

Veiligheid en Gezondheidsbeleid

**Heavenly Angels BSO
Jol 37 16
8243 HP Lelystad**

**Versie: 2.0
Datum: 25-8-2026
Houder: Bernice Sheppard
Locatie: Lelystad**

Inhoud

1. INLEIDING	10
1.1 Doel van het veiligheids- en gezondheidsbeleid	10
1.2 Visie van Heavenly Angels op veiligheid en gezondheid	10
1.3 Verantwoordelijkheid van de houder	11
1.4 Voor wie geldt dit beleid?	11
1.5 Locatie gebonden uitgangspunten	11
1.6 Uitgangspunten voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid	12
2. WERKWIJZE: VEILIGHEID EN GEZONDHEID ALS DOORLOPEND PROCES	12
2.1 Wanneer evalueren wij?	13
2.2 Evalueren wanneer de situatie daarom vraagt	13
2.3 De rol van pedagogisch professionals	14
2.4 Van risico naar verbetering	14
2.5 Vastleggen, controleren en actualiseren	14
2.6 Samen verantwoordelijk voor veiligheid en gezondheid	15
3. VEILIGHEID BINNEN HEAVENLY ANGELS	15
3.1 De groepsruimte	16
3.2 Het podium	16
3.3 De bouwkundige palen	17
3.4 De kleurengroepen en verschillende leeftijden	17
3.5 De rustige ruimte naast het kantoor	17
3.6 Het kantoor	18
3.7 Keuken, personeelsruimte en administratieve werkplek	18
3.8 Schoonmaakmiddelen, gevaarlijke stoffen en vergiftiging	19
3.9 Glazen deuren en glaspartijen	19
3.10 Deuren, doorgangen en toegang tot de opvang	19
3.11 Garderobe en binnenkomst	20
3.12 Elektriciteit en elektrische apparaten	20
3.13 Meubilair en vaste inrichting	21
3.14 Speelgoed, materialen, snijden, prikken en verstikking	21
3.15 Verbranding en hete voorwerpen	22
3.16 Vallen, struikelen en vallen van hoogte	22

3.17 Veiligheid tijdens activiteiten	22
3.18 Wat doen wij wanneer iets niet veilig is?	23
3.19 Dagelijkse veiligheidscontrole	23
3.20 Brandveiligheids- en EHBO-voorzieningen	23
4. VEILIGHEID BUITEN DE LOCATIE	24
4.1 Voorbereiding voordat de groep naar buiten gaat.....	24
4.2 De vaste looproute naar de primaire speeltuin	25
4.3 Het oversteken van het fietspad	25
4.4 Aankomst bij en vertrek van de primaire speeltuin	26
4.5 Zelfstandig spelen onder toezicht.....	26
4.6 Grenzen van de speelplek	26
4.7 Speeltoestellen, vallen en botsen.....	27
4.8 Noodtas tijdens buitenspelen.....	27
4.9 Eten en drinken tijdens het lopen en verplaatsen	27
4.10 Vermissing of een kind dat van de groep wegloopt.....	28
4.11 Voorbereiding van uitstapjes	28
4.12 Veiligheid tijdens uitstapjes.....	28
4.13 Weersomstandigheden tijdens buitenspelen en uitstapjes.....	29
4.14 Wat doen wij na een incident buiten?	29
5. VOORNAAMSTE RISICO'S MET GROTE GEVOLGEN	30
5.1 Vermissing of ongezien verlaten van de groep	30
Het risico	30
Hoe verkleinen wij dit risico?	31
Wat doen wij wanneer een kind toch wordt vermist?.....	31
5.2 Aanrijding of verkeersincident	31
Het risico	31
Hoe verkleinen wij dit risico?	31
Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?	32
5.3 Ernstige val, botsing of hoofdletsel	32
Het risico	32
Hoe verkleinen wij dit risico?	32
Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?	32
5.4 Verstikking en ernstige verslikking	33

Het risico	33
Hoe verkleinen wij dit risico?	33
Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?	33
5.5 Verdrinking bij wateractiviteiten	33
5.5 Vergiftiging of contact met gevaarlijke stoffen	34
Het risico	34
Hoe verkleinen wij dit risico?	34
Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?	34
5.6 Ernstige verbranding	35
Het risico	35
Hoe verkleinen wij dit risico?	35
Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?	35
5.7 Brand en rookontwikkeling	35
Het risico	35
Hoe verkleinen wij het risico?	35
Wat doen wij wanneer brand of rook wordt ontdekt?	35
5.8 Elektriciteit	36
Het risico	36
Hoe verkleinen wij dit risico?	36
Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?	36
5.9 Ernstig letsel door glas	36
Het risico	36
Hoe verkleinen wij dit risico?	36
Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?	37
5.10 Ernstige beknelling	37
Het risico	37
Hoe verkleinen wij dit risico?	37
Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?	37
5.11 Werken met één pedagogisch professional	37
5.12 Uitval van de enige aanwezige pedagogisch professional	38
Het risico	38
De SOS-Voorziening	38

Dagelijkse controle wanneer één pedagogisch professional werkt	38
Waar bevindt de SOS-voorziening zich?	38
5.13 Wat gebeurt er wanneer de pedagogisch professional zelf onwel wordt?	39
5.14 Wanneer de pedagogisch professional niet meer kan reageren	39
5.15 Oefenen van de noodprocedure met kinderen	39
5.16 Alleen werken tijdens buitenspelen	40
5.17 Wanneer een kind ernstig gewond raakt terwijl één pedagogisch professional aanwezig is.....	40
5.18 Controle en testen van de SOS-voorziening.....	41
5.19 Na een ernstig incident of gebruik van de noodprocedure.....	41
6. PLAN VAN AANPAK.....	42
6.1 Van signalering naar maatregel.....	42
6.2 Direct gevaar.....	42
6.3 Risico's die niet direct definitief kunnen worden opgelost	43
6.4 Wie doet wat?.....	43
6.5 Beschadigd speelgoed en materialen.....	44
6.6 Onveilige situatie in de binnenruimte.....	44
6.7 Onveilige situatie tijdens buitenspelen of onderweg	45
6.8 Wanneer toezicht of een afspraak onvoldoende blijkt te werken	45
6.9 Wanneer een veiligheidsvoorziening niet werkt	45
6.10 Het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid	46
6.11 Termijn van een maatregel.....	46
6.12 Controleren of een maatregel daadwerkelijk werkt	47
6.13 Incidenten en bijna-incidenten gebruiken om te verbeteren.....	47
6.14 Controle tijdens de vaste evaluatiemomenten	47
6.15 Wanneer wordt een actiepunt afgesloten?	48
7. OMGAAN MET KLEINE RISICO'S	48
7.1 Wanneer is een risico een klein risico?	48
7.2 Leeftijd, ontwikkeling en individuele mogelijkheden	48
7.3 Bewegen en actief spelen	49
7.4 Materialen, knutselen en dagelijkse zelfstandigheid.....	49
7.5 Samen spelen en rekening houden met anderen	50
7.6 Hoe kinderen leren omgaan met risico's.....	50

7.7 Toezicht blijft noodzakelijk.....	51
7.8 Wanneer grijpt de pedagogisch professional in?	51
7.9 Kleine ongelukjes en terugkerende signalen.....	51
7.10 Wanneer een klein risico toch groter blijkt	52
8. GEZONDHEID EN HYGIËNE.....	52
8.1 Handhygiëne	53
8.2 Toilet en sanitaire hygiëne	53
8.3 Hoesten, niezen en neus afvegen	53
8.4 Bloed, braaksel en andere lichaamsvloeistoffen	53
8.5 Wondverzorging	54
8.6 Schoonmaak.....	54
8.8 Geopende producten en datumstickers	55
8.9 Dagelijkse koelkastcontrole	55
8.10 Drinken en warm weer.....	55
8.11 Ventilatie en luchtverversing.....	56
8.12 CO ₂ -controle	56
8.13 Temperatuur van de groepsruimte.....	56
8.14 Luchtvochtigheid	57
8.15 Wanneer een kind ziek wordt.....	57
8.16 Temperatuur meten met de oorthermometer.....	57
8.17 Contact met ouders en ophalen bij ziekte	57
8.18 Wanneer medische hulp niet kan wachten.....	58
8.19 Meerdere kinderen met vergelijkbare ziekteverschijnselen	58
8.20 Kinderen betrekken bij gezonde gewoonten.....	58
8.21 Dagelijkse controles en het logboek	58
8.22 Structurele gezondheidsrisico's.....	59
9. MEDICATIE, ALLERGIEËN EN MEDISCH HANDELEN	59
9.1 Medicatietoestemmingsformulier	59
9.2 Aanleveren en bewaren van medicatie	60
9.3 Toedienen van medicatie.....	60
9.4 Wanneer medicatie niet volgens afspraak kan worden gegeven.....	60
9.5 Allergieën worden vooraf vastgelegd.....	61
9.6 Pinda- en notenallergie	61

9.7 Kruiscontact met allergenen voorkomen	62
9.8 Onverpakt eten en onduidelijke ingrediënten	62
9.9 Noodmedicatie en adrenaline-auto-injector	62
9.10 Buitenspelen en uitstapjes bij een kind met noodmedicatie	63
9.11 Handelen bij een mogelijke allergische reactie.....	63
9.12 Wanneer een allergische reactie voor het eerst tijdens de opvang ontstaat.....	63
9.13 Informeren van ouders bij een allergische reactie	64
9.14 Informeren van andere ouders en privacy	64
9.15 Medicatiefout	64
9.16 Medische handelingen	65
9.17 Overdracht en verantwoordelijkheid	65
9.18 Controle en evaluatie.....	65
10. EHBO EN BHV	66
10.1 Kinder-EHBO en verantwoordelijkheid	66
10.2 EHBO-koffer en noodtas	66
10.3 Handelen bij een ongeval of acute medische situatie	67
10.4 Handelen wanneer één pedagogisch professional aanwezig is	68
10.5 Na een ongeval: informeren, controleren en verbeteren	68
10.6 Borging	69
11. BRANDVEILIGHEID EN ONTRUIMING	70
11.1 Brandveiligheid en voorzieningen.....	70
11.2 Alarmeren en ontruimen	70
Aanwezigheid tijdens een ontruiming	71
11.3 Verzamelplaats en warme uitwijklocatie	71
11.4 Toezicht op de kinderen tijdens een ontruiming	72
11.5 Oefenen, controleren en verbeteren.....	72
12. CALAMITEITEN	73
12.1 Direct handelen bij een calamiteit	73
12.2 Uitval, storing of beschadiging van voorzieningen.....	73
Gaslucht of vermoeden van een gaslek.....	74
12.3 Wanneer buiten juist het gevaar ligt	74
12.4 Doorgaan of beëindigen van de opvang.....	75
12.5 Communicatie en opvolging	75

13. ACHTERWACHT	76
13.1 Vaste achterwachten en aanwijzing per opvangmoment	76
13.2 Wanneer wordt de achterwacht ingeschakeld?	77
13.3 Wanneer de enige pedagogisch professional zelf niet meer kan handelen.....	77
13.4 Controle, oefenen en bijstellen	78
14. TOEZICHT EN VEILIGE OPVANG	79
14.1 Toezicht in de groepsruimte en aangrenzende ruimtes	79
14.2 Ophalen van school en aankomst bij Heavenly Angels	80
14.3 Toegang tot de BSO en overdracht aan ouders	80
14.4 Zelfstandigheid en grenzen van het toezicht.....	81
14.5 Wanneer toezicht onvoldoende dreigt te worden	82
15. MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING	82
15.1 Van een eerste signaal naar handelen.....	83
15.2 Gesprek, afweging en beslissing	83
15.3 Vastleggen en vertrouwelijk omgaan met informatie	84
15.4 De meldcode levend houden binnen Heavenly Angels	84
15.5 Controle door de houder.....	85
16. MELD-, OVERLEG- EN AANGIFTEPLICHT (MOA).....	86
16.1 Vermoeden over een andere met taken belaste persoon.....	86
16.2 Handelen van de houder: overleg en aangifte.....	87
16.3 Wanneer het vermoeden de houder betreft	88
16.4 Bescherming van het kind, vastlegging en vertrouwelijkheid.....	88
16.5 Kennis en gebruik van de MOA binnen Heavenly Angels	89
Maandelijks borging	89
17. SOCIALE VEILIGHEID EN GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG	90
17.1 Grenzen tussen kinderen	91
17.2 Lichamelijke en seksuele grenzen	91
17.3 Grenzen voor volwassenen binnen Heavenly Angels	92
17.4 Handelen na grensoverschrijdend gedrag	93
17.5 Borging binnen Heavenly Angels	94
18. PRIVACY EN OMGAAN MET PERSOONSGEGEVENS	94
18.1 Digitale en papieren kindgegevens.....	94
18.2 Aanwezigheidslijst in de noodtas	95

18.3 Foto's, communicatie en informatie aan ouders.....	95
18.4 Verlies, verkeerde verzending of andere inbreuk op persoonsgegevens.....	96
19. INFORMATIE, TOEGANKELIJKHEID EN KENNIS VAN HET BELEID	97
19.1 Beschikbaarheid van het actuele beleid.....	97
19.2 Nieuwe pedagogisch professionals, beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers	97
19.3 Wijzigingen bespreken en toepassing controleren	98
20. VERANTWOORDELIJKHEDEN EN BORGING	99
20.1 Verantwoordelijkheid van de houder.....	99
20.2 Verantwoordelijkheid tijdens de opvang	99
20.3 Overige rollen en controle op uitvoering.....	100

1. INLEIDING

1.1 Doel van het veiligheids- en gezondheidsbeleid

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid van Heavenly Angels BSO beschrijft op welke manier wij zorgen voor een veilige en gezonde opvangomgeving voor alle kinderen, medewerkers en andere betrokkenen. Het doel van dit beleid is om risico's binnen de opvang zoveel mogelijk te voorkomen en, wanneer risico's niet volledig kunnen worden uitgesloten, deze op een verantwoorde manier te beheersen. Veiligheid en gezondheid zijn een vast onderdeel van het dagelijks handelen binnen Heavenly Angels. Het beleid is daarom geen document dat alleen op papier bestaat, maar vormt een praktische leidraad voor de dagelijkse werkzaamheden.

Binnen Heavenly Angels vinden wij het belangrijk dat kinderen zich veilig, gezien, gehoord, gerespecteerd en beschermd voelen. Daarbij gaat het zowel om fysieke veiligheid als om emotionele en sociale veiligheid. Het beleid beschrijft onder andere:

- Welke belangrijke veiligheids- en gezondheidsrisico's binnen de opvang aanwezig zijn;
- Welke maatregelen worden genomen om deze risico's te voorkomen of te beperken;
- Hoe pedagogisch professionals handelen wanneer zich een incident of calamiteit voordoet;
- Hoe kinderen leren omgaan met bepaalde risico's;
- Hoe wij omgaan met hygiëne, ziekte en gezondheid;
- Hoe incidenten en risico's worden geregistreerd en geëvalueerd;
- Hoe het beleid wordt besproken, geëvalueerd en aangepast.

De houder van Heavenly Angels is eindverantwoordelijk voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Alle professionals, stagiairs en andere personen die binnen de opvang werkzaam zijn, worden geïnformeerd over de geldende afspraken en handelen volgens dit beleid. Het beleid wordt aangepast wanneer ontwikkelingen, incidenten, wijzigingen binnen de locatie of veranderingen in wet- en regelgeving daar aanleiding toe geven

1.2 Visie van Heavenly Angels op veiligheid en gezondheid

Bij Heavenly Angels geloven wij dat ieder kind waardevol en uniek is. Vanuit onze christelijke identiteit willen wij kinderen een omgeving bieden waarin zij zich geliefd, gerespecteerd en veilig voelen.

Wij werken vanuit liefde, respect, rust, duidelijkheid en verantwoordelijkheid. Een veilige omgeving betekent voor ons niet dat ieder risico volledig wordt uitgesloten. Kinderen moeten ook de mogelijkheid krijgen om te ontdekken, te spelen, zelfstandig keuzes te maken en op een passende manier te leren omgaan met kleine risico's. Pedagogisch professionals zijn daarom voortdurend alert op de veiligheid en het welzijn van de kinderen. Zij bieden duidelijke grenzen, houden passend toezicht en grijpen in wanneer de veiligheid of gezondheid van een kind of de groep in gevaar komt. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat medewerkers zich vrij voelen om risico's, incidenten en zorgen bespreekbaar te maken. Op die manier kunnen wij van situaties leren en onze werkwijze blijven verbeteren.

1.3 Verantwoordelijkheid van de houder

De houder van Heavenly Angels draagt de eindverantwoordelijkheid voor het opstellen, uitvoeren, evalueren en actualiseren van het veiligheids- en gezondheidsbeleid.

De houder zorgt ervoor dat:

- Het beleid aansluit bij de dagelijkse praktijk;
- Medewerkers op de hoogte zijn van het beleid;
- Nieuwe medewerkers worden geïnformeerd;
- Risico's worden besproken en beoordeeld;
- Maatregelen daadwerkelijk worden uitgevoerd;
- Incidenten worden geregistreerd en geëvalueerd;
- Verbeterpunten worden opgevolgd;
- Het beleid wordt aangepast wanneer dit noodzakelijk is.

1.4 Voor wie geldt dit beleid?

Dit veiligheids- en gezondheidsbeleid geldt voor:

- De houder;
- Pedagogisch professional;
- Invalkrachten;
- Stagiairs en beroepskrachten in opleiding;
- Vrijwilligers, indien aanwezig;
- Andere personen die werkzaamheden verrichten binnen Heavenly Angels.

Waar relevant worden ook ouders en kinderen geïnformeerd over belangrijke veiligheids- en gezondheidsafspraken.

1.5 Locatie gebonden uitgangspunten

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid is afgestemd op de daadwerkelijke situatie bij Heavenly Angels BSO. De opvang vindt plaats op een locatie in Lelystad met een eigen ingang en een groepsruimte die passend is ingericht voor de opvang van kinderen. De beschikbare binnenruimte wordt gebruikt overeenkomstig het aantal kinderen dat binnen Heavenly Angels verantwoord en volgens de geldende eisen kan worden opgevangen. Bij het vaststellen van risico's wordt daarom niet alleen gekeken naar algemene risico's binnen de kinderopvang, maar ook naar de specifieke ruimtes, inrichting, werkwijze, activiteiten en omstandigheden van Heavenly Angels. Door deze manier van organiseren, inrichten en begeleiden ontstaat een opvangomgeving waarin veiligheid en gezondheid niet alleen worden bewaakt, maar actief worden beleefd in de dagelijkse praktijk.

1.6 Uitgangspunten voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid

Binnen Heavenly Angels wordt veiligheid en gezondheid benaderd vanuit de dagelijkse praktijk. Het beleid sluit aan bij de ruimtes, de inrichting, de activiteiten, de groepssamenstelling en de manier waarop de opvang wordt georganiseerd.

Bij het opstellen en actualiseren van het beleid wordt steeds gekeken naar drie vragen:

1. Welk risico kan zich voordoen?
2. Wat kan Heavenly Angels doen om dit risico te voorkomen of zo klein mogelijk te maken?
3. Hoe handelen wij wanneer het risico zich toch voordoet?

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen voorname risico's met grote gevolgen en kleinere risico's. Voor beide categorieën worden passende afspraken gemaakt. Kinderen krijgen, passend bij hun leeftijd en ontwikkeling, ook de ruimte om te leren omgaan met kleine risico's.

Veiligheid en gezondheid zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De houder bewaakt het beleid en zorgt ervoor dat afspraken worden uitgevoerd en geëvalueerd. Medewerkers kennen de afspraken, passen deze toe in hun dagelijkse werkzaamheden en melden situaties waarin de veiligheid of gezondheid van kinderen in gevaar kan komen. Wanneer zich een incident, ongeval, verandering in de opvang of een nieuw risico voordoet, wordt beoordeeld of bestaande afspraken nog voldoende zijn. Waar nodig worden maatregelen aangepast en worden medewerkers hierover geïnformeerd. Het beleid wordt hierdoor niet alleen op papier vastgesteld, maar blijft aansluiten bij de werkelijke situatie binnen Heavenly Angels.

2. WERKWIJZE: VEILIGHEID EN GEZONDHEID ALS DOORLOPEND PROCES

Bij Heavenly Angels is veiligheid en gezondheid onderdeel van iedere opvangdag. Het veiligheids- en gezondheidsbeleid is daarom geen document dat alleen op vaste momenten wordt bekeken. De houder en pedagogisch professionals letten gedurende het hele jaar op de veiligheid en gezondheid van de kinderen en beoordelen of de gemaakte afspraken nog passen bij de kinderen, de ruimtes, de activiteiten en de manier waarop de opvang wordt georganiseerd. Daarbij wordt uitgegaan van de dagelijkse praktijk. Een risico dat tijdens de opvang wordt gesignaleerd, wordt niet uitgesteld tot een volgend evaluatiemoment. Wanneer direct handelen nodig is om de veiligheid of gezondheid van kinderen te beschermen, gebeurt dit meteen. Daarna wordt beoordeeld waardoor de situatie is ontstaan, of de genomen maatregel voldoende is en of een structurele aanpassing nodig is. Op deze manier bestaat het proces binnen Heavenly Angels uit voortdurend signaleren, beoordelen, handelen, controleren, evalueren en waar nodig bijstellen.

2.1 Wanneer evalueren wij?

Heavenly Angels evalueert het veiligheids- en gezondheidsbeleid vier keer per jaar. De vaste evaluatiemomenten vinden plaats in:

- **Januari;**
- **April;**
- **Juli;**
- **Oktober.**

Tijdens iedere kwartaal-evaluatie wordt teruggekeken op de voorafgaande periode. De houder en betrokken pedagogisch professionals bespreken of zich incidenten of bijna-incidenten hebben voorgedaan, welke onveilige of ongezonde situaties zijn gesignaleerd en of er nieuwe of veranderde risico's zijn ontstaan. Ook wordt beoordeeld of bestaande maatregelen in de praktijk daadwerkelijk werken en of afspraken door de pedagogisch professionals kunnen worden uitgevoerd zoals ze in het beleid zijn beschreven. Wanneer blijkt dat een maatregel onvoldoende werkt of een situatie inmiddels anders is dan in het beleid staat beschreven, wordt bekeken wat moet worden aangepast.

Van iedere kwartaal-evaluatie wordt een korte schriftelijke vastlegging gemaakt. Hierin wordt in ieder geval opgenomen wanneer de evaluatie heeft plaatsgevonden, welke aandachtspunten naar voren zijn gekomen, welke acties of wijzigingen nodig zijn en wie verantwoordelijk is voor de uitvoering daarvan. Hierdoor kan bij een volgende evaluatie worden gecontroleerd of de afgesproken acties daadwerkelijk zijn uitgevoerd en het gewenste resultaat hebben gehad.

2.2 Evalueren wanneer de situatie daarom vraagt

De vier vaste evaluatiemomenten betekenen niet dat Heavenly Angels wacht tot het volgende kwartaal wanneer eerder handelen noodzakelijk is.

Wanneer zich bijvoorbeeld een ongeval of bijna-ongeval voordoet, een kind vermist raakt of dreigt kwijt te raken, een pedagogisch professional een onveilige of ongezonde situatie ontdekt of een bestaande werkwijze niet goed blijkt te functioneren, wordt de situatie zo snel mogelijk beoordeeld. De eerste verantwoordelijkheid ligt bij het veiligstellen van de situatie en het beschermen van de betrokken kinderen. Daarna wordt gekeken naar de oorzaak. De houder en de betrokken pedagogisch professional bespreken wat er is gebeurd, hoe de situatie heeft kunnen ontstaan, hoe er is gehandeld en of aanvullende maatregelen nodig zijn om herhaling te voorkomen.

Ook veranderingen binnen de opvang kunnen aanleiding zijn om een risico opnieuw te beoordelen. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn bij een wijziging van de inrichting, een nieuwe activiteit, een ander gebruik van een ruimte, nieuwe materialen, een verandering in de groepssamenstelling of een wijziging in de manier waarop kinderen worden begeleid. Wanneer uit deze beoordeling blijkt dat een bestaande afspraak of maatregel moet veranderen, wordt niet gewacht tot de volgende kwartaal-evaluatie. De noodzakelijke aanpassing wordt tussentijds doorgevoerd.

2.3 De rol van pedagogisch professionals

Pedagogisch professionals spelen een belangrijke rol in het doorlopende veiligheids- en gezondheidsproces. Zij zijn tijdens de opvang bij de kinderen aanwezig en kunnen daardoor risico's en veranderingen in de praktijk signaleren.

Van een pedagogisch professional wordt verwacht dat deze niet alleen reageert wanneer daadwerkelijk iets misgaat, maar ook alert is op situaties waarin iets mis zou kunnen gaan. Dit kunnen bijvoorbeeld terugkerende bijna-incidenten zijn, een afspraak die in de praktijk niet goed uitvoerbaar blijkt, gedrag van kinderen waardoor een nieuw risico ontstaat of een verandering in een ruimte waardoor het toezicht minder goed kan worden uitgevoerd. Wanneer direct gevaar bestaat, handelt de pedagogisch professional eerst om de situatie veilig te maken. Een situatie die verdere aandacht of een structurele oplossing vraagt, wordt vervolgens bij de houder gemeld en besproken.

Pedagogisch professionals worden betrokken bij het beoordelen van de situatie en het zoeken naar een werkbare oplossing. Hun ervaringen zijn hierbij belangrijk, omdat een maatregel niet alleen op papier veilig moet lijken, maar ook tijdens een normale opvangdag uitvoerbaar moet zijn. De houder blijft verantwoordelijk voor het bewaken van het proces en ziet erop toe dat afgesproken verbeteringen worden uitgevoerd.

2.4 Van risico naar verbetering

Wanneer binnen Heavenly Angels een risico of aandachtspunt wordt gesignaleerd, wordt steeds volgens dezelfde werkwijze gehandeld:

Signaleren → beoordelen → maatregel nemen → controleren → evalueren → zo nodig bijstellen.

Dit betekent dat niet wordt volstaan met alleen het constateren of registreren van een probleem. Wanneer bijvoorbeeld tijdens een activiteit blijkt dat de inrichting of plaats van de activiteit ervoor zorgt dat de pedagogisch professional onvoldoende overzicht over de kinderen kan houden, wordt de situatie direct aangepast. De activiteit kan worden verplaatst, anders worden georganiseerd of tijdelijk worden gestopt. Vervolgens wordt beoordeeld of de aangepaste situatie voldoende veilig is. Blijkt later dat hetzelfde probleem opnieuw ontstaat, dan wordt bekeken of een structurele aanpassing nodig is. Op die manier wordt een terugkerend risico niet iedere keer alleen op het moment zelf opgelost, maar wordt ook onderzocht hoe herhaling kan worden voorkomen.

2.5 Vastleggen, controleren en actualiseren

Wanneer uit een evaluatie, incident of dagelijkse observatie blijkt dat een aanpassing nodig is, bewaakt de houder dat deze aanpassing wordt uitgevoerd. Bij de kwartaal-evaluaties worden afgesproken verbeterpunten schriftelijk vastgelegd. Bij een volgend evaluatiemoment wordt gecontroleerd of deze acties zijn uitgevoerd en of zij in de praktijk het gewenste effect hebben gehad. Wanneer een maatregel onvoldoende blijkt te werken, wordt opnieuw bekeken welke aanpassing nodig is.

Als een wijziging gevolgen heeft voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid, een protocol of een vaste werkwijze, wordt het betreffende document aangepast. Pedagogisch professionals

worden geïnformeerd over de wijziging en moeten weten wat er vanaf dat moment van hen wordt verwacht. Het actuele veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt voorzien van een versiedatum. Wanneer inhoudelijke wijzigingen worden aangebracht, wordt vastgelegd wat is gewijzigd en vanaf wanneer de nieuwe werkwijze geldt. Zo kan worden voorkomen dat binnen Heavenly Angels met verschillende of verouderde afspraken wordt gewerkt.

2.6 Samen verantwoordelijk voor veiligheid en gezondheid

De houder van Heavenly Angels is eindverantwoordelijk voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid en voor het bewaken van het doorlopende proces. Dit betekent onder andere dat de houder erop toeziet dat evaluaties plaatsvinden, signalen van pedagogisch professionals worden opgepakt, noodzakelijke maatregelen worden uitgevoerd en het beleid actueel blijft.

Pedagogisch professionals hebben binnen hun dagelijkse werkzaamheden een eigen verantwoordelijkheid. Zij houden toezicht, werken volgens de geldende afspraken, grijpen in bij onveilige situaties, melden risico's en incidenten en brengen ervaringen uit de praktijk in tijdens evaluaties.

Ook kinderen worden, passend bij hun leeftijd en ontwikkeling, betrokken bij veiligheid. Zij leren bijvoorbeeld afspraken over veilig spelen, het gebruik van materialen en het rekening houden met andere kinderen. Van jongere kinderen wordt daarbij niet hetzelfde risicobesef of dezelfde zelfstandigheid verwacht als van oudere kinderen. De pedagogisch professional past uitleg, begeleiding en toezicht daarop aan.

Door op deze manier te werken, blijft veiligheid en gezondheid binnen Heavenly Angels niet beperkt tot een beleidsdocument. Het is een voortdurend proces waarin ervaringen uit de dagelijkse opvang worden gebruikt om risico's te herkennen, maatregelen te verbeteren en de opvang veilig en verantwoord te houden.

3. VEILIGHEID BINNEN HEAVENLY ANGELS

Bij Heavenly Angels wordt de binnenruimte zo gebruikt dat kinderen van verschillende leeftijden veilig kunnen spelen, ontspannen en deelnemen aan activiteiten. De opvang heeft één centrale groepsruimte van ongeveer 90 m², die geschikt is voor maximaal 25 kinderen. Naast de groepsruimte bevinden zich het kantoor en een aparte rustige ruimte waar een kind zich tijdelijk kan terugtrekken.

De kinderen die bij Heavenly Angels worden opgevangen hebben verschillende leeftijden. Daarom werken wij met een duidelijke kleurindeling:

- **Geel: 4 tot en met 6 jaar**
- **Blauw: 7 tot en met 9 jaar**
- **Groen: 10 tot en met 12 jaar**

De kleurindeling geeft kinderen herkenbaarheid en structuur en helpt de pedagogisch professional om tijdens vaste momenten overzicht te houden. De kleuren worden gebruikt bij vaste zitplaatsen en bij momenten waarop de groep gezamenlijk wordt ingedeeld. De kleur bepaalt niet met wie een kind mag spelen. Kinderen van verschillende leeftijden kunnen

samen spelen en deelnemen aan gezamenlijke activiteiten. Veiligheid betekent binnen Heavenly Angels niet dat ieder klein risico wordt weggenomen. Kinderen moeten, passend bij hun leeftijd en ontwikkeling, leren omgaan met normale en aanvaardbare risico's. Tegelijkertijd worden risico's die tot ernstig letsel of andere ernstige gevolgen kunnen leiden zoveel mogelijk voorkomen of beperkt.

De pedagogisch professional blijft gedurende de opvang alert op veranderingen in de ruimte, materialen, activiteiten en het gedrag van kinderen. Wanneer een situatie direct gevaar oplevert, wordt eerst het gevaar weggenomen en wordt gezorgd dat de betrokken kinderen veilig zijn. Wanneer een kind gewond is geraakt, wordt passende eerste hulp verleend en wordt afhankelijk van de ernst verdere medische hulp ingeschakeld. Na een ernstig incident of een terugkerende onveilige situatie wordt niet alleen naar het gevolg gekeken. Er wordt onderzocht waardoor de situatie kon ontstaan en of een aanpassing nodig is om herhaling te voorkomen. Dit wordt meegenomen in het doorlopende proces zoals beschreven in hoofdstuk 2.

3.1 De groepsruimte

De groepsruimte is de centrale leefruimte van Heavenly Angels. Hier komen de kinderen na schooltijd samen, spelen zij, eten en drinken zij en worden activiteiten uitgevoerd. De ruimte wordt gedurende de dag op verschillende manieren gebruikt. Een rustig eet- of spelmoment vraagt een andere inrichting dan een activiteit waarbij kinderen veel bewegen. De pedagogisch professional kijkt daarom niet alleen naar de vaste inrichting, maar ook naar de manier waarop de ruimte op dat moment wordt gebruikt. Looproutes en doorgangen worden vrijgehouden. Speelgoed, tassen en andere materialen worden niet langdurig achtergelaten op plaatsen waar kinderen of pedagogisch professionals moeten lopen. Wanneer tijdens het spelen materiaal op een looproute terechtkomt, wordt dit opgeruimd. Kinderen worden hier, passend bij hun leeftijd, bij betrokken. Bij de plaatsing van activiteiten wordt rekening gehouden met het overzicht dat de pedagogisch professional over de kinderen moet kunnen houden. Wanneer een activiteit veel beweging vraagt, wordt vooraf bekeken of voldoende vrije ruimte beschikbaar is. Wanneer dit niet het geval is, wordt de activiteit aangepast of verplaatst.

Ontstaat tijdens de opvang toch een onveilige situatie, bijvoorbeeld doordat materialen een doorgang blokkeren of verschillende activiteiten elkaar in de weg zitten, dan wordt dit direct aangepast. Bij een val of botsing wordt eerst naar het kind gekeken en zo nodig eerste hulp verleend. Vervolgens wordt beoordeeld of de inrichting of activiteit moet worden aangepast om herhaling te voorkomen.

3.2 Het podium

Het podium is onderdeel van de groepsruimte en kan worden gebruikt voor activiteiten zoals toneel, muziek, dans, presentaties en andere gezamenlijke activiteiten. Het podium wordt niet gebruikt als plek om vanaf te springen. Wanneer kinderen het podium gebruiken, wordt vooraf uitgelegd wat de bedoeling is en houdt de pedagogisch professional toezicht. De ruimte rondom het podium wordt tijdens het gebruik vrijgehouden van losse materialen. Hierdoor kunnen kinderen veilig op en van het podium bewegen en ontstaat geen extra struikelgevaar. Bij bewegingsactiviteiten wordt extra gelet op het risico op botsen en vallen. Wanneer kinderen het podium op een onveilige manier gebruiken, wordt direct ingegrepen. Indien nodig wordt de activiteit aangepast of gestopt.

Wanneer een kind toch van het podium valt, wordt de activiteit onderbroken en wordt eerst beoordeeld hoe het met het kind gaat. Zo nodig wordt eerste hulp verleend. Bij twijfel over mogelijk ernstig letsel wordt medische hulp ingeschakeld. Daarna wordt beoordeeld waardoor de val heeft kunnen ontstaan en of het gebruik van het podium, de activiteit of de begeleiding moet worden aangepast.

3.3 De bouwkundige palen

In de groepsruimte bevinden zich bouwkundige palen die onderdeel zijn van het gebouw en niet kunnen worden verwijderd. Zij vormen daarom een vast aandachtspunt bij de inrichting en bij activiteiten waarbij kinderen veel bewegen. De ruimte rondom de palen wordt zoveel mogelijk vrijgehouden. Meubels en losse materialen worden niet zo geplaatst dat hierdoor een onnodig krappe of onoverzichtelijke situatie rondom een paal ontstaat.

Bij activiteiten waarbij kinderen veel bewegen, rennen of dansen, kijkt de pedagogisch professional vooraf of voldoende vrije bewegingsruimte beschikbaar is. Wanneer een activiteit te weinig vrije ruimte rondom een paal of ander vast onderdeel overlaat, wordt de opstelling aangepast.

Wanneer tijdens het spelen blijkt dat kinderen door hun gedrag een verhoogd risico lopen om tegen een paal te botsen, grijpt de pedagogisch professional in. Wanneer een kind toch tegen een paal botst, wordt het kind gecontroleerd op letsel en wordt zo nodig eerste hulp verleend. Vervolgens wordt bekeken of de inrichting, activiteit of plaats waar werd gespeeld aan het incident heeft bijgedragen en of een aanpassing nodig is.

3.4 De kleurengroepen en verschillende leeftijden

De kleurengroepen geven kinderen een herkenbare plek binnen de groep. Bij vaste momenten, zoals eten en drinken of gezamenlijke activiteiten, weten kinderen aan de hand van hun kleur waar zij horen te zitten. Hierdoor ontstaat duidelijkheid en rust bij overgangsmomenten. Voor de jongste kinderen wordt deze structuur actief begeleid. Oudere kinderen leren hun eigen kleur en vaste plek herkennen en kunnen hierin steeds zelfstandiger worden.

De kleurindeling helpt de pedagogisch professional daarnaast om rekening te houden met leeftijdsverschillen. De kleurindeling vervangt het toezicht niet. De pedagogisch professional blijft verantwoordelijk voor de gehele groep. Van een kind van vier jaar kan niet hetzelfde risicobesef, dezelfde motorische vaardigheid of dezelfde zelfstandigheid worden verwacht als van een kind van tien of twaalf jaar. Daarom wordt bij toezicht en begeleiding niet alleen naar de leeftijd gekeken, maar ook naar ontwikkeling, gedrag, vaardigheden en de activiteit die wordt uitgevoerd.

Wanneer kinderen van verschillende leeftijden samen spelen, beoordeelt de pedagogisch professional of het spel voor alle betrokken kinderen veilig blijft. Een activiteit of materiaal dat een ouder kind zelfstandig kan gebruiken, kan bij een jonger kind meer begeleiding vragen. Het toezicht wordt daarop aangepast.

3.5 De rustige ruimte naast het kantoor

Naast het kantoor bevindt zich een aparte rustige ruimte. Deze ruimte is bedoeld voor een kind dat bijvoorbeeld na schooltijd behoefte heeft aan rust, overprikkeld is, even alleen wil

zitten of tijdelijk afstand wil nemen van de drukte van de groep. De rustige ruimte wordt niet gebruikt als strafruimte en is geen zelfstandige opvangruimte. Een kind wordt hier niet langdurig buiten de groep geplaatst. Het kind blijft onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professional. Wanneer een kind gebruikmaakt van de rustige ruimte, weet de pedagogisch professional dat het kind daar is en houdt passend toezicht. De pedagogisch professional beoordeelt ook wanneer het kind voldoende tot rust is gekomen om weer aan te sluiten bij de groep. De deur van deze ruimte is voorzien van een hooggeplaatste haakvergrendeling die buiten het bereik van kinderen zit. Hierdoor kunnen kinderen zichzelf niet zelfstandig afsluiten of zich zonder medeweten van de pedagogisch professional afzonderen.

Wanneer een kind in de rustige ruimte juist meer spanning, verdriet of ander gedrag laat zien waardoor extra begeleiding nodig is, wordt het kind niet zonder passende begeleiding achtergelaten. De pedagogisch professional past de begeleiding aan de situatie van het kind aan.

3.6 Het kantoor

Het kantoor is een werkruimte van Heavenly Angels en is niet bedoeld als speelruimte. Administratieve werkzaamheden en zaken die niet voor kinderen toegankelijk horen te zijn, vinden in deze ruimte plaats. Kinderen komen alleen in het kantoor wanneer daar een concrete reden voor is en dit onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professional gebeurt. Hierdoor blijft voor kinderen een duidelijk onderscheid bestaan tussen de centrale groepsruimte, de rustige ruimte en het kantoor. Wanneer een kind zonder reden het kantoor binnengaat of daar materialen wil gebruiken die niet voor kinderen bedoeld zijn, wordt het kind uit de situatie begeleid.

3.7 Keuken, personeelsruimte en administratieve werkplek

De ruimte waarin de keuken zich bevindt, heeft binnen Heavenly Angels meerdere functies. Aan de linkerzijde bevindt zich de keuken. In het midden staat een tafel waar medewerkers tijdens hun pauze kunnen zitten. Aan de rechterzijde bevindt zich een bureau dat wordt gebruikt als werkplek voor de administratief medewerker. Deze ruimte is daarmee zowel een keuken als een werk- en pauzeruimte voor medewerkers en is geen vrije speelruimte voor kinderen.

Kinderen komen in het keukengedeelte alleen wanneer dit nodig is voor een activiteit en dit onder begeleiding van een pedagogisch professional gebeurt. In de keuken kunnen risico's ontstaan door onder andere hete voorwerpen, scherpe materialen en keukenapparatuur. De pedagogisch professional beoordeelt daarom vooraf welke handelingen een kind, gezien zijn leeftijd, ontwikkeling en zelfstandigheid, veilig kan uitvoeren. Scherpe voorwerpen, hete materialen en andere zaken die kinderen niet zelfstandig mogen gebruiken, worden niet onbeheerd binnen hun bereik achtergelaten. Na gebruik worden materialen weer veilig opgeborgen en wordt de keuken veilig achtergelaten. De administratieve werkplek wordt gebruikt voor administratieve werkzaamheden en niet als speelplek voor kinderen. Ook de tafel in het midden van de ruimte heeft een personeelsfunctie. Door de verschillende functies van deze ruimte duidelijk te houden, wordt voorkomen dat kinderen deze ruimte als uitbreiding van de groepsruimte gebruiken.

Wanneer tijdens een activiteit in de keuken een onveilige situatie ontstaat, wordt de betreffende handeling direct gestopt. Bij letsel wordt passende eerste hulp verleend en wordt afhankelijk van de ernst aanvullende medische hulp ingeschakeld. Daarna wordt beoordeeld waardoor de situatie is ontstaan en of de activiteit, begeleiding of werkwijze moet worden aangepast.

3.8 Schoonmaakmiddelen, gevaarlijke stoffen en vergiftiging

Schoonmaakmiddelen en andere producten die schadelijk kunnen zijn wanneer kinderen deze aanraken of binnenkrijgen, worden buiten het bereik van kinderen bewaard. Een pedagogisch professional laat schoonmaakmiddelen niet onbeheerd bij kinderen staan. Wanneer tijdens de opvang wordt schoongemaakt, wordt het gebruikte middel na gebruik weer opgeborgen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de vaste opbergplaats. Ook tijdens het schoonmaken zelf moet worden voorkomen dat een kind bij het middel kan komen. Producten worden niet overgegoten in een verpakking waardoor onduidelijk kan worden wat de inhoud ervan is.

Wanneer een kind toch met een mogelijk schadelijk product in aanraking komt of het vermoeden bestaat dat een kind een schadelijke stof heeft binnengekregen, wordt direct gehandeld. Het product wordt bij het kind weggehaald en de pedagogisch professional blijft bij het kind. Afhankelijk van de situatie wordt deskundige of medische hulp ingeschakeld. Een kind wordt niet op eigen initiatief tot braken gebracht. De houder wordt over het incident geïnformeerd. Daarna wordt onderzocht hoe het kind toegang tot het product heeft kunnen krijgen en welke maatregel nodig is om herhaling te voorkomen.

3.9 Glazen deuren en glaspartijen

Binnen Heavenly Angels bevinden zich glazen deuren en glaspartijen. De glazen deuren zijn voorzien van raamfolie en stickers, waardoor het glas voor kinderen duidelijker zichtbaar is. Dit verkleint de kans dat een kind het transparante glas tijdens het lopen of spelen onvoldoende opmerkt. De ruimte voor de deuren wordt zoveel mogelijk vrijgehouden. Tijdens drukke activiteiten let de pedagogisch professional extra op situaties waarin kinderen met snelheid richting een glazen deur bewegen. Wanneer dit gebeurt, wordt direct ingegrepen.

Wanneer glas beschadigd raakt, wordt voorkomen dat kinderen bij de beschadigde plaats kunnen komen. De betreffende situatie wordt niet normaal verder gebruikt totdat deze weer veilig is. Wanneer een kind tegen een glazen deur of glaspartij botst, wordt het kind gecontroleerd op letsel en wordt zo nodig eerste hulp verleend. Wanneer het glas daarbij beschadigd raakt, wordt eerst voorkomen dat kinderen met het beschadigde glas in aanraking kunnen komen.

3.10 Deuren, doorgangen en toegang tot de opvang

De toegang tot Heavenly Angels wordt gedurende de opvang bewust beheerd. Tijdens brengen en haalmomenten is extra aandacht nodig omdat verschillende personen de locatie binnenkomen en verlaten. De pedagogisch professional houdt overzicht over welke kinderen aanwezig zijn en welke kinderen worden opgehaald. Een kind verlaat de opvang niet zonder dat de pedagogisch professional weet dat het kind vertrekt en door wie het wordt opgehaald. Ook bij binnenkomst wordt erop gelet dat kinderen daadwerkelijk binnenkomen en aansluiten bij de opvang. Doorgangen worden vrijgehouden. Bij deuren wordt gelet op onveilig gedrag,

zoals spelen met deuren of hard dichtslaan, omdat hierdoor onder andere vingers bekneld kunnen raken.

Wanneer een kind dreigt de opvang ongezien te verlaten, wordt direct ingegrepen. Wanneer een kind daadwerkelijk niet meer op de plaats is waar het volgens de pedagogisch professional hoort te zijn, wordt dit als een ernstige situatie behandeld en wordt onmiddellijk gehandeld volgens de afspraken voor vermissing.

Bij een beknelling wordt de situatie zo veilig mogelijk opgeheven en wordt het letsel beoordeeld. Zo nodig wordt eerste hulp of aanvullende medische hulp ingeschakeld.

3.11 Garderobe en binnenkomst

Bij binnenkomst volgt ieder kind een vaste routine. Het kind hangt de jas op en doet de schoenen uit. Daarna worden de handen gewassen voordat het kind naar de groep gaat en begint met spelen, eten of een activiteit. De pedagogisch professional ziet erop toe dat deze routine wordt gevolgd. Jongere kinderen worden geholpen wanneer zij dit nog niet zelfstandig kunnen. Oudere kinderen worden gestimuleerd om dit zelfstandig uit te voeren.

Jassen, schoenen en andere persoonlijke spullen krijgen een vaste plaats. Hierdoor blijven deze zoveel mogelijk buiten de speel- en loopruimte en wordt het risico op struikelen beperkt. Wanneer spullen toch in een looproute terechtkomen, worden deze direct verplaatst of opgeruimd. Het handen wassen bij binnenkomst is daarnaast een vaste gezondheidsmaatregel. De verdere afspraken over handhygiëne worden behandeld in het hoofdstuk over gezondheid en hygiëne.

3.12 Elektriciteit en elektrische apparaten

Elektriciteit kan ernstig letsel veroorzaken. Elektrische voorzieningen en apparaten worden daarom gebruikt op een manier die past bij een omgeving waarin kinderen aanwezig zijn. Snoeren worden zo gebruikt dat zij geen onnodig struikelgevaar vormen en kinderen er niet gemakkelijk aan kunnen trekken of ermee kunnen spelen.

Elektrische apparaten worden alleen gebruikt waarvoor zij bedoeld zijn. Wanneer een pedagogisch professional beschadigingen ziet aan een snoer, stekker of apparaat, wordt het betreffende apparaat niet verder gebruikt totdat het weer veilig kan worden gebruikt. Dit geldt ook voor apparaten die tijdelijk tijdens een activiteit worden ingezet. Vooraf wordt gekeken of de plaats waar het apparaat wordt gebruikt veilig is. Na afloop wordt het apparaat veilig achtergelaten of opgeborgen.

Wanneer zich toch een elektrisch incident voordoet, staat de veiligheid van het kind en de pedagogisch professional voorop. Er wordt niet onveilig met een elektrische bron of beschadigd apparaat gehandeld. Het betreffende apparaat wordt buiten gebruik genomen en bij letsel wordt passende eerste hulp en indien nodig medische hulp ingeschakeld. Het incident wordt bij de houder gemeld en de oorzaak wordt onderzocht voordat het apparaat opnieuw wordt gebruikt.

3.13 Meubilair en vaste inrichting

Meubilair wordt zo geplaatst dat kinderen zich veilig door de ruimte kunnen bewegen en de pedagogisch professional voldoende overzicht kan houden. Kasten, tafels en andere meubels mogen geen belangrijke doorgangen blokkeren. Materialen worden zo opgeborgen dat kinderen niet onverwacht spullen boven zich naar beneden kunnen trekken. Bij de inrichting wordt rekening gehouden met leeftijd en ontwikkeling. Wat voor een ouder kind zelfstandig bruikbaar is, hoeft voor een jonger kind niet automatisch veilig te zijn.

Wanneer een meubelstuk verschuift, beschadigd raakt, instabiel wordt of tijdens het gebruik een veiligheidsrisico blijkt te vormen, wordt de situatie direct aangepast. Een meubelstuk dat niet veilig kan worden gebruikt, wordt niet normaal verder gebruikt totdat het probleem is opgelost.

Wanneer een kind door meubilair gewond raakt, wordt eerst het kind geholpen en zo nodig eerste hulpverlenend. Daarna wordt bekeken of het incident veroorzaakt of mede veroorzaakt is door de plaatsing, staat of het gebruik van het meubel.

3.14 Speelgoed, materialen, snijden, prikken en verstikking

Speelgoed en andere materialen worden gebruikt passend bij de leeftijd en ontwikkeling van de kinderen. Bij het aanbieden van een activiteit beoordeelt de pedagogisch professional welke materialen nodig zijn en of deze geschikt zijn voor de kinderen die deelnemen. Materiaal dat beschadigd is en daardoor scherpe randen, punten of losse onderdelen heeft gekregen, wordt direct uit gebruik genomen.

Bij activiteiten met scharen of andere materialen waarmee een kind zich kan snijden of prikken, wordt gekeken naar leeftijd, vaardigheid en zelfstandigheid. Wanneer directe begeleiding nodig is, blijft de pedagogisch professional daarbij. Ook kleine onderdelen vragen aandacht. Bij het aanbieden van materialen wordt rekening gehouden met leeftijd en gedrag, zodat materiaal dat een verstikkingsrisico kan vormen niet zonder passende beoordeling of begeleiding wordt gebruikt. Na activiteiten worden materialen opgeruimd, waar mogelijk samen met de kinderen. Daarbij wordt niet alleen gekeken of de ruimte netjes is, maar vooral of geen materiaal achterblijft waardoor kinderen kunnen vallen, zich kunnen bezeren of waardoor doorgangen worden geblokkeerd.

Wanneer een kind zich toch snijdt of prikt, wordt de verwonding beoordeeld en passende eerste hulpverlenend. Bij een ernstige verwonding of twijfel wordt medische hulp ingeschakeld.

Bij verslikking of een mogelijke verstikking wordt direct gehandeld en passende eerste hulpverlenend. Wanneer het kind niet goed kan ademen of sprake is van een ernstige situatie, wordt onmiddellijk professionele hulp ingeschakeld. Na een ernstig incident wordt beoordeeld of het betreffende materiaal nog geschikt is en of aanvullende maatregelen nodig zijn.

3.15 Verbranding en hete voorwerpen

Binnen Heavenly Angels kan een risico op verbranding ontstaan bij het gebruik van hete dranken, warme materialen of apparatuur die tijdens gebruik warm wordt. Hete voorwerpen en dranken worden niet onbeheerd op een plaats gezet waar kinderen deze gemakkelijk kunnen vastpakken of omstoten.

Wanneer warmte onderdeel is van een activiteit, beoordeelt de pedagogisch professional vooraf welke handelingen kinderen zelfstandig kunnen uitvoeren en waarbij begeleiding nodig is. Hierbij wordt rekening gehouden met leeftijd, ontwikkeling en vaardigheid.

Wanneer een kind zich toch verbrandt, wordt de activiteit direct onderbroken en wordt passende eerste hulp verleend. Afhankelijk van de ernst van de verbranding wordt medische hulp ingeschakeld.

Daarna wordt beoordeeld waardoor de verbranding kon ontstaan en of de werkwijze, activiteit of begeleiding moet worden aangepast om herhaling te voorkomen.

3.16 Vallen, struikelen en vallen van hoogte

Kinderen bewegen, spelen en ontdekken. Een kleine struikeling of val kan daarom niet volledig worden uitgesloten. Heavenly Angels maakt onderscheid tussen normale kleine risico's waarmee kinderen kunnen leren omgaan en vermijdbare situaties die de kans op ernstig letsel vergroten. Looproutes worden vrijgehouden, losse materialen worden opgeruimd en natte of gladde plekken worden aangepakt zodra deze worden opgemerkt. Meubilair dat daar niet voor bedoeld is, wordt niet als klimmateriaal gebruikt. Voor het podium gelden daarnaast de specifieke afspraken uit paragraaf 3.2.

Wanneer kinderen tijdens een activiteit veel bewegen, wordt beoordeeld of voldoende ruimte beschikbaar is en of vaste onderdelen van de ruimte een extra risico vormen.

Wanneer een kind valt, beoordeelt de pedagogisch professional eerst hoe het met het kind gaat. Bij een lichte val wordt passende zorg of eerste hulp gegeven. Bij een val van hoogte, een harde klap of signalen die kunnen wijzen op ernstiger letsel wordt zorgvuldig beoordeeld of medische hulp noodzakelijk is. Na een ernstige of opvallende val wordt bekeken waardoor deze kon ontstaan. Wanneer de inrichting, het materiaal, het toezicht of de activiteit een rol heeft gespeeld, wordt beoordeeld wat moet worden aangepast.

3.17 Veiligheid tijdens activiteiten

Voor iedere activiteit wordt gekeken naar de ruimte, de gebruikte materialen en de kinderen die eraan deelnemen.

Bij een bewegingsactiviteit wordt bijvoorbeeld eerst beoordeeld of voldoende vrije ruimte beschikbaar is. Bij een activiteit met materialen die extra risico kunnen geven, wordt gekeken of de kinderen deze zelfstandig kunnen gebruiken en welke begeleiding nodig is. De pedagogisch professional blijft tijdens activiteiten verantwoordelijk voor het toezicht. De mate van nabijheid en begeleiding wordt afgestemd op de leeftijd, ontwikkeling, vaardigheden en het gedrag van de kinderen en op het risico van de activiteit.

Wanneer een activiteit anders verloopt dan verwacht en daardoor een veiligheidsrisico ontstaat, wordt deze direct aangepast of beëindigd. Een activiteit hoeft niet koste wat kost te worden afgemaakt. De veiligheid van de kinderen gaat voor.

3.18 Wat doen wij wanneer iets niet veilig is?

Wanneer een pedagogisch professional tijdens de opvang een onveilige situatie ziet, wordt eerst het directe risico voor de kinderen weggenomen. Wanneer een kind gewond is geraakt, krijgt het kind eerst de noodzakelijke zorg en wordt zo nodig eerste hulp of aanvullende medische hulp ingeschakeld.

Daarna wordt gekeken naar de oorzaak. Alleen het gevolg oplossen is niet altijd voldoende. Wanneer bijvoorbeeld een looproute steeds opnieuw vol speelgoed komt te liggen, is één keer opruimen geen structurele oplossing. Er wordt dan bekeken waarom dit gebeurt en of de inrichting, opbergplaats of werkwijze moet worden aangepast.

Wanneer een situatie een nieuw, terugkerend of ernstiger risico laat zien, wordt dit bij de houder gemeld. De houder beoordeelt samen met de betrokken pedagogisch professional of een structurele maatregel nodig is en of het veiligheids- en gezondheidsbeleid of een bijbehorende werkwijze moet worden aangepast.

Ernstige incidenten en bijna-incidenten worden meegenomen in het evaluatieproces uit hoofdstuk 2. Hierdoor wordt een incident niet alleen voor dat moment opgelost, maar wordt de ervaring gebruikt om herhaling zoveel mogelijk te voorkomen.

3.19 Dagelijkse veiligheidscontrole

Veiligheid wordt gedurende de gehele opvang dag meegenomen in het toezicht. Bij het openen van de opvang wordt gekeken of de ruimtes veilig gebruikt kunnen worden en of er geen direct zichtbare bijzonderheden zijn die eerst moeten worden opgelost. Tijdens de opvang blijven pedagogisch professionals alert op veranderingen die ontstaan door spelen, activiteiten, het gebruik van materialen en het verplaatsen van spullen. Een veilige beginsituatie betekent namelijk niet automatisch dat de ruimte gedurende de hele middag veilig blijft. Aan het einde van de opvang worden gebruikte materialen opgeruimd en worden de ruimtes veilig achtergelaten. Een gevaarlijke situatie wordt nooit bewust laten liggen tot een volgend controlemoment. Wanneer tijdens de opvang direct handelen nodig is, gebeurt dit meteen. De dagelijkse veiligheid van Heavenly Angels bestaat daarmee uit een combinatie van een veilige inrichting, duidelijke afspraken, leeftijdsgericht toezicht, het betrekken van kinderen bij kleine en aanvaardbare risico's en direct handelen wanneer een situatie onveilig wordt.

3.20 Brandveiligheids- en EHBO-voorzieningen

Binnen Heavenly Angels zijn voorzieningen aanwezig om bij brand of letsel direct te kunnen handelen. Tussen het toilet en de keuken bevindt zich een brandslang. Boven de brandslang bevindt zich de EHBO-koffer. In de keuken bevinden zich daarnaast een brandblusser en een blusdeken. De brandslang, brandblusser, blusdeken en EHBO-koffer moeten bereikbaar blijven. De toegang tot deze voorzieningen wordt daarom niet geblokkeerd door meubels, materialen, persoonlijke eigendommen of andere voorwerpen.

Pedagogisch professionals moeten weten waar deze voorzieningen zich bevinden, zodat bij een noodsituatie geen tijd verloren gaat met het zoeken naar materiaal. De EHBO-koffer is beschikbaar wanneer een kind, pedagogisch professional of andere aanwezige eerste hulp nodig heeft. Wanneer materialen uit de EHBO-koffer zijn gebruikt, wordt erop gelet dat deze weer worden aangevuld zodat de koffer voor een volgende situatie beschikbaar blijft. Wanneer brand of rook wordt ontdekt, staat het veiligstellen van de kinderen voorop. Een poging om een beginnende brand te bestrijden mag het veilig evacueren van de kinderen niet vertragen en een pedagogisch professional brengt zichzelf daarbij niet in gevaar.

De aanwezige blusmiddelen zijn bedoeld om bij een passende en veilige situatie te kunnen handelen, maar het bestrijden van brand heeft nooit voorrang boven het in veiligheid brengen van kinderen. De volledige werkwijze bij brand, rookontwikkeling, alarmering en ontruiming wordt afzonderlijk beschreven bij het onderdeel brandveiligheid, calamiteiten en ontruiming.

4. VEILIGHEID BUITEN DE LOCATIE

Heavenly Angels beschikt niet over een eigen aangrenzende buitenspeelruimte. Voor het reguliere buitenspelen wordt gebruikgemaakt van de primaire speeltuin in de directe omgeving van de BSO. Deze speeltuin ligt op ongeveer drie minuten lopen van de locatie.

Voor het lopen naar de primaire speeltuin wordt een vaste route gebruikt. De kinderen verzamelen eerst gezamenlijk in de gang van Heavenly Angels. Daar maken zij zich onder begeleiding van de pedagogisch professional klaar om naar buiten te gaan. Vervolgens vertrekt de groep gezamenlijk vanaf de ingang van de BSO en loopt via het voetpad langs de woningen naar de primaire speeltuin. Onderweg moet een fietspad worden overgestoken. De vaste route en de primaire buitenspeelplek zijn vastgelegd op een plattegrond. Hierdoor is voor pedagogisch professionals duidelijk welke route bij het reguliere buitenspelen wordt gebruikt.

Ook buiten blijft de pedagogisch professional verantwoordelijk voor de veiligheid en het toezicht. Kinderen krijgen ruimte om zelfstandig te spelen en te ontdekken, maar doen dit onder begeleiding en toezicht van de pedagogisch professional. De mate van vrijheid wordt afgestemd op leeftijd, ontwikkeling, gedrag en de situatie buiten. Wanneer buiten of onderweg een onveilige situatie ontstaat, wordt direct gehandeld. De pedagogisch professional zorgt eerst voor de veiligheid van de kinderen en beoordeelt daarna of de activiteit veilig kan worden voortgezet. Bij een ongeval wordt passende eerste hulp verleend en wordt zo nodig verdere medische hulp ingeschakeld.

4.1 Voorbereiding voordat de groep naar buiten gaat

Voordat de groep Heavenly Angels verlaat, verzamelen de kinderen gezamenlijk in de gang. Hier trekken de kinderen hun schoenen en jas aan. De pedagogisch professional houdt hierbij overzicht over de groep en zorgt ervoor dat de kinderen niet afzonderlijk alvast naar buiten gaan. De pedagogisch professional controleert voordat de groep vertrekt welke kinderen meegaan. Pas wanneer de groep compleet is en de kinderen klaar zijn om te vertrekken, gaat de groep gezamenlijk naar buiten.

De voorbereiding wordt aangepast aan het weer. Bij warm en zonnig weer worden de kinderen vóór het naar buiten gaan ingesmeerd met zonnebrandcrème. Tijdens warm weer wordt daarnaast rekening gehouden met de duur van het buitenspelen, de mogelijkheid om uit

de zon te gaan en voldoende drinken. Bij koud weer controleert de pedagogisch professional voordat de groep vertrekt of de kinderen voldoende zijn aangekleed. Jassen worden dichtgedaan en kinderen dragen, wanneer zij deze bij zich hebben en de weersomstandigheden daarom vragen, een muts, sjaal en eventueel handschoenen. Wanneer een kind onvoldoende kleding bij zich heeft voor de weersomstandigheden, beoordeelt de pedagogisch professional of het verantwoord is om het kind op dat moment mee naar buiten te nemen. De veiligheid en gezondheid van het kind zijn daarbij bepalend.

Wanneer buiten een wateractiviteit wordt georganiseerd, zoals spelen met water, waterballonnen of een kinderzwembadje, beoordeelt de pedagogisch professional vóór aanvang of de activiteit met de aanwezige groep veilig kan worden uitgevoerd. Voor het toezicht, gebruik van het zwembadje en handelen bij een mogelijk verdrinkingsincident gelden de afspraken uit hoofdstuk 5.

4.2 De vaste looproute naar de primaire speeltuin

Voor het reguliere buitenspelen gebruikt Heavenly Angels een vaste looproute naar de primaire speeltuin. De looptijd bedraagt ongeveer drie minuten. De groep vertrekt gezamenlijk vanaf de ingang van Heavenly Angels. Vanaf daar wordt de vaste route gevolgd via het voetpad langs de woningen richting de primaire speeltuin.

De pedagogisch professional houdt tijdens het lopen de groep bij elkaar en bewaakt dat kinderen op de afgesproken route blijven. Kinderen lopen niet zelfstandig vooruit naar de speeltuin en blijven tijdens het lopen onder begeleiding van de pedagogisch professional. Omdat de groep zich in de openbare ruimte bevindt, blijft de pedagogisch professional tijdens de route alert op andere voetgangers, fietsers, voertuigen en onverwachte situaties. Wanneer de route tijdelijk niet veilig kan worden gebruikt, bijvoorbeeld door werkzaamheden, een blokkade of een andere onverwachte gevaarlijke situatie, wordt niet automatisch de gebruikelijke route voortgezet. De pedagogisch professional stopt met de groep op een veilige plaats en beoordeelt eerst hoe veilig verder kan worden gegaan.

4.3 Het oversteken van het fietspad

Op de vaste route naar de primaire speeltuin moet een fietspad worden overgestoken. Dit is een specifiek verkeersrisico binnen de dagelijkse buitenwerkwijze van Heavenly Angels en vraagt daarom extra aandacht. De groep steekt het fietspad niet verspreid of op eigen initiatief over. Voor het oversteken wordt de groep bij elkaar gehouden. De pedagogisch professional beoordeelt of het fietspad veilig kan worden overgestoken.

Pas wanneer het veilig is, steekt de groep gezamenlijk over. De pedagogisch professional houdt tijdens het oversteken toezicht op de gehele groep en zorgt ervoor dat kinderen niet achterblijven of zelfstandig teruglopen. Van oudere kinderen wordt niet verwacht dat zij bij dit vaste oversteekmoment zelf bepalen wanneer de hele groep veilig kan oversteken. De verantwoordelijkheid voor het begeleiden van het oversteken blijft bij de pedagogisch professional. Wanneer tijdens het oversteken onverwacht een fietser of andere weggebruiker nadert, handelt de pedagogisch professional op basis van de situatie en zorgt ervoor dat de kinderen niet zonder begeleiding verder oversteken. Na het oversteken wordt gecontroleerd of de groep weer compleet bij elkaar is voordat de route wordt vervolgd.

4.4 Aankomst bij en vertrek van de primaire speeltuin

Bij aankomst op de primaire speeltuin verzamelt de groep eerst. De pedagogisch professional controleert of alle kinderen die Heavenly Angels hebben verlaten ook op de speelplek zijn aangekomen. Daarna mogen de kinderen gaan spelen. Voordat de groep de speeltuin weer verlaat, worden de kinderen opnieuw bij elkaar geroepen en wordt gecontroleerd of iedereen aanwezig is. De groep vertrekt pas wanneer alle kinderen aanwezig zijn.

Bij terugkomst bij Heavenly Angels wordt erop toegezien dat alle kinderen gezamenlijk weer naar binnen gaan.

Deze vaste controlemomenten vóór vertrek, bij aankomst, vóór vertrek uit de speeltuin en bij terugkomst verkleinen de kans dat een kind tijdens een overgangsmoment ongemerkt achterblijft of van de groep wegraakt.

4.5 Zelfstandig spelen onder toezicht

Op de primaire speelplek mogen kinderen zelfstandig spelen, maar altijd onder toezicht en begeleiding van de pedagogisch professional. Zelfstandig spelen betekent bij Heavenly Angels niet dat een kind zonder toezicht buiten verblijft. Het betekent dat kinderen binnen de afgesproken speelomgeving ruimte krijgen om zelf een spel te kiezen, met andere kinderen te spelen en passend bij hun leeftijd zelfstandig gebruik te maken van de omgeving.

De pedagogisch professional houdt overzicht over de speelplek, volgt waar de kinderen zich bevinden en grijpt in wanneer een situatie onveilig wordt. Daarbij wordt rekening gehouden met de leeftijdsgroepen Geel (4–6 jaar), Blauw (7–9 jaar) en Groen (10–12 jaar). Jongere kinderen hebben in het algemeen meer nabijheid en begeleiding nodig. Oudere kinderen kunnen meer zelfstandigheid krijgen, maar blijven onder verantwoordelijkheid en toezicht van de pedagogisch professional.

Wanneer een kind laat zien dat het onvoldoende omgaat met de afgesproken grenzen of herhaaldelijk risicovol gedrag vertoont, wordt de vrijheid van dat kind aangepast en blijft de pedagogisch professional dichterbij in de buurt.

4.6 Grenzen van de speelplek

Bij aankomst moet voor de kinderen duidelijk zijn binnen welk gebied zij mogen spelen. De pedagogisch professional maakt de grenzen van de speelplek duidelijk en houdt toezicht op het naleven daarvan. Kinderen verlaten de afgesproken speelplek niet zelfstandig en gaan niet zonder toestemming terug richting Heavenly Angels of naar een andere plaats.

Wanneer een kind buiten de afgesproken grens dreigt te gaan, grijpt de pedagogisch professional direct in. Wanneer dit bij hetzelfde kind vaker gebeurt, wordt bekeken waarom het kind moeite heeft met de afspraak. Het kind krijgt dan meer nabijheid en begeleiding. Alleen opnieuw zeggen dat het kind binnen de grens moet blijven is niet voldoende wanneer blijkt dat het kind dit nog niet zelfstandig kan.

4.7 Speeltoestellen, vallen en botsen

Buitenspelen brengt normale bewegingsrisico's met zich mee. Kinderen mogen klimmen, rennen, bewegen en ontdekken. Heavenly Angels wil deze normale ontwikkelingsmogelijkheden niet onnodig beperken. De pedagogisch professional kijkt wel of de manier waarop een kind een speeltoestel of de speelomgeving gebruikt past bij zijn of haar leeftijd, ontwikkeling en motorische vaardigheden.

Wanneer zichtbaar is dat een speeltoestel beschadigd of onveilig is, wordt dit toestel niet gebruikt. De kinderen worden bij het betreffende onderdeel weggehouden.

Wanneer een kind tijdens het spelen valt of botst, beoordeelt de pedagogisch professional eerst het kind. Bij een lichte verwonding wordt passende eerste hulp verleend. Bij een val van hoogte, een harde klap, mogelijk hoofdletsel of andere signalen die kunnen wijzen op ernstiger letsel wordt zorgvuldig beoordeeld welke verdere hulp nodig is en wordt zo nodig medische hulp ingeschakeld.

Na een ernstig incident wordt ook bekeken waardoor het is ontstaan en of de manier van spelen, de gekozen speelplek of het toezicht moet worden aangepast.

4.8 Noodtas tijdens buitenspelen

Wanneer Heavenly Angels met de kinderen naar buiten gaat, gaat de noodtas mee. De noodtas gaat niet alleen mee bij een bijzonder uitstapje, maar ook bij het reguliere buitenspelen op de primaire speelplek. Hierdoor beschikt de pedagogisch professional buiten over de noodzakelijke middelen om bij een onverwachte situatie te kunnen handelen. De pedagogisch professional die met de groep naar buiten gaat, zorgt ervoor dat de noodtas daadwerkelijk wordt meegenomen.

Wanneer buiten eerste hulp nodig is, wordt het kind geholpen op een plaats waar dit veilig kan gebeuren. Tegelijkertijd blijft de veiligheid van de overige kinderen bewaakt. Wanneer de situatie ernstig is, wordt professionele medische hulp ingeschakeld.

4.9 Eten en drinken tijdens het lopen en verplaatsen

Tijdens het lopen van en naar een buitenlocatie eten of drinken kinderen niet. Deze afspraak geldt omdat een kind tijdens het lopen tegelijkertijd bezig is met bewegen, de omgeving, andere kinderen en het verkeer. Eten of drinken tijdens het lopen kan daardoor de kans op verslikken of verstikken vergroten en leidt bovendien af van de afspraken die onderweg nodig zijn.

Wanneer eten of drinken tijdens een uitstapje nodig is, gebeurt dit op een geschikt moment en op een veilige plaats waar de kinderen rustig kunnen zitten en de pedagogisch professional toezicht kan houden. Vooral bij warm weer blijft voldoende drinken belangrijk.

Wanneer een kind tijdens het lopen toch eten of drinken pakt, laat de pedagogisch professional het kind hiermee stoppen en wordt het eten of drinken bewaard tot een veilig moment.

Wanneer een kind zich ondanks deze maatregelen verslikt, wordt het lopen of de activiteit onmiddellijk gestopt en beoordeelt de pedagogisch professional of het kind nog goed kan ademen en hoesten.

Wanneer sprake is van een ernstige luchtwegbelemmering en het kind niet goed kan ademen, wordt direct eerste hulp bij verslikking/verstikking verleend. Indien nodig wordt 112 gebeld. De overige kinderen worden ondertussen op een veilige plaats bij elkaar gehouden.

Na een ernstig verslik- of verstikkingsincident wordt passende medische beoordeling of hulp geregeld en wordt het incident met de houder geëvalueerd.

4.10 Vermissing of een kind dat van de groep wegloopt

Omdat kinderen zich buiten in een openbare omgeving bevinden, beschouwt Heavenly Angels vermissing als een risico met mogelijk ernstige gevolgen. Daarom wordt op vaste momenten gecontroleerd of de groep compleet is en houdt de pedagogisch professional tijdens het spelen actief overzicht over waar de kinderen zich bevinden.

Wanneer een kind niet direct zichtbaar is op de plaats waar het volgens de afspraken hoort te zijn, wordt onmiddellijk gehandeld. Er wordt niet afgewacht in de verwachting dat het kind vanzelf terugkomt.

De pedagogisch professional brengt eerst de overige kinderen veilig bij elkaar en controleert direct de directe omgeving en de plaats waar het kind voor het laatst is gezien. Wanneer het kind niet direct wordt gevonden, wordt gehandeld volgens het vermissingsprotocol en wordt verdere hulp ingeschakeld. Een vermissing of ernstig bijna-incident wordt altijd met de houder geëvalueerd. Daarbij wordt bekeken hoe het kon gebeuren en welke verandering nodig is in toezicht, afspraken of werkwijze.

4.11 Voorbereiding van uitstapjes

Naast het reguliere buitenspelen kan Heavenly Angels uitstapjes organiseren. Een uitstapje wordt vooraf voorbereid. Voor vertrek is duidelijk welke kinderen meegaan. De kinderen gaan vóór vertrek naar het toilet, zodat zoveel mogelijk wordt voorkomen dat kort na vertrek onverwacht een toilet moet worden gezocht. Bij uitstapjes krijgen de kinderen een herkenbaar T-shirt van Heavenly Angels aan. Hierdoor zijn de kinderen als groep beter herkenbaar voor de pedagogisch professionals. Voor vertrek worden de afspraken met de kinderen besproken. Daarbij wordt passend bij hun leeftijd uitgelegd dat zij bij de groep blijven, luisteren naar aanwijzingen van de pedagogisch professional en niet zelfstandig een andere route of bestemming kiezen.

De pedagogisch professional controleert vóór vertrek of de groep compleet is en doet dit opnieuw op belangrijke overgangsmomenten, bijvoorbeeld bij aankomst, vóór het verlaten van een bestemming en bij terugkomst. De noodtas gaat ook tijdens uitstapjes mee.

4.12 Veiligheid tijdens uitstapjes

Tijdens een uitstapje blijft de pedagogisch professional verantwoordelijk voor het toezicht. Een nieuwe omgeving kan voor kinderen aantrekkelijk en afleidend zijn. Daarom wordt niet aangenomen dat een kind dat op de vertrouwde primaire speelplek zelfstandig kan spelen

automatisch dezelfde vrijheid kan krijgen op iedere andere locatie. De pedagogisch professional beoordeelt de omgeving en past het toezicht daarop aan.

Tijdens het daadwerkelijk lopen en verplaatsen wordt niet gegeten of gedronken. Wanneer kinderen tijdens een langer uitstapje moeten eten of drinken, wordt hiervoor een geschikt en veilig moment gekozen waarop de groep tot stilstand is gekomen en de kinderen rustig kunnen zitten.

Wanneer tijdens een uitstapje een onverwachte situatie ontstaat waardoor de oorspronkelijke activiteit niet meer verantwoord kan worden uitgevoerd, wordt de activiteit aangepast of beëindigd. Het uitvoeren van het geplande programma is nooit belangrijker dan de veiligheid van de kinderen.

4.13 Weersomstandigheden tijdens buitenspelen en uitstapjes

De pedagogisch professional houdt bij het naar buiten gaan rekening met de actuele weersomstandigheden. Bij warm en zonnig weer worden kinderen vóór het buitenspelen ingesmeerd met zonnebrandcrème. Tijdens het buitenspelen wordt erop gelet dat kinderen voldoende kunnen drinken en niet onnodig langdurig in de volle zon blijven.

Wanneer een kind tijdens warm weer klachten krijgt zoals zich duidelijk niet goed voelen, duizeligheid, hoofdpijn of opvallende vermoeidheid, wordt het kind uit de warmte gehaald en wordt de situatie beoordeeld. Het kind krijgt rust en drinken wanneer dit verantwoord mogelijk is. Wanneer de klachten ernstig zijn, niet verbeteren of de pedagogisch professional zich zorgen maakt, wordt medische hulp ingeschakeld.

Bij koud weer controleert de pedagogisch professional vóór vertrek of de jassen van de kinderen dicht zijn en of zij, wanneer zij deze bij zich hebben en het weer daarom vraagt, hun muts, sjaal en eventueel handschoenen dragen. Tijdens het buitenspelen blijft de pedagogisch professional letten op kinderen die aangeven of laten zien dat zij het erg koud hebben. Indien nodig wordt het buitenspelen ingekort en gaat de groep eerder terug naar Heavenly Angels. Wanneer weersomstandigheden het buitenspelen of een uitstapje onveilig maken, wordt de activiteit aangepast, uitgesteld of beëindigd.

4.14 Wat doen wij na een incident buiten?

Wanneer buiten een incident plaatsvindt, staat eerst de directe veiligheid voorop. Het betrokken kind wordt geholpen en de pedagogisch professional zorgt er tegelijkertijd voor dat de overige kinderen veilig en bij elkaar blijven. Afhankelijk van wat is gebeurd wordt eerste hulp verleend, aanvullende hulp ingeschakeld of de buitenactiviteit beëindigd. Daarna wordt niet alleen vastgelegd dát iets is gebeurd. Er wordt ook bekeken waardoor het kon gebeuren.

Bijvoorbeeld: wanneer een kind tijdens de route bijna het fietspad op loopt, is alleen het kind terugroepen niet voldoende. Er wordt ook beoordeeld of de positie van het kind in de groep, de begeleiding tijdens het lopen of de afspraken vóór het oversteken moeten worden aangepast.

Hetzelfde geldt voor een kind dat herhaaldelijk buiten de grenzen van de speelplek gaat, een ernstig valincident, een bijna-vermissing of een andere ernstige onveilige situatie. De pedagogisch professional meldt dergelijke situaties bij de houder. De houder beoordeelt

samen met de pedagogisch professional welke maatregel nodig is. Ernstige incidenten en bijna-incidenten worden meegenomen in de evaluatiecyclus uit hoofdstuk 2. Zo wordt een incident niet alleen voor dat moment opgelost, maar gebruikt Heavenly Angels de gebeurtenis om de veiligheid bij volgende buitenmomenten te verbeteren.

Op de plattegrond wordt vastgelegd:

- Het verzamelpunt bij de ingang van Heavenly Angels;
- De vaste looproute via het voetpad langs de woningen;
- Het oversteekpunt bij het fietspad;
- De primaire speelplek;
- De terugroute naar Heavenly Angels.

De plattegrond maakt onderdeel uit van de praktische veiligheidsafspraken voor het buitenspelen en is beschikbaar voor pedagogisch professionals.

5. VOORNAAMSTE RISICO'S MET GROTE GEVOLGEN

Heavenly Angels maakt onderscheid tussen kleine risico's die kinderen binnen hun ontwikkeling mogen leren herkennen en hanteren, en risico's die kunnen leiden tot ernstig letsel, een levensbedreigende situatie, vermissing of het wegvallen van verantwoord toezicht.

De voornaamste risico's met grote gevolgen binnen Heavenly Angels zijn in dit hoofdstuk afzonderlijk beschreven. Per risico wordt vastgelegd:

- Waardoor het risico binnen Heavenly Angels kan ontstaan;
- Welke maatregelen worden genomen om de kans erop te verkleinen;
- Wat de pedagogisch professional concreet doet wanneer het toch gebeurt;
- Hoe de veiligheid van de overige kinderen wordt bewaakt;
- En wat na afloop wordt gedaan om herhaling te voorkomen.

Een belangrijk uitgangspunt is dat Heavenly Angels niet standaard met twee pedagogisch professionals hoeft te werken wanneer de beroepskracht-kindratio inzet van één pedagogisch professional toestaat. De veiligheidsmaatregelen moeten daarom ook uitvoerbaar zijn wanneer één pedagogisch professional verantwoordelijk is voor de groep. Wanneer slechts één pedagogisch professional aanwezig is, geldt daarnaast de achterwachtregeling van Heavenly Angels.

5.1 Vermissing of ongezien verlaten van de groep

Het risico

Een kind kan binnen, tijdens het buitenspelen, onderweg naar de primaire speelplek of tijdens een uitstapje uit het toezicht raken. De gevolgen kunnen ernstig zijn, omdat een kind vervolgens in aanraking kan komen met bijvoorbeeld verkeer, onbekende personen of andere gevaren in de openbare omgeving.

Hoe verkleinen wij dit risico?

Binnen Heavenly Angels houdt de pedagogisch professional overzicht over welke kinderen aanwezig zijn en welke kinderen worden opgehaald. Een kind vertrekt niet zonder dat bekend is dat het kind vertrekt en met wie. Bij het reguliere buitenspelen verzamelen de kinderen eerst gezamenlijk in de gang. De groep vertrekt gezamenlijk naar de primaire speelplek.

Er zijn vier vaste controlemomenten:

1. Vóór vertrek uit Heavenly Angels;
2. Bij aankomst op de primaire speelplek;
3. Vóór vertrek vanaf de primaire speelplek;
4. Bij terugkomst bij Heavenly Angels.

Op de speelplek mogen kinderen zelfstandig spelen binnen de afgesproken grenzen, maar zij blijven onder toezicht van de pedagogisch professional. Zij verlaten de speelplek niet zelfstandig. Tijdens uitstapjes worden kinderen eveneens gecontroleerd op aanwezigheid bij vertrek, aankomst, overgangsmomenten en terugkomst. Bij uitstapjes dragen de kinderen een herkenbaar T-shirt van Heavenly Angels.

Wat doen wij wanneer een kind toch wordt vermist?

Zodra wordt vastgesteld dat een kind ontbreekt, wordt onmiddellijk gehandeld. Er wordt niet eerst afgewacht of het kind vanzelf terugkomt. De pedagogisch professional brengt de overige kinderen bij elkaar op een veilige plaats en controleert direct de plek waar het kind voor het laatst is gezien en de directe omgeving.

Wanneer één pedagogisch professional aanwezig is, worden de overige kinderen niet onbeheerd achtergelaten om naar het vermiste kind te zoeken. De pedagogisch professional schakelt direct aanvullende hulp in en handelt verder volgens het vermissingsprotocol.

Wanneer de situatie daarom vraagt, worden politie/112, de houder en ouders/verzorgers ingeschakeld. Na een vermissing of ernstig bijna-incident wordt onderzocht hoe het kind uit het toezicht kon raken. Afspraken, toezicht of werkwijze worden direct aangepast wanneer dat noodzakelijk is.

5.2 Aanrijding of verkeersincident

Het risico

De primaire speelplek ligt op ongeveer drie minuten lopen van Heavenly Angels. De vaste route loopt via het voetpad langs de woningen. Onderweg moet de groep een fietspad oversteken. Dit oversteekpunt vormt daarom een concreet verkeersrisico.

Hoe verkleinen wij dit risico?

De kinderen lopen gezamenlijk met de pedagogisch professional naar de speelplek. Zij lopen niet zelfstandig vooruit. Bij het fietspad wordt de groep eerst bij elkaar gehouden. De kinderen bepalen niet zelfstandig wanneer zij oversteken.

De pedagogisch professional controleert het fietspad en geeft aan wanneer de groep mag oversteken. De groep steekt gezamenlijk over. Na het oversteken controleert de pedagogisch professional of alle kinderen mee zijn voordat de route wordt vervolgd. Tijdens het lopen wordt niet gegeten of gedronken.

Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?

Bij een verkeersincident wordt eerst voorkomen dat nog meer kinderen gevaar lopen. De overige kinderen worden direct bij elkaar gehouden op een veilige plaats. De pedagogisch professional beoordeelt het betrokken kind en verleent eerste hulp. Bij ernstig letsel, bewusteloosheid, ernstige benauwdheid of een andere acute levensbedreigende situatie wordt direct 112 gebeld.

Wanneer één pedagogisch professional aanwezig is, blijft deze bij de groep en het gewonde kind. De andere kinderen worden niet zonder toezicht achtergelaten. Als aanvullende ondersteuning nodig is, wordt de achterwacht gealarmeerd. Ook een bijna-ongeval wordt serieus genomen. Wanneer een kind bijvoorbeeld onverwacht richting het fietspad loopt, wordt achteraf beoordeeld waardoor dit mogelijk was en of het kind bij volgende loopmomenten dicht bij de pedagogisch professional moet lopen of andere begeleiding nodig heeft.

5.3 Ernstige val, botsing of hoofdletsel

Het risico

Binnen kan een ernstige val plaatsvinden tijdens bewegingsactiviteiten, bij het podium of door struikelen of botsen. Buiten kunnen kinderen vallen tijdens rennen, klimmen of het gebruik van speeltoestellen. Een kleine val of schaafwond behoort tot de normale risico's van spelen. Een val van hoogte, harde botsing, ernstig hoofdletsel of ander ernstig letsel wordt als groot risico beschouwd.

Hoe verkleinen wij dit risico?

Looproutes worden vrijgehouden. Het podium wordt niet gebruikt om vanaf te springen. Voor bewegingsactiviteiten wordt gecontroleerd of voldoende vrije ruimte aanwezig is. Buiten beoordeelt de pedagogisch professional of de manier waarop een kind een speeltoestel gebruikt past bij de leeftijd, ontwikkeling en motorische mogelijkheden van het kind. Een zichtbaar beschadigd of onveilig speeltoestel wordt niet gebruikt.

Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?

De activiteit wordt direct gestopt en het kind wordt beoordeeld. Bij een acute levensbedreigende situatie wordt 112 gebeld. Bij minder acuut letsel wordt passende eerste hulp verleend en wordt beoordeeld of verdere medische beoordeling nodig is.

Wanneer één pedagogisch professional aanwezig is, worden de overige kinderen bij elkaar en in de nabijheid gehouden. Zij worden niet alleen achtergelaten terwijl de pedagogisch professional het gewonde kind helpt. Na een ernstige val wordt beoordeeld wat eraan

voorafging. Wanneer de inrichting, activiteit, het materiaal of de begeleiding heeft bijgedragen, wordt dit aangepast voordat dezelfde situatie opnieuw wordt toegestaan.

5.4 Verstikking en ernstige verslikking

Het risico

Een kind kan zich verslikken in eten, drinken of een klein voorwerp. Wanneer de luchtweg ernstig wordt belemmerd, kan een levensbedreigende situatie ontstaan.

Hoe verkleinen wij dit risico?

Eten en drinken gebeurt op een daarvoor geschikt moment en op een plaats waar kinderen rustig kunnen zitten. Tijdens het lopen naar de primaire speelplek en tijdens verplaatsingen bij uitstapjes wordt niet gegeten of gedronken. Speelgoed en materialen worden afgestemd op leeftijd en ontwikkeling. Beschadigd materiaal met losgeraakte kleine onderdelen wordt uit gebruik genomen.

Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?

De pedagogisch professional stopt onmiddellijk de activiteit en beoordeelt of het kind nog kan ademen en hoesten. Bij een ernstige luchtwegbelemmering wordt onmiddellijk eerste hulp bij verstikking/verslikking verleend. Wanneer sprake is van een levensbedreigende situatie wordt 112 gebeld.

Wanneer één pedagogisch professional aanwezig is, blijven de overige kinderen bij elkaar en zo dicht bij de pedagogisch professional dat toezicht behouden blijft. Na een ernstig incident worden ouders/verzorgers en de houder geïnformeerd en wordt beoordeeld waardoor het incident is ontstaan. Indien nodig worden het eetmoment, materiaal, toezicht of de werkwijze aangepast.

5.5 Verdrinking bij wateractiviteiten

Het risico

Heavenly Angels kan bij warm weer wateractiviteiten organiseren, zoals spelen met water, waterballonnen en het gebruik van een kinderzwembadje. Ook bij een beperkte hoeveelheid water kan een kind in de problemen raken. Daarom wordt verdrinking binnen Heavenly Angels aangemerkt als een risico met mogelijk ernstige gevolgen.

Hoe verkleinen wij dit risico?

Een kinderzwembadje wordt alleen gebruikt wanneer de pedagogisch professional tijdens de volledige activiteit direct toezicht kan houden op de kinderen en het water. Kinderen gaan niet zelfstandig in een gevuld zwembadje en een gevuld zwembadje wordt nooit zonder toezicht achtergelaten.

Bij kinderen uit Geel (4–6 jaar) blijft de pedagogisch professional tijdens het gebruik in directe nabijheid. Ook bij oudere kinderen blijft actief toezicht aanwezig. Leeftijd of zelfstandigheid is geen reden om kinderen zonder toezicht bij een gevuld zwembadje te laten spelen.

De pedagogisch professional beoordeelt vooraf of de activiteit past bij het aantal aanwezige kinderen, hun leeftijden en de mogelijkheid om voldoende toezicht te houden. Wanneer zij door de groepssamenstelling niet voortdurend zicht op het water kan houden, wordt het zwembadje niet gebruikt.

Tijdens een wateractiviteit verricht de pedagogisch professional geen andere werkzaamheden waardoor haar aandacht langere tijd van het water of de kinderen wordt weggenomen. Na afloop wordt een kinderzwembadje direct geleegd. Een gevuld zwembadje blijft niet staan wanneer de groep naar binnen gaat of wanneer het toezicht wordt beëindigd. Bij waterballonnen houdt de pedagogisch professional toezicht op het gebruik. Resten van kapotte ballonnen worden na en tijdens de activiteit direct verzameld en weggegooid, omdat kleine ballonresten een verstikkingsrisico kunnen vormen.

Wat doen wij wanneer het toch misgaat?

Wanneer een kind in of bij het water in de problemen raakt, wordt het kind onmiddellijk uit de gevaarlijke situatie gehaald. De pedagogisch professional beoordeelt direct de toestand en ademhaling van het kind en verleent zo nodig eerste hulp. Bij bewusteloosheid, ademhalingsproblemen of een andere ernstige situatie wordt direct 112 gebeld. Een noodzakelijke oproep naar 112 wordt niet uitgesteld om eerst ouders, de houder of de achterwacht te bellen. Wanneer één pedagogisch professional aanwezig is, houdt zij de overige kinderen bij elkaar en op veilige afstand van het water. Wanneer ondersteuning nodig is, wordt daarnaast de achterwacht ingeschakeld volgens hoofdstuk 13. Ook wanneer een kind na een mogelijk verdrinkingsincident weer aanspreekbaar lijkt, wordt bij twijfel over de toestand van het kind medische hulp ingeschakeld.

Na een ernstig incident wordt de wateractiviteit niet hervat. Bernice beoordeelt samen met de betrokken pedagogisch professional waardoor de situatie kon ontstaan en welke maatregel nodig is voordat dezelfde activiteit opnieuw wordt aangeboden.

5.5 Vergiftiging of contact met gevaarlijke stoffen

Het risico

Binnen Heavenly Angels zijn producten aanwezig die schadelijk kunnen zijn wanneer een kind deze inneemt of verkeerd gebruikt, waaronder schoonmaakmiddelen.

Hoe verkleinen wij dit risico?

Schoonmaakmiddelen en andere schadelijke stoffen worden buiten bereik van kinderen bewaard. Tijdens gebruik blijft een schoonmaakmiddel niet onbeheerd bij kinderen staan. Na gebruik wordt het direct teruggezet. Producten worden niet overgegoten in een onduidelijke verpakking waardoor niet meer zichtbaar is wat erin zit.

Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?

Het product wordt onmiddellijk bij het kind weggehaald. De pedagogisch professional blijft bij het kind en stelt vast om welk product het gaat. De verpakking of productinformatie wordt beschikbaar gehouden voor medische hulpverlening. Het kind wordt niet op eigen initiatief tot braken gebracht.

Afhankelijk van het product, de hoeveelheid, wijze van blootstelling en toestand van het kind wordt medische hulp ingeschakeld. Bij een acute levensbedreigende situatie wordt 112 gebeld. De houder en ouders/verzorgers worden geïnformeerd. Daarna wordt onderzocht hoe het kind toegang tot het product heeft gekregen. Wanneer de opslag of werkwijze onvoldoende veilig bleek, wordt deze direct aangepast.

5.6 Ernstige verbranding

Het risico

Verbranding kan ontstaan door hete dranken, hete materialen of apparatuur, met name in of rond het keukengedeelte.

Hoe verkleinen wij dit risico?

De keuken is geen vrije speelruimte voor kinderen. Wanneer kinderen tijdens een activiteit gebruikmaken van het keukengedeelte gebeurt dit onder begeleiding van de pedagogisch professional. Hete dranken en hete voorwerpen worden niet onbeheerd binnen bereik van kinderen geplaatst. Voor een activiteit waarbij warmte wordt gebruikt, bepaalt de pedagogisch professional vooraf welke handelingen kinderen zelf kunnen uitvoeren en waarbij directe begeleiding nodig is.

Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?

De warmtebron wordt voor zover dit veilig mogelijk is direct verwijderd of uitgeschakeld. De pedagogisch professional verleent eerste hulp bij de brandwond. Bij ernstig letsel of een acute levensbedreigende situatie wordt medische hulp of 112 ingeschakeld. De ouders/verzorgers en houder worden geïnformeerd. De activiteit of situatie wordt niet op dezelfde wijze hervat voordat is vastgesteld waardoor het incident kon ontstaan en welke maatregel nodig is.

5.7 Brand en rookontwikkeling

Het risico

Brand en rook kunnen binnen korte tijd een levensbedreigende situatie veroorzaken. Binnen Heavenly Angels bevindt zich tussen het toilet en de keuken een brandslang. Boven de brandslang bevindt zich de EHBO-koffer. In de keuken bevinden zich een brandblusser en een blusdeken. De nooduitgang wordt vrijgehouden.

Hoe verkleinen wij het risico?

Brandveiligheids- en EHBO-voorzieningen worden niet geblokkeerd door spullen of meubilair. Pedagogisch professionals weten waar de brandslang, brandblusser, blusdeken, EHBO-koffer en nooduitgang zich bevinden.

Wat doen wij wanneer brand of rook wordt ontdekt?

Het in veiligheid brengen van de kinderen heeft voorrang. De pedagogisch professional verzamelt de kinderen en start de ontruiming wanneer dit noodzakelijk is. Buiten wordt

gecontroleerd of alle aanwezige kinderen de locatie hebben verlaten. 112 wordt ingeschakeld wanneer professionele hulp nodig is.

Een pedagogisch professional probeert geen brand te bestrijden wanneer daardoor de evacuatie van kinderen wordt vertraagd of de eigen veiligheid in gevaar komt. Niemand gaat een ruimte met gevaarlijke rookontwikkeling opnieuw binnen om persoonlijke spullen te halen. Wanneer slechts één pedagogisch professional aanwezig is, blijft ook tijdens een ontruiming het uitgangspunt dat de kinderen gezamenlijk onder haar begeleiding naar de veilige plaats worden gebracht. De volledige werkwijze wordt verder uitgewerkt in het ontruimings- en calamiteitenplan.

5.8 Elektriciteit

Het risico

Beschadigde elektrische apparatuur, snoeren of stekkers kunnen een elektrische schok, brand of ernstig letsel veroorzaken.

Hoe verkleinen wij dit risico?

Beschadigde elektrische apparatuur wordt direct buiten gebruik genomen. Snoeren worden zo geplaatst dat kinderen er niet gemakkelijk aan kunnen trekken en er niet over kunnen struikelen.

Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?

Bij een elektrisch incident voorkomt de pedagogisch professional eerst dat zij zelf in aanraking komt met de elektrische bron. Wanneer dit veilig kan, wordt de elektrische bron uitgeschakeld.

Een kind wordt niet zonder meer aangeraakt wanneer het mogelijk nog in contact staat met elektriciteit. Bij ernstig letsel, bewusteloosheid, ademhalingsproblemen of een andere acute levensbedreigende situatie wordt 112 gebeld en wordt eerste hulp verleend zodra dit veilig mogelijk is. De betreffende apparatuur wordt daarna niet opnieuw gebruikt totdat deze veilig is bevonden. Het incident wordt gemeld bij de houder en de oorzaak wordt onderzocht.

5.9 Ernstig letsel door glas

Het risico

Binnen Heavenly Angels bevinden zich glazen deuren en glaspartijen. Deze zijn voorzien van raamfolie en stickers om het glas zichtbaar te maken. Beschadigd of gebroken glas kan echter ernstig snijletsel veroorzaken.

Hoe verkleinen wij dit risico?

De zichtbaarheid van de glazen delen wordt behouden en de ruimte ervoor wordt vrijgehouden. Wanneer glas beschadigd raakt, wordt het betreffende gedeelte onmiddellijk buiten bereik van kinderen gehouden.

Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?

Kinderen worden direct uit de omgeving van het beschadigde glas gehaald. Het gebied blijft ontoegankelijk totdat het glas volledig en veilig is verwijderd of hersteld. Een kind met een snijwond krijgt eerste hulp. Bij een diepe wond, hevige bloeding of ander ernstig letsel wordt medische hulp ingeschakeld. Bij een acute levensbedreigende situatie wordt 112 gebeld. Daarna wordt beoordeeld hoe het glas beschadigd is geraakt en of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

5.10 Ernstige beknelling

Het risico

Een kind kan vingers, handen of andere lichaamsdelen beknellen, bijvoorbeeld tussen een deur of onderdeel van de inrichting.

Hoe verkleinen wij dit risico?

Kinderen spelen niet met deuren en slaan deuren niet naar elkaar dicht. Tijdens drukke overgangsmomenten houdt de pedagogisch professional extra toezicht op doorgangen en deuren. Een beschadigd onderdeel dat een duidelijk beknellingsgevaar veroorzaakt, wordt niet gebruikt totdat de situatie veilig is.

Wat doen wij wanneer het toch gebeurt?

De oorzaak van de beknelling wordt zo snel mogelijk gestopt zonder daarbij extra letsel te veroorzaken. Het kind wordt beoordeeld en krijgt passende eerste hulp.

Bij ernstig letsel of twijfel over bot-, gewrichts- of ander ernstig letsel wordt medische hulp ingeschakeld. Vervolgens wordt onderzocht waardoor de beknelling kon plaatsvinden. Wanneer een deur, meubel of ander onderdeel een structureel risico veroorzaakt, wordt dit aangepast voordat het opnieuw normaal wordt gebruikt.

5.11 Werken met één pedagogisch professional

Afhankelijk van het aantal aanwezige kinderen en de geldende beroepskracht-kindratio kan het voorkomen dat één pedagogisch professional verantwoordelijk is voor de groep. Heavenly Angels legt daarom niet vast dat er standaard twee pedagogisch professionals aanwezig zijn.

Wanneer tijdens openingstijden slechts één pedagogisch professional aanwezig is, is een achterwacht beschikbaar. Deze achterwacht is een volwassene die bij een calamiteit binnen 15 minuten op de locatie aanwezig kan zijn. De achterwacht is geen vervanging van de reguliere personeelsbezetting. De achterwacht is bedoeld om bij een noodsituatie snel ondersteuning te bieden wanneer de enige aanwezige pedagogisch professional hulp nodig heeft of zelf uitvalt.

De pedagogisch professional weet vóór aanvang van het alleen werken wie op dat moment als achterwacht beschikbaar is en hoe deze persoon kan worden bereikt. Wanneer de afgesproken achterwacht niet beschikbaar is, wordt vóór aanvang van het alleen werken een andere geschikte achterwacht geregeld. Alleen op papier iemand als achterwacht aanwijzen zonder

dat deze persoon daadwerkelijk bereikbaar en beschikbaar is, past niet binnen de werkwijze van Heavenly Angels.

5.12 Uitval van de enige aanwezige pedagogisch professional

Het risico

Wanneer één pedagogisch professional aanwezig is en deze plotseling onwel wordt, valt, bewusteloos raakt of door een andere acute gebeurtenis niet meer in staat is voor de kinderen te zorgen, kan het toezicht op de gehele groep wegvallen.

Heavenly Angels beschouwt dit als een afzonderlijk groot risico. Daarom wordt naast de achterwachtingregeling gebruikgemaakt van een SOS-voorziening.

De SOS-Voorziening

Heavenly Angels gebruikt een draagbare SOS voorziening waarmee in een noodsituatie direct contact kan worden gelegd met de achterwacht. De achterwacht wordt als noodcontact ingesteld. Voordat de SOS voorziening daadwerkelijk als veiligheidsvoorziening wordt ingezet, test de houder de volledige werking.

SOS activeren → noodmelding/oproep wordt verzonden → achterwacht ontvangt deze → contact kan tot stand worden gebracht → achterwacht weet welke actie van hem of haar wordt verwacht. Pas na deze praktijktest wordt de exacte bediening, waaronder de benodigde indruktijd van de SOS-knop en de volgorde van de noodcontacten, vastgelegd in de werkinstructie.

Hiermee wordt voorkomen dat Heavenly Angels in het veiligheidsbeleid vertrouwt op een technische functie die in de praktijk niet is gecontroleerd.

Dagelijkse controle wanneer één pedagogisch professional werkt

Wanneer één pedagogisch professional alleen op de groep werkt, wordt vóór aanvang van de opvang gecontroleerd:

- Of de SOS-voorziening aanwezig is;
- Of deze voldoende is opgeladen;
- Of deze is ingeschakeld;
- Of er verbinding/bereik is;
- En of de afgesproken achterwacht die dag daadwerkelijk bereikbaar en beschikbaar is.

Wanneer de SOS-voorziening niet functioneert, wordt deze niet als werkende noodvoorziening beschouwd. De houder zorgt dan voor een andere werkende mogelijkheid om hulp in te schakelen voordat alleen wordt gewerkt.

Waar bevindt de SOS-voorziening zich?

Wanneer één pedagogisch professional alleen werkt, draagt zij de SOS-voorziening bij zich. Hierdoor kan zij zelf direct hulp inschakelen wanneer zij bijvoorbeeld onwel wordt maar nog

wel in staat is de SOS-functie te activeren. De kinderen leren eveneens de SOS-voorziening herkennen. Dit is bedoeld voor de uitzonderlijke situatie waarin de pedagogisch professional zelf niet meer kan handelen. De verantwoordelijkheid voor de veiligheid wordt hiermee niet bij de kinderen gelegd. Het is een extra noodvoorziening boven op de achterwachtrekening.

5.13 Wat gebeurt er wanneer de pedagogisch professional zelf onwel wordt?

Wanneer de pedagogisch professional merkt dat zij onwel wordt maar nog kan handelen, brengt zij de kinderen direct bij elkaar op een veilige plaats. Wanneer zij ondersteuning nodig heeft, activeert zij de SOS-voorziening zodat de achterwacht kan worden bereikt.

Bij een acute medische noodsituatie wordt 112 ingeschakeld. Het inschakelen van de achterwacht vervangt 112 niet wanneer spoedeisende medische hulp noodzakelijk is. De kinderen worden niet zelfstandig naar huis gestuurd en gaan niet zonder begeleiding naar buiten. De achterwacht komt naar Heavenly Angels om ondersteuning te bieden en, voor zover dit binnen de geldende personeels- en opvangafspraken mogelijk is, te zorgen dat de kinderen veilig onder toezicht blijven terwijl verdere maatregelen worden genomen.

Wanneer de pedagogisch professional niet in staat is haar werkzaamheden voort te zetten, beoordeelt de houder onmiddellijk hoe de personeelsbezetting wordt hersteld. Er wordt een bevoegde vervanger ingezet wanneer dat mogelijk is. Wanneer verantwoorde voortzetting van de opvang niet mogelijk is, worden ouders/verzorgers geïnformeerd en wordt ervoor gezorgd dat de kinderen verantwoord worden opgehaald.

5.14 Wanneer de pedagogisch professional niet meer kan reageren

De SOS-voorziening is juist ook gekozen voor de uitzonderlijke situatie waarin de enige aanwezige pedagogisch professional niet meer zelf om hulp kan vragen. De kinderen krijgen daarom een eenvoudige noodinstructie die regelmatig met hen wordt geoefend:

“Reageert de pedagogisch professional niet? Blijf bij elkaar. Ga niet naar buiten. Activeer de SOS-knop en wacht op hulp.” Kinderen hoeven niet zelf te beoordelen wat er medisch met de pedagogisch professional aan de hand is. Zij hoeven ook niet zelfstandig een achterwacht te kiezen of op zoek te gaan naar een telefoonnummer. Hun eerste aangeleerde handeling is hulp activeren via de SOS-voorziening en bij elkaar blijven.

Wanneer via de SOS-voorziening contact met een volwassene tot stand komt, luisteren de kinderen naar de instructies van deze volwassene. Bij de oudere kinderen kan daarnaast worden geoefend wat zij moeten doen wanneer duidelijk sprake is van een acute noodsituatie en rechtstreeks contact met 112 noodzakelijk is. Dit wordt leeftijdsgericht aangeleerd.

5.15 Oefenen van de noodprocedure met kinderen

De noodprocedure wordt niet alleen mondeling uitgelegd. Heavenly Angels oefent deze praktisch met de kinderen. Daarbij wordt rekening gehouden met leeftijd en ontwikkeling.

Geel: 4 tot 6 jaar

De kinderen leren één eenvoudige volgorde:

De pedagogisch professional reageert niet → bij elkaar blijven → SOS activeren → wachten op hulp. Van deze kinderen wordt niet verwacht dat zij zelfstandig een medische situatie beoordelen.

Blauw: 7 tot 9 jaar

Naast bovenstaande stappen wordt geoefend dat één kind de SOS-functie activeert en dat de andere kinderen binnen en bij elkaar blijven.

Groen: 10 tot 12 jaar

Met deze kinderen wordt uitgebreider geoefend. Zij leren de SOS-functie activeren, rustig uitleggen dat de pedagogisch professional niet reageert, luisteren naar instructies van de bereikte volwassene en jongere kinderen bij elkaar houden. De oefeningen worden rustig aangeboden en niet zo uitgevoerd dat kinderen onnodig angstig worden.

De noodprocedure wordt in ieder geval meegenomen tijdens de vaste veiligheidsmomenten van Heavenly Angels in januari, april, juli en oktober en daarnaast wanneer nieuwe kinderen of pedagogisch professionals onvoldoende bekend zijn met de procedure.

Van een oefening wordt kort vastgelegd:

- De datum;
- Welke kinderen/leeftijdsgroepen hebben geoefend;
- Of de kinderen de afgesproken handelingen begrepen;
- Of de SOS-voorziening functioneerde;
- Welke knelpunten zijn gezien;
- En welke aanpassing of herhaling nodig is.

5.16 Alleen werken tijdens buitenspelen

Wanneer één pedagogisch professional met de kinderen naar de primaire speelplek gaat, blijft de achterwachting van toepassing. De noodtas gaat mee tijdens het buitenspelen. Daarnaast gaat de werkende SOS-voorziening mee. Wanneer de pedagogisch professional buiten onwel wordt maar nog kan handelen, verzamelt zij de kinderen bij zich en activeert zij indien nodig de SOS-voorziening.

De kinderen lopen niet zelfstandig terug naar Heavenly Angels. Wanneer de pedagogisch professional buiten niet meer reageert, passen de kinderen de geoefende noodregel toe: bij elkaar blijven, niet zelfstandig vertrekken en de SOS-functie activeren.

De achterwacht weet dat een SOS-melding tijdens opvangtijd kan betekenen dat directe ondersteuning op de BSO of op de primaire speelplek nodig is. De vaste primaire speelplek en looproute zijn daarom onderdeel van de informatie die bij de achterwacht bekend is. Bij een acute medische noodsituatie wordt 112 ingeschakeld.

5.17 Wanneer een kind ernstig gewond raakt terwijl één pedagogisch professional aanwezig is

Wanneer één pedagogisch professional aanwezig is en een kind ernstig gewond raakt, moet zij tegelijkertijd hulp bieden aan het betrokken kind en toezicht houden op de overige kinderen. Daarom worden de overige kinderen direct bij elkaar gebracht en zo dicht bij de pedagogisch professional gehouden dat zij zichtbaar en onder toezicht blijven.

Bij een levensbedreigende situatie wordt direct 112 gebeld en eerste hulp verleend. Wanneer aanvullende ondersteuning nodig is, wordt de achterwacht gealarmeerd. De pedagogisch professional verlaat de overige kinderen niet om alleen met het gewonde kind naar een andere locatie te gaan. Wanneer vervoer voor medische behandeling noodzakelijk is, wordt geregeld dat de overige kinderen eerst verantwoord onder toezicht kunnen blijven. De pedagogisch professional neemt geen beslissing waardoor de rest van de groep zonder verantwoord toezicht achterblijft.

5.18 Controle en testen van de SOS-voorziening

Een SOS-voorziening heeft alleen waarde wanneer deze daadwerkelijk functioneert. Daarom wordt de werking periodiek gecontroleerd en tijdens de veiligheids-oefeningen getest op de manier die met de achterwacht is afgesproken. Ook na wijziging van een telefoonnummer, noodcontact, apparaat instelling of achterwacht wordt opnieuw gecontroleerd of de melding bij de juiste persoon aankomt.

Wanneer tijdens een controle blijkt dat de SOS-voorziening niet goed functioneert, wordt dit niet alleen genoteerd. Het probleem wordt opgelost voordat opnieuw op deze voorziening wordt vertrouwd. De houder is verantwoordelijk voor het actueel houden van de ingestelde noodcontacten.

5.19 Na een ernstig incident of gebruik van de noodprocedure

Na ieder ernstig incident of daadwerkelijk gebruik van de noodprocedure wordt beoordeeld hoe de werkwijze in de praktijk heeft gefunctioneerd.

Daarbij wordt concreet vastgesteld:

- Wat er is gebeurd;
- Wie aanwezig waren;
- Welke maatregel als eerste is genomen;
- Of 112 tijdig is ingeschakeld wanneer dit nodig was;
- Of de SOS-voorziening werkte;
- Of de achterwacht de melding daadwerkelijk heeft ontvangen;
- Hoe snel de achterwacht ondersteuning kon bieden;
- Of de kinderen de geoefende noodinstructie konden uitvoeren;
- Of het toezicht op de overige kinderen behouden bleef;
- Waarom het incident ondanks de bestaande maatregelen kon plaatsvinden;
- En welke aanpassing nodig is om herhaling te voorkomen.

Wanneer direct een maatregel nodig is, wordt niet gewacht tot januari, april, juli of oktober. De maatregel wordt onmiddellijk genomen. Tijdens de eerstvolgende vaste evaluatie wordt vervolgens gecontroleerd of de aanpassing in de praktijk voldoende werkt. Hierdoor bestaat de veiligheidsaanpak van Heavenly Angels niet alleen uit het vooraf beschrijven van risico's. Er wordt ook gecontroleerd of maatregelen daadwerkelijk werken wanneer zij nodig zijn.

6. PLAN VAN AANPAK

Het plan van aanpak van Heavenly Angels beschrijft wat wordt gedaan wanneer uit een risico-inventarisatie, dagelijkse observatie, incident, bijna-incident of evaluatie blijkt dat een veiligheids- of gezondheidsrisico onvoldoende wordt beheerst. Het uitgangspunt is dat een gesignaleerd risico niet alleen wordt besproken of genoteerd. Er wordt bepaald wat er moet gebeuren, wie daarvoor verantwoordelijk is, wanneer dit moet gebeuren en hoe wordt gecontroleerd of de maatregel daadwerkelijk werkt. De ernst van het risico bepaalt hoe snel wordt gehandeld. Een situatie die direct gevaar oplevert voor kinderen wordt onmiddellijk veiliggesteld. Wanneer een definitieve oplossing niet direct mogelijk is, wordt eerst een tijdelijke maatregel genomen waarmee wordt voorkomen dat kinderen aan het risico worden blootgesteld. Voor maatregelen die verdere opvolging nodig hebben, gebruikt Heavenly Angels het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid.

6.1 Van signalering naar maatregel

Een risico kan onder andere worden gesignaleerd door de houder of een pedagogisch professional tijdens de dagelijkse opvang, een activiteit, het buitenspelen, een incident, een bijna-incident of één van de vaste evaluatiemomenten. Wanneer een risico wordt gesignaleerd, wordt beoordeeld:

- Wat precies onveilig of ongezond is;
- Voor welke kinderen het risico relevant is;
- Wat de mogelijke gevolgen zijn;
- Waardoor het risico ontstaat;
- Of onmiddellijk ingrijpen noodzakelijk is;
- Welke tijdelijke of definitieve maatregel nodig is;
- Wie verantwoordelijk is voor de uitvoering;
- Wanneer de maatregel uitgevoerd moet zijn;
- En hoe wordt gecontroleerd of de maatregel voldoende werkt.

Wanneer direct gevaar bestaat, heeft het veiligstellen van de situatie altijd voorrang op registratie. De registratie en verdere analyse volgen nadat de directe veiligheid van de kinderen is gewaarborgd.

6.2 Direct gevaar

Bij een situatie waarin kinderen direct risico lopen op ernstig letsel, vergiftiging, brand, vermissing of een andere ernstige gebeurtenis wordt onmiddellijk gehandeld. Er wordt niet gewacht op de houder, een vergadering of het eerstvolgende evaluatiemoment wanneer de pedagogisch professional zelf direct een gevaarlijke situatie kan stoppen.

De eerste maatregel is gericht op het wegnemen van de blootstelling aan het gevaar. Dit kan betekenen dat een activiteit direct wordt gestopt, materiaal wordt verwijderd, apparatuur buiten gebruik wordt genomen of een gedeelte van een ruimte niet meer wordt gebruikt. Wanneer bijvoorbeeld tijdens de opvang wordt ontdekt dat een elektrisch apparaat een beschadigd snoer heeft, wordt het apparaat onmiddellijk uit gebruik genomen. Het wordt niet alsnog gebruikt omdat de opvangmiddag al is begonnen. Wanneer glas beschadigd raakt, worden kinderen uit de directe omgeving gehouden en blijft het betreffende gedeelte ontoegankelijk totdat het gevaar is verwijderd. Wanneer de nooduitgang of vluchtroute geblokkeerd blijkt te zijn, wordt de blokkade direct verwijderd. Pas nadat de directe situatie veilig is, wordt beoordeeld waardoor het risico is ontstaan en of verdere actie noodzakelijk is.

6.3 Risico's die niet direct definitief kunnen worden opgelost

Niet ieder probleem kan dezelfde dag definitief worden opgelost. Soms is bijvoorbeeld een reparatie, vervanging, bestelling of inzet van een externe partij nodig. In dat geval wordt eerst beoordeeld of een tijdelijke maatregel mogelijk is waarmee kinderen voldoende worden beschermd. De tijdelijke maatregel blijft gelden totdat de definitieve oplossing is uitgevoerd en gecontroleerd.

Wanneer geen tijdelijke maatregel mogelijk is waarmee het risico voldoende kan worden beheerst, wordt het betreffende materiaal, onderdeel, de ruimte of activiteit niet gebruikt. De tijdelijke maatregel, definitieve actie, verantwoordelijke persoon en afgesproken termijn worden opgenomen in het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid. Een tijdelijke oplossing mag niet ongemerkt een permanente oplossing worden. Wanneer de afgesproken termijn niet wordt gehaald, beoordeelt de houder opnieuw of de tijdelijke situatie nog verantwoord is en welke verdere actie noodzakelijk is. Stel dat een deur of onderdeel van de inrichting beschadigd raakt en niet dezelfde dag gerepareerd kan worden. De pedagogisch professional beoordeelt eerst of kinderen de betreffende plaats nog veilig kunnen gebruiken. Wanneer dat niet verantwoord is, wordt het onderdeel buiten gebruik gehouden of wordt ervoor gezorgd dat kinderen er niet bij kunnen.

Wanneer voor de reparatie een externe partij nodig is die pas enkele dagen later beschikbaar is, blijft deze tijdelijke veiligheidsmaatregel gelden. In het actieoverzicht wordt vastgelegd wat het probleem is, wat tijdelijk is gedaan, welke definitieve reparatie nodig is, wie deze regelt en wanneer deze uitgevoerd moet zijn. Na de reparatie controleert de houder of de situatie daadwerkelijk weer veilig is. Pas na deze controle wordt het actiepunt afgesloten en kan het betreffende onderdeel weer normaal worden gebruikt.

6.4 Wie doet wat?

De houder is eindverantwoordelijk voor het uitvoeren en bewaken van het plan van aanpak. Dit betekent niet dat een pedagogisch professional bij een onveilige situatie eerst toestemming van de houder moet vragen voordat zij mag handelen. Wanneer een pedagogisch professional tijdens de opvang direct gevaar constateert, neemt zij onmiddellijk een maatregel om kinderen te beschermen. De pedagogisch professional:

- Grijpt direct in bij een onveilige of ongezonde situatie;
- Stopt zo nodig een activiteit;
- Neemt onveilig materiaal buiten gebruik;
- Voorkomt dat kinderen een onveilige plaats gebruiken;

- Meldt risico's die verdere opvolging nodig hebben bij de houder;
- Voert afgesproken maatregelen uit die binnen haar werkzaamheden vallen;
- En meldt wanneer een maatregel in de praktijk niet uitvoerbaar is of onvoldoende werkt.

De houder:

- Beoordeelt gemelde risico's die verdere actie vragen;
- Bepaalt samen met de betrokken pedagogisch professional welke structurele maatregel nodig is;
- Zorgt dat reparaties, aankopen of organisatorische aanpassingen worden geregeld;
- Wijst een verantwoordelijke aan;
- Bewaakt de afgesproken termijn;
- Controleert of de maatregel daadwerkelijk is uitgevoerd;
- En beoordeelt daarna of het risico voldoende is beheerst.

Een actie is dus niet afgerond zodra bijvoorbeeld een reparatie is aangevraagd of materiaal is besteld. De actie wordt pas afgesloten nadat de oplossing daadwerkelijk aanwezig is en is gecontroleerd.

Een pedagogisch professional merkt tijdens het buitenspelen dat een onderdeel van een speeltoestel op de primaire speelplek beschadigd is. Zij hoeft niet eerst contact op te nemen met de houder om toestemming te krijgen om in te grijpen.

De kinderen mogen het beschadigde onderdeel direct niet meer gebruiken. De pedagogisch professional houdt de kinderen bij het betreffende onderdeel weg en laat hen op een veilig gedeelte van de speelplek spelen. Zij meldt de situatie vervolgens bij de houder. Omdat de primaire speelplek niet in eigendom is van Heavenly Angels, beoordeelt de houder welke verantwoordelijke beheerder over het gebrek moet worden geïnformeerd en zorgt dat het gebrek wordt gemeld. Zolang niet duidelijk is dat het onderdeel weer veilig is, laat Heavenly Angels de kinderen het betreffende onderdeel niet gebruiken. De maatregel wordt pas afgesloten wanneer is gecontroleerd dat het onderdeel weer veilig gebruikt kan worden.

6.5 Beschadigd speelgoed en materialen

Wanneer speelgoed of ander materiaal beschadigd raakt en daardoor een veiligheidsrisico vormt, wordt het direct uit de groep verwijderd. Een pedagogisch professional laat het materiaal niet liggen met de bedoeling dit aan het einde van de dag te bekijken wanneer kinderen er ondertussen nog bij kunnen. Wanneer reparatie veilig en verantwoord mogelijk is, wordt het materiaal gerepareerd en daarna gecontroleerd voordat het opnieuw aan kinderen wordt aangeboden. Wanneer reparatie niet verantwoord is, wordt het materiaal vervangen of weggegooid.

Bij een terugkerend probleem wordt verder gekeken dan het afzonderlijke voorwerp. Wanneer bijvoorbeeld hetzelfde soort materiaal herhaaldelijk op dezelfde manier beschadigt, wordt beoordeeld of het materiaal geschikt is voor de leeftijd, het gebruik en de intensiteit waarmee het binnen Heavenly Angels wordt gebruikt.

6.6 Onveilige situatie in de binnenruimte

Wanneer een meubel, deur, vloer, glaspartij, paal of ander onderdeel van de locatie een risico veroorzaakt, wordt eerst bepaald of kinderen de betreffende plek nog veilig kunnen gebruiken. Wanneer dat niet mogelijk is, wordt de plaats of het onderdeel direct buiten gebruik gehouden of ontoegankelijk gemaakt. Vervolgens wordt bepaald welke definitieve maatregel nodig is. Na reparatie of aanpassing wordt niet automatisch aangenomen dat het probleem is opgelost. Er wordt gecontroleerd of de oorspronkelijke onveilige situatie daadwerkelijk is weggenomen en of de gekozen oplossing geen nieuw risico veroorzaakt. Wanneer de oplossing onvoldoende blijkt te zijn, blijft het actiepunt open en wordt een nieuwe maatregel bepaald.

6.7 Onveilige situatie tijdens buitenspelen of onderweg

De primaire speelplek van Heavenly Angels ligt op ongeveer drie minuten lopen van de locatie en wordt via de vaste looproute bereikt. Wanneer onderweg een onverwachte gevaarlijke situatie ontstaat, wordt niet automatisch doorgegaan omdat dit de normale route is.

Wanneer bijvoorbeeld werkzaamheden, een blokkade of een andere situatie de vaste route onveilig maken, stopt de pedagogisch professional met de groep op een veilige plaats. Zij beoordeelt eerst of de route veilig kan worden vervolgd. Wanneer dat niet mogelijk is, wordt niet door de gevaarlijke situatie gelopen. Ook op de primaire speelplek wordt direct gehandeld wanneer een gevaar wordt geconstateerd. Een zichtbaar onveilig gedeelte of speeltoestel wordt niet gebruikt.

Wanneer het probleem structureel gevolgen heeft voor het gebruik van de vaste route of primaire speelplek, meldt de pedagogisch professional dit bij de houder en wordt bekeken welke vervolgstap noodzakelijk is.

6.8 Wanneer toezicht of een afspraak onvoldoende blijkt te werken

Niet ieder risico wordt veroorzaakt door een kapot voorwerp. Ook een werkwijze of toezichtafspraken kan in de praktijk onvoldoende blijken. Wanneer een kind bijvoorbeeld tijdens het buitenspelen herhaaldelijk buiten de afgesproken speelgrens probeert te gaan, wordt niet alleen steeds opnieuw gezegd dat het kind binnen de grens moet blijven.

De pedagogisch professional kijkt waardoor het kind moeite heeft met de afspraak en beoordeelt of meer nabijheid of een andere begeleiding nodig is. Een mogelijke maatregel is dat het kind tijdens volgende buitenmomenten tijdelijk dichterbij de pedagogisch professional speelt. Vervolgens wordt bekeken of deze maatregel werkt. Wanneer dat niet voldoende is, wordt opnieuw bekeken welke begeleiding nodig is. Hetzelfde uitgangspunt geldt wanneer een groepsafspraken bij meerdere kinderen niet werkt. In dat geval wordt ook beoordeeld of de afspraak zelf duidelijk, passend en uitvoerbaar is.

6.9 Wanneer een veiligheidsvoorziening niet werkt

Veiligheidsvoorzieningen worden alleen als maatregel beschouwd wanneer zij daadwerkelijk functioneren. Dit geldt bijvoorbeeld voor de SOS-voorziening die wordt gebruikt wanneer één

pedagogisch professional aanwezig is. Wanneer bij controle blijkt dat de SOS-voorziening niet werkt, onvoldoende is opgeladen, geen verbinding heeft of de ingestelde noodcontacten niet bereikt, wordt deze niet beschouwd als werkende noodvoorziening. Er wordt eerst een andere betrouwbare mogelijkheid geregeld om hulp in te schakelen voordat alleen wordt gewerkt. Vervolgens wordt vastgesteld waardoor de SOS-voorziening niet functioneerde. Na herstel wordt de alarmfunctie opnieuw getest. Hetzelfde uitgangspunt geldt voor andere veiligheidsvoorzieningen. Wanneer een voorziening defect is, wordt niet alleen genoteerd dat reparatie nodig is; er wordt beoordeeld welke tijdelijke maatregel noodzakelijk is totdat de voorziening weer functioneert.

6.10 Het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid

Voor risico's en verbetermaatregelen die verdere opvolging nodig hebben, gebruikt Heavenly Angels het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid. Het actieoverzicht is als aparte bijlage bij dit beleid opgenomen. Hierin wordt vastgelegd:

- Datum van signalering;
- Het concrete risico of de situatie;
- De directe of tijdelijke maatregel;
- De definitieve maatregel of actie;
- De verantwoordelijke;
- De datum waarop de maatregel uiterlijk gereed moet zijn;
- De datum waarop de maatregel is gecontroleerd;
- Het resultaat van de controle en eventuele vervolgactie;
- En of het actiepunt kan worden afgesloten.

Niet iedere kleine dagelijkse handeling hoeft in het actieoverzicht te worden opgenomen. Wanneer bijvoorbeeld speelgoed op de looproute ligt, wordt dit direct opgeruimd. Daarvoor hoeft niet iedere keer een actiepunt te worden aangemaakt.

Registratie in het actieoverzicht is wel nodig wanneer sprake is van een risico dat niet direct volledig is opgelost, een terugkerend probleem, een structurele verbetering, een ernstig incident of bijna-incident, of een maatregel waarvan later gecontroleerd moet worden of deze daadwerkelijk is uitgevoerd.

6.11 Termijn van een maatregel

De ernst van het risico bepaalt de termijn. Bij direct gevaar wordt onmiddellijk gehandeld. De onveilige situatie wordt niet normaal gebruikt terwijl wordt gewacht op een latere oplossing. Wanneer een definitieve oplossing afhankelijk is van bijvoorbeeld een reparatie, bestelling of externe partij, wordt een concrete datum afgesproken waarop de actie uiterlijk gereed moet zijn. Tot die tijd blijft de tijdelijke veiligheidsmaatregel gelden. Wanneer de afgesproken datum niet wordt gehaald, wordt niet alleen een nieuwe datum ingevuld. De houder beoordeelt opnieuw:

Is de tijdelijke maatregel nog voldoende veilig?

Wanneer het antwoord nee is, wordt de betreffende activiteit, ruimte, voorziening of het materiaal niet gebruikt totdat een verantwoorde oplossing aanwezig is.

6.12 Controleren of een maatregel daadwerkelijk werkt

Een maatregel wordt niet als geslaagd beschouwd alleen omdat deze is uitgevoerd. Na uitvoering wordt gecontroleerd of het oorspronkelijke risico daadwerkelijk voldoende is verminderd. Daarbij wordt ook gekeken naar de werking tijdens de dagelijkse opvang. Een technische aanpassing kan bijvoorbeeld zijn uitgevoerd, maar wanneer kinderen zich daarna nog steeds aan dezelfde situatie kunnen bezeren, is het risico niet voldoende beheerst. Een nieuwe afspraak kan aan kinderen zijn uitgelegd, maar wanneer blijkt dat zij deze niet begrijpen of de afspraak in de praktijk niet uitvoerbaar is, moet deze worden aangepast.

Een SOS-voorziening kan zijn aangeschaft en ingesteld, maar geldt pas als betrouwbare voorziening wanneer daadwerkelijk is getest dat de alarmfunctie werkt en de afgesproken noodcontacten worden bereikt. Wanneer een maatregel onvoldoende werkt, wordt het actiepunt niet afgesloten. Er wordt een vervolgactie bepaald.

6.13 Incidenten en bijna-incidenten gebruiken om te verbeteren

Ook wanneer geen ernstig letsel is ontstaan, kan een gebeurtenis laten zien dat een bestaande veiligheidsmaatregel onvoldoende is. Daarom worden relevante bijna-incidenten meegenomen in het plan van aanpak. Wanneer een kind bijvoorbeeld bijna het fietspad op loopt, wordt niet alleen geconcludeerd dat het kind beter moet luisteren.

Er wordt gekeken naar de volledige situatie:

Was de groep goed bij elkaar?

Waar bevond de pedagogisch professional zich?

Waar liep het betreffende kind?

Was duidelijk dat vóór het fietspad moest worden gewacht?

Heeft dit kind bij volgende loopmomenten meer nabijheid nodig?

Op basis daarvan wordt bepaald welke maatregel nodig is. Hetzelfde geldt wanneer een pedagogisch professional tijdens alleen werken merkt dat zij de SOS-voorziening niet snel kan bereiken. De oplossing is dan niet alleen “*volgende keer beter opletten*”. Er wordt bekeken of de manier waarop de SOS-voorziening wordt gedragen of gebruikt moet worden aangepast. Hierdoor wordt gezocht naar de oorzaak van een risico en niet alleen naar degene die op dat moment iets deed.

6.14 Controle tijdens de vaste evaluatiemomenten

In januari, april, juli en oktober wordt het actieoverzicht meegenomen bij de vaste evaluatie van het Veiligheids- en Gezondheidsbeleid. Daarbij wordt bekeken welke actiepunten nog openstaan, of afgesproken termijnen zijn gehaald en of uitgevoerde maatregelen in de praktijk voldoende functioneren. Wanneer een maatregel nog niet is uitgevoerd, wordt bekeken waarom dit niet is gebeurd en of de tijdelijke maatregel nog voldoende is. Wanneer een eerder uitgevoerde maatregel niet blijkt te werken, wordt een nieuwe vervolgactie bepaald.

Een noodzakelijke veiligheidsmaatregel wordt echter nooit uitgesteld tot één van deze vier evaluatiemomenten. Wanneer tussentijds een risico wordt geconstateerd dat direct actie vraagt, wordt direct gehandeld.

6.15 Wanneer wordt een actiepunt afgesloten?

Een actiepunt wordt pas afgesloten wanneer: De maatregel daadwerkelijk is uitgevoerd én is gecontroleerd of deze het risico voldoende beheerst. De datum en het resultaat van deze controle worden in het actieoverzicht vastgelegd. Wanneer uit de controle blijkt dat verdere actie nodig is, blijft het punt open. Wanneer een maatregel gevolgen heeft voor een bestaande werkwijze, protocol of dit Veiligheids- en Gezondheidsbeleid, wordt het betreffende document aangepast. Zo voorkomt Heavenly Angels dat op papier een andere werkwijze staat dan in de dagelijkse praktijk wordt uitgevoerd.

7. OMGAAN MET KLEINE RISICO'S

Binnen Heavenly Angels worden kinderen beschermd tegen risico's die ernstige gevolgen kunnen hebben. Tegelijkertijd betekent een veilige BSO niet dat ieder klein risico uit de omgeving van kinderen wordt verwijderd.

Kinderen van 4 tot 12 jaar ontwikkelen zich door te bewegen, spelen, samenwerken, materialen te gebruiken, keuzes te maken en steeds meer dingen zelfstandig te doen. Daarbij kan een kind bijvoorbeeld struikelen, zich licht stoten, iets morsen, een kleine schaafwond oplopen of ontdekken dat een gekozen aanpak niet goed werkt.

Heavenly Angels accepteert dergelijke kleine risico's wanneer de mogelijke gevolgen beperkt zijn en het kind, eventueel met begeleiding, in staat is ermee om te gaan. Hierdoor krijgen kinderen de mogelijkheid om risico's te leren herkennen, hun eigen mogelijkheden en grenzen te ontdekken, rekening te houden met anderen en steeds zelfstandiger te handelen.

Het accepteren van kleine risico's betekent nooit dat onnodig gevaar wordt toegestaan of dat minder toezicht wordt gehouden. De pedagogisch professional blijft verantwoordelijk voor het beoordelen van de situatie en grijpt in wanneer de veilige grens wordt bereikt.

7.1 Wanneer is een risico een klein risico?

Heavenly Angels beschouwt een risico als klein wanneer de kans op ernstig letsel of een andere ernstige gebeurtenis zeer beperkt is en de situatie past bij wat het kind op dat moment kan overzien en uitvoeren.

Voorbeelden zijn een kind dat tijdens normaal bewegen kan struikelen, een lichte botsing tijdens spel, een kleine schaafwond, iets morsen tijdens het zelf inschenken of voorzichtig leren werken met voor de leeftijd geschikte knutselmaterialen. Bij de beoordeling wordt niet alleen gekeken naar de kans dat iets gebeurt, maar vooral naar wat de mogelijke gevolgen kunnen zijn. Een situatie wordt daarom niet als klein risico geaccepteerd wanneer bijvoorbeeld ernstig letsel, verstikking, vergiftiging, verbranding, vermissing of een andere ernstige situatie redelijkerwijs kan ontstaan. Ook een risico dat op zichzelf klein lijkt, kan door de omgeving of het gedrag van een kind groter worden. Dat er nog nooit eerder een ongeluk is gebeurd, is voor Heavenly Angels geen reden om een risico automatisch als veilig te beschouwen.

7.2 Leeftijd, ontwikkeling en individuele mogelijkheden

Binnen Heavenly Angels worden de kinderen tijdens vaste momenten ingedeeld in:

- **Geel:** 4 tot en met 6 jaar;
- **Blauw:** 7 tot en met 9 jaar;
- **Groen:** 10 tot en met 12 jaar.

Deze leeftijdsindeling geeft structuur, maar bepaalt niet automatisch hoeveel zelfstandigheid een individueel kind aankan. De pedagogisch professional kijkt ook naar de motorische vaardigheden, impulsiviteit, ervaring, het begrijpen en opvolgen van afspraken, gedrag en zelfstandigheid van het kind. Daardoor kan een kind uit Groen bij een bepaalde activiteit meer begeleiding nodig hebben dan een kind uit Blauw. Andersom kan een jonger kind op een bepaald gebied al laten zien dat het verantwoord meer zelfstandigheid aankan.

Ook de omstandigheden spelen mee. Een kind dat normaal zorgvuldig handelt, kan bijvoorbeeld door vermoeidheid, boosheid, drukte of enthousiasme op een bepaald moment minder goed in staat zijn een risico in te schatten. De pedagogisch professional past de begeleiding daarom aan het kind én het moment aan.

7.3 Bewegen en actief spelen

Kinderen mogen binnen Heavenly Angels bewegen en actief spelen. Daarbij hoort dat zij hun evenwicht, snelheid, kracht en motorische mogelijkheden leren kennen. De pedagogisch professional voorkomt daarom niet iedere mogelijkheid om te struikelen of uit balans te raken. Zij zorgt wel voor omstandigheden waarin de mogelijke gevolgen beperkt blijven. Vooraf en tijdens een activiteit wordt gekeken of er voldoende bewegingsruimte is, of de activiteit past bij de beschikbare ruimte en of kinderen elkaar niet onnodig in gevaar brengen. Een kind dat op de vrije vloer probeert op één been te balanceren, mag bijvoorbeeld zelf ervaren hoe het zijn evenwicht bewaart. Wanneer hetzelfde kind daarvoor op een stoel wil gaan staan, wordt ingegrepen. De mogelijke gevolgen van een val zijn dan niet meer vergelijkbaar.

Ook tijdens een spel kan de beoordeling veranderen. Een rustig bewegingsspel dat steeds wilder wordt, kan op een bepaald moment niet meer passen bij de beschikbare ruimte. De pedagogisch professional verlaagt dan de intensiteit, verplaatst het spel wanneer dat mogelijk is of stopt het spel. Kinderen leren hierdoor niet dat bewegen gevaarlijk is, maar dat zij moeten kijken waar, hoe en met wie zij bewegen.

7.4 Materialen, knutselen en dagelijkse zelfstandigheid

Kinderen krijgen ruimte om voor hun leeftijd en ontwikkeling geschikte materialen zelfstandig te gebruiken. Dat geldt bijvoorbeeld voor speelgoed, spelmateriaal, teken- en knutselmateriaal en gewone dagelijkse handelingen zoals spullen pakken, opruimen en drinken inschenken. Een kind leert veilig omgaan met materialen door deze daadwerkelijk te gebruiken. Daarom neemt de pedagogisch professional niet iedere taak over uit angst dat iets mis kan gaan.

Bij knutselen wordt bijvoorbeeld uitgelegd hoe een schaar veilig wordt gebruikt en hoe deze wordt meegenomen of doorgegeven. Een kind dat heeft laten zien hier zorgvuldig mee om te gaan, kan meer zelfstandigheid krijgen. Gaat een kind met een schaar zwaaien, ermee rennen

of deze bewust op een onveilige manier gebruiken, dan grijpt de pedagogisch professional direct in.

Ook bij dagelijkse handelingen mag iets een keer misgaan. Wanneer een kind zelf drinken inschenkt en daarbij wat water morst, is dat geen reden om voortaan alles voor het kind in te schenken. Het kind wordt betrokken bij het opruimen en leert tegelijkertijd dat een natte vloer glad kan worden en daarom moet worden drooggemaakt. Bij het opruimen geldt hetzelfde uitgangspunt. Kinderen mogen zelf materialen terugbrengen. Wanneer een kind zoveel spullen tegelijk draagt dat het niet meer kan zien waar het loopt, wordt het geholpen om zelf een veiligere oplossing te bedenken, bijvoorbeeld minder tegelijk meenemen. De pedagogisch professional geeft dus ruimte waar dat verantwoord kan en neemt de regie over zodra de mogelijke gevolgen niet meer beperkt zijn.

7.5 Samen spelen en rekening houden met anderen

Kinderen van verschillende leeftijden spelen binnen Heavenly Angels met elkaar. De kleurengroepen worden niet gebruikt om kinderen gedurende de hele opvangdag van elkaar te scheiden. Samen spelen betekent dat kinderen leren rekening te houden met verschillen in leeftijd, snelheid, kracht, vaardigheden en persoonlijke grenzen.

Tijdens normaal spel kan een kind een ander kind per ongeluk aantikken, kunnen twee kinderen tegelijkertijd hetzelfde materiaal pakken of kan onenigheid ontstaan over de regels van een spel. De pedagogisch professional hoeft niet ieder klein voorval onmiddellijk voor kinderen op te lossen. Wanneer de situatie veilig blijft, krijgen kinderen eerst ruimte om zelf te vertellen wat er is gebeurd, een grens aan te geven of samen een oplossing te bedenken. De pedagogisch professional observeert en ondersteunt wanneer dit nodig is. De grens ligt bij gedrag waarbij een kind zichzelf of een ander niet meer voldoende kan beschermen. Bewust pijn doen, hard duwen of slaan, bedreigen, vernederen, structureel buitensluiten, doorgaan nadat een ander duidelijk heeft aangegeven te willen stoppen of ander grensoverschrijdend gedrag wordt niet beschouwd als een aanvaardbaar klein risico.

De pedagogisch professional grijpt dan in. De verdere werkwijze rondom dergelijk gedrag wordt behandeld binnen het hoofdstuk over sociale veiligheid en grensoverschrijdend gedrag. Oudere kinderen mogen jongere kinderen helpen of iets uitleggen, maar worden daarbij nooit verantwoordelijk gemaakt voor het toezicht of de veiligheid van jongere kinderen. Die verantwoordelijkheid blijft bij de pedagogisch professional.

7.6 Hoe kinderen leren omgaan met risico's

Heavenly Angels wil dat kinderen niet alleen weten wat een afspraak is, maar geleidelijk ook begrijpen waarom die afspraak nodig is. De pedagogisch professional gebruikt daarom waar mogelijk concrete uitleg die aansluit bij wat het kind op dat moment doet. In plaats van alleen te zeggen dat een tas ergens niet mag liggen, kan worden uitgelegd dat iemand erover kan struikelen en wordt het kind gevraagd een veilige plaats voor de tas te kiezen.

Wanneer materiaal onhandig wordt gebruikt, wordt niet automatisch alles uit handen genomen. De pedagogisch professional kan voordoen hoe het wel veilig kan, het kind opnieuw laten proberen en daarna kijken of het zelfstandig lukt. Bij jongere kinderen is de uitleg kort en concreet en wordt vaker voorgedaan of samen geoefend. Naarmate kinderen

meer inzicht en ervaring krijgen, kunnen zij vaker zelf worden gevraagd een veilige oplossing te bedenken.

Wanneer een kind laat zien dat het met een bepaalde verantwoordelijkheid kan omgaan, kan meer zelfstandigheid worden gegeven. Wanneer blijkt dat het kind de situatie nog onvoldoende overziet, wordt de begeleiding weer tijdelijk intensiever. Op deze manier wordt zelfstandigheid opgebouwd in plaats van in één keer gegeven.

7.7 Toezicht blijft noodzakelijk

Het geven van ruimte aan kinderen betekent niet dat de pedagogisch professional zich uit de situatie terugtrekt. Toezicht wordt afgestemd op de activiteit, de ruimte en de kinderen die deelnemen. Bij een bekende rustige activiteit met kinderen die de afspraken goed beheersen, kan toezicht meer op afstand plaatsvinden. Bij een nieuwe activiteit, jongere kinderen, druk gedrag of materiaal dat meer vaardigheden vraagt, is meer nabijheid nodig. De pedagogisch professional blijft voldoende zicht en aandacht houden om veranderingen in een situatie op te merken. Dit is belangrijk omdat een klein risico tijdens een activiteit groter kan worden. De beoordeling die aan het begin van een activiteit is gemaakt, blijft daarom niet automatisch gedurende de hele activiteit gelden.

7.8 Wanneer grijpt de pedagogisch professional in?

De pedagogisch professional grijpt in wanneer een situatie niet meer past binnen een verantwoord klein risico. Dit is onder andere het geval wanneer de mogelijke gevolgen ernstig kunnen worden, een kind het risico onvoldoende overziet, andere kinderen onnodig in gevaar worden gebracht, materiaal bewust onveilig wordt gebruikt of een activiteit door toenemende drukte of intensiteit niet meer veilig uitgevoerd kan worden. Ingrijpen betekent niet automatisch dat een activiteit volledig wordt beëindigd.

Afhankelijk van de situatie kan de pedagogisch professional:

- Uitleg of een waarschuwing geven;
- De afspraak opnieuw voordoen;
- Dichter bij het kind blijven;
- De activiteit eenvoudiger maken;
- Meer ruimte creëren;
- Het aantal kinderen dat tegelijk deelneemt beperken;
- Een materiaal tijdelijk wegnemen;
- Of de activiteit stoppen wanneer een veilige voortzetting niet mogelijk is.

De gekozen maatregel moet passen bij het risico. Een kleine vergissing vraagt niet automatisch om dezelfde reactie als bewust gevaarlijk gedrag. Het doel is dat het kind begrijpt waar de veilige grens ligt en, waar mogelijk, leert hoe het de activiteit daarna wel verantwoord kan uitvoeren.

7.9 Kleine ongelukjes en terugkerende signalen

Ook wanneer passende voorzorgsmaatregelen zijn genomen, kan een klein ongeluk gebeuren. Wanneer een kind bijvoorbeeld tijdens normaal spel op een vrije vloer over zijn eigen voeten struikelt en daarbij een kleine schaafwond oploopt, betekent dit niet automatisch dat de

activiteit of ruimte onveilig is. De pedagogisch professional verzorgt het kind indien nodig en kijkt naar de oorzaak. Daarbij is vooral van belang of sprake is van een eenmalige gebeurtenis of van een signaal dat er meer aan de hand is.

Wanneer verschillende kinderen bijvoorbeeld regelmatig op dezelfde plaats struikelen, wordt niet meer aangenomen dat het uitsluitend om normale kleine ongelukjes gaat. Er wordt dan onderzocht of de inrichting, vloer, looproute of werkwijze een rol speelt. Ook herhaald onveilig gebruik van hetzelfde materiaal of terugkerende problemen bij dezelfde activiteit kunnen aanleiding zijn om de eerdere beoordeling opnieuw te bekijken. Hierdoor worden kleine incidenten niet onnodig groot gemaakt, maar worden patronen ook niet gemist.

7.10 Wanneer een klein risico toch groter blijkt

De beoordeling van een risico kan veranderen. Wanneer tijdens de opvang blijkt dat de mogelijke gevolgen groter zijn dan eerder gedacht, wordt de situatie opnieuw beoordeeld. De pedagogisch professional blijft een risico niet als 'klein' behandelen alleen omdat het eerder zo is ingeschat. De activiteit wordt zo nodig aangepast of gestopt en de directe veiligheid van de kinderen wordt hersteld.

Wanneer uit de gebeurtenis blijkt dat een structurele maatregel nodig is, wordt verder gehandeld volgens het plan van aanpak uit hoofdstuk 6 en wordt het verbeterpunt, wanneer verdere opvolging nodig is, opgenomen in het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid. Daarmee hanteert Heavenly Angels een duidelijke grens:

Kleine, verantwoorde risico's mogen onderdeel zijn van spelen en ontwikkelen; vermijdbare risico's met mogelijk ernstige gevolgen worden niet geaccepteerd. De pedagogisch professional bewaakt die grens door kinderen te kennen, de situatie te blijven observeren, uit te leggen waarom afspraken bestaan en de mate van zelfstandigheid aan te passen wanneer de praktijk daarom vraagt.

8. GEZONDHEID EN HYGIËNE

Binnen Heavenly Angels wordt dagelijks aandacht besteed aan een gezonde en hygiënische opvangomgeving. Kinderen gebruiken dezelfde ruimtes en materialen, eten en drinken gezamenlijk en hebben tijdens het spelen contact met elkaar. Hierdoor kunnen ziekteverwekkers via handen, oppervlakken, voedsel, lichaamsvloeistoffen en de lucht worden overgedragen.

Het doel is niet om ieder contact met micro-organismen te voorkomen. Heavenly Angels richt zich op gezondheidsrisico's die door goede hygiëne, een gezond binnenklimaat en tijdig handelen kunnen worden beperkt.

De pedagogisch professional voert de dagelijkse controles en hygiënische handelingen uit en handelt wanneer een afwijking of vervuiling wordt geconstateerd. De houder bewaakt de structurele werkwijze en zorgt voor verdere maatregelen wanneer uit controles, registraties of terugkerende situaties blijkt dat een gezondheidsrisico onvoldoende wordt beheerst.

8.1 Handhygiëne

Handen vormen een belangrijke route waarlangs ziekteverwekkers kunnen worden overgedragen. Daarom is handen wassen binnen Heavenly Angels onderdeel van de dagelijkse werkwijze. Bij binnenkomst hangen kinderen hun jas op, doen hun schoenen uit en wassen vervolgens hun handen voordat zij de groepsruimte binnengaan, gaan spelen of aan een andere activiteit deelnemen.

Daarnaast worden de handen gewassen:

- Na toiletgebruik;
- Vóór en na het bereiden of eten van voedsel;
- Wanneer de handen zichtbaar vuil of plakkerig zijn;
- Na hoesten, niezen of het snuiten of afvegen van een neus wanneer lichaamsvocht op de handen is gekomen;
- Voor en na wondverzorging;
- Na contact met bloed, braaksel, urine, ontlasting of andere lichaamsvloeistoffen;
- Na schoonmaakwerkzaamheden waarbij contact is geweest met vuil;
- En na buitenactiviteiten.

Handen worden gewassen met stromend water en vloeibare zeep en daarna goed gedroogd. De pedagogisch professional ziet erop toe dat kinderen hun handen daadwerkelijk wassen en helpt kinderen die dit nog niet zorgvuldig zelfstandig kunnen uitvoeren.

Handdesinfectiemiddel vervangt het gewone handen wassen van kinderen niet. De pedagogisch professional past dezelfde hygiënische uitgangspunten toe op de eigen handen. De kinderen krijgen daarbij uitleg die past bij hun leeftijd, zodat zij niet alleen leren dát zij hun handen moeten wassen, maar ook waarom.

8.2 Toilet en sanitaire hygiëne

Na toiletgebruik wassen kinderen hun handen. De pedagogisch professional let gedurende de opvang op de hygiënische toestand van de sanitaire ruimte. Zichtbare vervuiling die niet kan wachten tot het reguliere schoonmaakmoment wordt direct aangepakt. Wanneer het toilet, de wastafel of de vloer is verontreinigd met bijvoorbeeld urine, ontlasting, bloed of braaksel, worden kinderen uit de vervuilde omgeving gehouden totdat deze zorgvuldig is gereinigd. Daarmee wordt voorkomen dat vervuiling via handen, schoenen of oppervlakken verder door de opvanglocatie wordt verspreid.

8.3 Hoesten, niezen en neus afvegen

Kinderen leren om bij hoesten en niezen een papieren zakdoek te gebruiken. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt in de binnenkant van de elleboog gehoest of geniest en niet in de handen. Voor het snuiten of afvegen van de neus wordt een schoon papieren doekje gebruikt. Het doekje wordt na gebruik direct weggegooid. Wanneer lichaamsvocht op de handen terechtkomt, worden de handen gewassen. Jongere kinderen worden hier vaker aan herinnerd en zo nodig geholpen. Naarmate kinderen zelfstandiger worden, wordt van hen verwacht dat zij deze afspraken steeds meer zelf toepassen.

8.4 Bloed, braaksel en andere lichaamsvloeistoffen

Bij bloed, braaksel, urine, ontlasting of andere lichaamsvloeistoffen krijgt eerst het betreffende kind de noodzakelijke aandacht. Tegelijkertijd zorgt de pedagogisch professional ervoor dat andere kinderen niet door de vervuilde plaats lopen, deze aanraken of daar verder spelen. Bij het verzorgen van een bloedende wond en bij het opruimen van bloed worden geschikte wegwerphandschoenen gedragen. Ook bij het opruimen van andere lichaamsvloeistoffen worden handschoenen gebruikt wanneer direct contact mogelijk is. Na gebruik worden de handschoenen weggegooid en worden de handen gewassen. Het dragen van handschoenen vervangt handen wassen niet. De vervuilde plaats wordt gereinigd voordat kinderen deze opnieuw gebruiken. Sterk vervuilde kleding wordt apart gehouden zodat bloed, braaksel of andere lichaamsvloeistoffen niet verder over materialen of oppervlakken worden verspreid.

8.5 Wondverzorging

Kleine schaaf-, snij- en andere wondjes kunnen tijdens de opvang voorkomen. Bij wondverzorging wordt niet alleen naar het letsel gekeken, maar ook hygiënisch gewerkt om besmetting van de wond en overdracht via bloed of wondvocht te voorkomen. De pedagogisch professional wast de handen vóór en na de wondverzorging. Bij een bloedende wond worden wegwerphandschoenen gebruikt. De wond wordt afhankelijk van het soort wond op passende wijze verzorgd met de beschikbare EHBO-materialen. Wanneer een wond moet worden afgedekt, wordt hiervoor schoon verband- of pleistermateriaal gebruikt. Gebruikte materialen worden na de verzorging weggegooid wanneer deze voor eenmalig gebruik bestemd zijn. Wanneer de wond ernstiger is dan binnen de normale eerste hulp verantwoord kan worden behandeld, wordt passende medische hulp ingeschakeld. De verdere organisatie van EHBO en het handelen bij ernstiger letsel wordt behandeld in het daarvoor bestemde hoofdstuk en wordt hier niet herhaald.

8.6 Schoonmaak

Heavenly Angels beschikt over een schoonmaakschema dat in de map op de locatie aanwezig is. De locatie wordt volgens dit schoonmaakschema gereinigd. Daarmee is voor de dagelijkse praktijk duidelijk welke ruimtes, oppervlakken en materialen worden schoongemaakt. Degene die schoonmaakt, werkt volgens de afgesproken werkwijze en gebruikt schoonmaakmiddelen volgens de gebruiksinstructie van het product. Schoonmaakmiddelen worden niet met elkaar gemengd. Het bestaan van vaste schoonmaakmomenten betekent niet dat tussentijdse vervuiling blijft liggen.

Wanneer gedurende de opvang vervuiling ontstaat die direct een hygiënisch of veiligheidsrisico veroorzaakt, wordt deze zo snel mogelijk verwijderd. Veel aangeraakte oppervlakken en materialen krijgen daarbij passende aandacht. Speelgoed dat zichtbaar vervuild raakt, wordt gereinigd voordat het opnieuw wordt gebruikt. Ventilatieroosters worden vrijgehouden en bij zichtbare vervuiling schoongemaakt. Wanneer materiaal door beschadiging niet meer goed gereinigd kan worden, wordt beoordeeld of het nog verantwoord gebruikt kan worden. Zo niet, dan wordt het buiten gebruik genomen.

8.7 Voedselhygiëne

Voedselveiligheid begint bij schone handen, een schoon werkoppervlak, controle van de houdbaarheid en een juiste bewaartemperatuur. Kinderen wassen hun handen vóór het eten. De pedagogisch professional wast de handen vóór en na het bereiden of verdelen van voedsel.

Voedsel wordt alleen bereid of verdeeld op een daarvoor geschikt en schoon oppervlak. Voorverpakte producten worden gebruikt volgens de houdbaarheids- en bewaarinstructies op de verpakking. Wanneer voor een product een specifieke maximale bewaartemperatuur is aangegeven, wordt deze aangehouden. Producten waarvan de uiterste gebruiksdatum is verstreken of waarvan niet meer verantwoord kan worden vastgesteld dat zij veilig zijn, worden niet aan kinderen aangeboden. Kinderen gebruiken hun eigen beker, fles en bestek en drinken of eten niet verder uit reeds gebruikte spullen van een ander kind. Wanneer kinderen bij een eenvoudige eet- of drinkactiviteit helpen, blijft de pedagogisch professional verantwoordelijk voor de voedselhygiëne.

8.8 Geopende producten en datumstickers

Wanneer een product na opening gekoeld moet worden bewaard, wordt bij de eerste opening een datumsticker met de openingsdatum op de verpakking aangebracht voordat het product terug in de koelkast wordt geplaatst. De oorspronkelijke verpakking en productinformatie blijven beschikbaar. De bewaarinstructie en de door de fabrikant aangegeven houdbaarheid na openen worden gevolgd. De datumsticker maakt het mogelijk om tijdens gebruik daadwerkelijk te controleren hoe lang een verpakking geopend is. Wanneer niet meer betrouwbaar kan worden vastgesteld wanneer een product is geopend, de bewaartermijn na opening is verstreken of twijfel bestaat over de veilige bewaring, wordt het product niet aan kinderen aangeboden.

8.9 Dagelijkse koelkastcontrole

De temperatuur van de koelkast wordt iedere opvang dag door de pedagogisch professional gecontroleerd en vastgelegd in het logboek. Wanneer voor een product op de verpakking een lagere maximale bewaartemperatuur is aangegeven, is deze lagere temperatuur leidend. Heavenly Angels hanteert daarnaast als eigen veiligheidsmaatregel een harde bovengrens van 7 °C voor de koelkast. Wanneer een temperatuur van meer dan 7 °C wordt gemeten, worden de aanwezige gekoelde/bederfelijke producten niet meer aan kinderen aangeboden en weggegooid. De pedagogisch professional noteert de afwijkende temperatuur in het logboek en controleert vervolgens waardoor de afwijking kan zijn ontstaan. Er wordt onder andere gekeken of de koelkast goed gesloten is, of de instelling correct staat en of de koelkast nog voldoende koelt. Na een genomen maatregel wordt opnieuw gemeten. Wanneer de koelkast onvoldoende terug koelt of de afwijking terugkomt, wordt de houder geïnformeerd. De koelkast wordt dan niet opnieuw als betrouwbare opslag voor bederfelijke producten gebruikt totdat duidelijk is dat deze weer voldoende functioneert. Hiermee is de temperatuurcontrole geen administratieve handeling: een afwijkende meting leidt daadwerkelijk tot actie.

8.10 Drinken en warm weer

Kinderen krijgen gedurende de opvang voldoende gelegenheid om te drinken. Bij warm weer en bij intensieve activiteiten let de pedagogisch professional hier extra op. Er wordt niet alleen gewacht totdat een kind zelf aangeeft dorst te hebben wanneer de omstandigheden duidelijk om extra drinken vragen. Bij warm weer wordt daarnaast rekening gehouden met de duur en intensiteit van activiteiten, de mogelijkheid om uit de directe zon te blijven en signalen dat een kind last krijgt van de warmte. Wanneer een kind klachten krijgt die kunnen wijzen op oververhitting of uitdroging, wordt de activiteit gestopt en wordt beoordeeld welke hulp het kind nodig heeft. Tijdens het lopen naar de primaire speelplek wordt niet gegeten of gedronken. Op de bestemming wordt hiervoor een rustig en veilig moment gekozen.

8.11 Ventilatie en luchtverversing

Een ruimte kan schoon ogen terwijl de luchtkwaliteit onvoldoende is. Daarom wordt binnen Heavenly Angels niet alleen op geur of gevoel bepaald of voldoende wordt geventileerd. De centrale groepsruimte beschikt over twee ventilatieroosters en een extra raam dat geopend kan worden om extra luchtverversing mogelijk te maken. De ventilatieroosters worden vrijgehouden en niet afgedekt of geblokkeerd.

De hoeveelheid benodigde ventilatie hangt mede samen met het aantal aanwezige personen en de activiteiten die plaatsvinden. Bij intensiever gebruik van de ruimte kan meer luchtverversing nodig zijn. Wanneer de lucht niet fris ruikt of extra luchtverversing nodig is, wordt het raam gebruikt om de ruimte aanvullend te luchten. Bij ventileren en luchten wordt erop gelet dat kinderen niet langdurig in een sterke koude luchtstroom verblijven.

8.12 CO₂-controle

Heavenly Angels gebruikt een CODI 3-in-1 CO₂-meter met NDIR-sensor. Deze meet CO₂, temperatuur en relatieve luchtvochtigheid. Bij opening controleert de pedagogisch professional de CO₂-waarde en registreert deze in het logboek. Gedurende de opvang blijft de waarde in beeld, met name wanneer meerdere kinderen langere tijd in de groepsruimte aanwezig zijn of wanneer activiteiten invloed hebben op het binnenklimaat. Bij sluiting wordt de CO₂-waarde opnieuw gecontroleerd en vastgelegd.

Heavenly Angels streeft ernaar de CO₂-concentratie niet boven 950 ppm te laten komen. Wanneer de waarde boven 950 ppm komt, controleert de pedagogisch professional of de ventilatiemogelijkheden voldoende worden benut en wordt zo nodig het extra raam geopend om de luchtverversing te vergroten. Wanneer de waarde richting 1200 ppm gaat, wordt direct actief extra geventileerd. Vervolgens wordt opnieuw gecontroleerd of de waarde daadwerkelijk daalt. Wanneer verhoogde waarden regelmatig terugkomen of ondanks ventileren onvoldoende dalen, meldt de pedagogisch professional dit bij de houder. De houder beoordeelt dan het patroon in de geregistreerde waarden, de bezetting van de ruimte, de activiteiten en het gebruik van raam en ventilatieroosters en bepaalt welke verdere maatregel noodzakelijk is. Alleen een hoge CO₂-waarde noteren zonder daarop te handelen is niet voldoende.

8.13 Temperatuur van de groepsruimte

De temperatuur van de groepsruimte wordt iedere opvangdag door de pedagogisch professional gecontroleerd en vastgelegd in het logboek. Tijdens koude perioden wordt gestreefd naar een temperatuur van minimaal 18 °C in de groepsruimte. De temperatuur in een ruimte waar kinderen verblijven mag in ieder geval niet lager worden dan 15 °C, omdat bij lage temperaturen eerder condensvorming kan ontstaan en daarmee de omstandigheden voor schimmel en huisstofmijt kunnen verslechteren. Wanneer de groepsruimte kouder is dan gewenst, kijkt de pedagogisch professional niet alleen naar het getal maar ook naar de oorzaak en de omstandigheden voor de kinderen. Bij een temperatuur onder 15 °C wordt de situatie direct bij de houder gemeld en wordt beoordeeld of verantwoord verblijf in de betreffende ruimte mogelijk is en welke maatregel nodig is.

Ook bij hoge temperaturen wordt gehandeld. De pedagogisch professional let dan extra op ventilatie, voldoende drinken, de intensiteit van activiteiten en signalen van warmtebelasting

bij kinderen. Wanneer opvallend hoge of lage temperaturen regelmatig voorkomen, onderzoekt de houder de oorzaak en wordt zo nodig een structurele maatregel genomen.

8.14 Luchtvochtigheid

De CODI-meter geeft naast CO₂ en temperatuur ook de relatieve luchtvochtigheid weer. Een langdurig hoge luchtvochtigheid kan de groei van schimmel en huisstofmijt bevorderen. Bij een relatieve luchtvochtigheid van meer dan 70% is daarom extra aandacht nodig. Een enkele kortdurende meting boven 70% betekent niet automatisch dat de ruimte onveilig is. De pedagogisch professional kijkt of de waarde aanhoudt of regelmatig terugkomt en controleert of voldoende wordt geventileerd. Wanneer een hoge luchtvochtigheid structureel terugkomt, wordt dit bij de houder gemeld. Er wordt dan gekeken naar mogelijke oorzaken, zoals onvoldoende luchtverversing, vocht in de ruimte of een bouwkundig probleem. Zichtbare vocht- of schimmelplekken worden niet alleen als cosmetisch probleem behandeld. De oorzaak wordt onderzocht en de situatie wordt aangepakt.

8.15 Wanneer een kind ziek wordt

Een kind kan tijdens de opvang ziekteverschijnselen ontwikkelen terwijl het bij aankomst nog voldoende fit leek. De pedagogisch professional kijkt eerst naar de algemene toestand van het kind. Zij let onder andere op een duidelijke verandering in gedrag, hangerigheid, pijn, rillen, opvallende vermoeidheid, sufheid, herhaaldelijk overgeven, benauwdheid of het niet meer normaal kunnen deelnemen aan de opvang. Wanneer daar aanleiding toe is, wordt de lichaamstemperatuur gemeten. De beoordeling wordt niet uitsluitend gebaseerd op de temperatuur. Ook het gedrag, de klachten en de zorg die het kind op dat moment nodig heeft worden meegewogen. Een kind dat ziek is, blijft onder toezicht. Het wordt niet zonder toezicht apart gezet.

8.16 Temperatuur meten met de oorthermometer

Heavenly Angels gebruikt een oorthermometer voor het meten van de lichaamstemperatuur. Wanneer een kind warm aanvoelt, zich duidelijk anders gedraagt dan normaal of andere ziekteverschijnselen laat zien, kan de pedagogisch professional de temperatuur meten. Een gemeten lichaamstemperatuur van 38,0 °C of hoger wordt beschouwd als koorts. Wanneer de temperatuur relevant is voor de verdere zorg en overdracht aan ouders/verzorgers, worden de gemeten temperatuur en het tijdstip van meten vastgelegd. Bij iedere meting wordt een schoon thermometerhoesje gebruikt. Na ieder gebruik wordt de thermometer schoongemaakt en vervolgens volgens de gebruiksaanwijzing van de fabrikant gedesinfecteerd. Hiermee wordt voorkomen dat de thermometer zelf ziekteverwekkers van het ene kind op het andere kan overdragen.

8.17 Contact met ouders en ophalen bij ziekte

Wanneer een kind koorts heeft of zich duidelijk ziek voelt, neemt de pedagogisch professional contact op met de ouders/verzorgers. Daarbij wordt concreet verteld wat bij het kind wordt waargenomen, welke temperatuur is gemeten en hoe het kind op dat moment functioneert. Een temperatuur van 38,0 °C of hoger betekent dat sprake is van koorts. Dit betekent niet dat

de ernst van de situatie uitsluitend aan het getal op de thermometer wordt bepaald. Wanneer het kind door ziekte niet meer verantwoord aan de normale opvang kan deelnemen, duidelijk meer rust of individuele verzorging nodig heeft dan binnen de groep verantwoord kan worden geboden, of de algemene toestand van het kind daarom vraagt, wordt afgesproken dat het kind wordt opgehaald.

Totdat het kind wordt opgehaald, blijft het onder verantwoordelijkheid en toezicht van Heavenly Angels en krijgt het passende rust en aandacht.

8.18 Wanneer medische hulp niet kan wachten

Wanneer een kind plotseling ernstig ziek wordt, wordt niet gewacht totdat een ouder/verzorger op de locatie aanwezig is wanneer het kind direct medische hulp nodig heeft. Bij een levensbedreigende situatie wordt 112 gebeld en wordt passende eerste hulpverlenend. Ouders/verzorgers en de houder worden zo spoedig mogelijk geïnformeerd, maar het informeren van ouders mag noodzakelijke spoedhulp niet vertragen. De pedagogisch professional blijft tegelijkertijd verantwoordelijk voor de veiligheid van de overige aanwezige kinderen. Wanneer aanvullende ondersteuning noodzakelijk is, wordt deze volgens de geldende nood- en achterwachtprocedure ingeschakeld.

8.19 Meerdere kinderen met vergelijkbare ziekteverschijnselen

Wanneer meerdere kinderen binnen korte tijd vergelijkbare ziekteverschijnselen ontwikkelen, wordt niet uitsluitend naar ieder ziektegeval afzonderlijk gekeken. De houder beoordeelt of sprake kan zijn van een verhoogd besmettingsrisico en of aanvullende hygiënemaatregelen nodig zijn. Daarbij kan extra aandacht worden gegeven aan handhygiëne, reiniging van veelgebruikte oppervlakken en materialen en de manier waarop eten en drinken wordt aangeboden. Heavenly Angels stelt zelf geen medische diagnose over de oorzaak van een mogelijk ziektecluster. Wanneer de aard of omvang van de situatie aanleiding geeft tot extern advies, melding of een andere geldende handelwijze, zorgt de houder dat dit gebeurt.

8.20 Kinderen betrekken bij gezonde gewoonten

Kinderen worden actief betrokken bij dagelijkse gezondheids- en hygiëneregels. Zij leren onder andere hun handen te wassen, hygiënisch te hoesten en niezen, gebruikte papieren zakdoekjes direct weg te gooien, niet uit de gebruikte beker of fles van een ander te drinken en vervuiling te melden. De begeleiding wordt aangepast aan leeftijd en ontwikkeling. Kinderen uit Geel hebben vaker directe begeleiding en herinnering nodig. Kinderen uit Blauw en Groen kunnen meer zelfstandigheid krijgen wanneer zij laten zien dat zij de afspraken begrijpen en toepassen. De verantwoordelijkheid voor de hygiënische omstandigheden blijft bij de pedagogisch professional. Het feit dat een regel aan kinderen is uitgelegd, vervangt het toezicht niet.

8.21 Dagelijkse controles en het logboek

De dagelijkse registraties zijn bedoeld om afwijkingen tijdig te signaleren en patronen te herkennen. Het logboek is daarom geen afvinklijst zonder vervolg. Iedere opvang dag worden in ieder geval de afgesproken controles uitgevoerd en vastgelegd voor:

- De temperatuur van de koelkast;

- De temperatuur van de groepsruimte;
- De CO₂-waarde bij opening;
- En de CO₂-waarde bij sluiting.

De luchtvochtigheid wordt via de aanwezige meter gevolgd. Wanneer deze opvallend hoog is of regelmatig boven 70% uitkomt, wordt gehandeld zoals beschreven in paragraaf 8.14. Wanneer een gemeten waarde afwijkt, wordt niet alleen de waarde genoteerd. De pedagogisch professional voert de maatregel uit die bij de betreffende situatie in dit hoofdstuk is beschreven. De houder gebruikt de registraties om terugkerende afwijkingen te herkennen en te bepalen of structurele verbetering nodig is.

8.22 Structurele gezondheidsrisico's

Veel dagelijkse gezondheids- en hygiënesituaties kunnen onmiddellijk worden opgelost en hoeven niet afzonderlijk in het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid te worden opgenomen. Een eenmalig gemorst glas drinken wordt bijvoorbeeld direct opgeruimd. Dat verandert wanneer een probleem terugkeert, niet direct kan worden opgelost of laat zien dat een bestaande maatregel onvoldoende werkt. Dit kan bijvoorbeeld blijken uit een koelkast die herhaaldelijk onvoldoende koelt, terugkerende hoge CO₂-waarden, structureel hoge luchtvochtigheid, terugkerende problemen met de temperatuur van de groepsruimte of een hygiëneprobleem dat ondanks de afgesproken werkwijze blijft ontstaan. De houder onderzoekt dan de oorzaak en bepaalt welke structurele maatregel nodig is. Wanneer verdere opvolging nodig is, wordt gehandeld volgens hoofdstuk 6 en wordt het verbeterpunt opgenomen in het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid. Zo gebruikt Heavenly Angels controles en registraties niet alleen om vast te leggen wat er is gemeten, maar om daadwerkelijk te beoordelen of de gezondheidsmaatregelen in de praktijk voldoende werken.

9. MEDICATIE, ALLERGIEËN EN MEDISCH HANDELEN

Binnen Heavenly Angels kan een kind tijdens de opvang medicatie nodig hebben of een allergie of andere medische bijzonderheid hebben waarmee tijdens de opvang rekening moet worden gehouden. Een fout bij medicatie of een ernstige allergische reactie kan grote gevolgen hebben. Daarom werkt Heavenly Angels niet op basis van mondelinge aannames of op wat een pedagogisch professional denkt dat waarschijnlijk goed zal zijn. Voor ieder kind waarvoor medicatie of bijzondere medische maatregelen nodig zijn, moet vooraf duidelijk zijn: Wat er bij het kind speelt, wat tijdens de opvang moet worden voorkomen, wat de pedagogisch professional moet doen, welke medicatie eventueel nodig is en wat moet gebeuren wanneer zich toch een medische noodsituatie voordoet. De houder is verantwoordelijk voor het vastleggen en organiseren van deze afspraken. De pedagogisch professional is verantwoordelijk voor het toepassen ervan tijdens de opvang.

9.1 Medicatietoestemmingsformulier

Wanneer een kind tijdens de opvang medicatie nodig heeft, vult de ouder/verzorger vooraf het medicatietoestemmingsformulier van Heavenly Angels volledig in. Op het formulier wordt

vastgelegd welke medicatie het betreft, welke dosering moet worden gegeven, op welk tijdstip, op welke manier, gedurende welke periode en hoe de medicatie moet worden bewaard. Ook worden relevante bijzonderheden vermeld die de pedagogisch professional moet weten om veilig te kunnen handelen. Zonder een volledig ingevuld medicatietoestemmingsformulier wordt geen reguliere medicatie toegediend. Dit geldt ook voor geneesmiddelen die zonder recept verkrijgbaar zijn. Een pedagogisch professional geeft bijvoorbeeld niet uit zichzelf een pijnstiller omdat een kind tijdens de opvang hoofdpijn krijgt.

Wanneer het geneesmiddel, de dosering of de wijze van toedienen verandert, geeft de ouder/verzorger dit schriftelijk door en wordt het medicatietoestemmingsformulier aangepast voordat volgens de gewijzigde instructie wordt gehandeld.

9.2 Aanleveren en bewaren van medicatie

Medicatie wordt door de ouder/verzorger aangeleverd in de originele verpakking, met leesbare product- en gebruiksinformatie. Een nieuw geneesmiddel wordt eerst thuis aan het kind gegeven. Heavenly Angels geeft niet de eerste dosis van een nieuw geneesmiddel. Daarmee wordt voorkomen dat een mogelijke onverwachte reactie voor het eerst tijdens de opvang ontstaat. De pedagogisch professional controleert bij ontvangst of de medicatie overeenkomt met de gemaakte afspraak en niet over de houdbaarheidsdatum is. Medicatie wordt volgens de instructie op de verpakking bewaard en zodanig opgeborgen dat andere kinderen er niet zelfstandig bij kunnen. Medicatie die gekoeld moet worden bewaard, wordt volgens de voorgeschreven bewaartemperatuur opgeslagen. Medicatie die niet meer nodig is of waarvan de houdbaarheid is verstreken, wordt niet voor toekomstig gebruik bij Heavenly Angels bewaard maar aan de ouder/verzorger teruggegeven.

9.3 Toedienen van medicatie

De pedagogisch professional die medicatie daadwerkelijk geeft, controleert vóór iedere toediening zelf: Het juiste kind – het juiste geneesmiddel – de juiste dosering – het juiste tijdstip – de juiste wijze van toedienen. Ook controleert zij of de medicatie nog houdbaar is en op de juiste manier is bewaard. Pas wanneer dit overeenkomt met het medicatietoestemmingsformulier wordt de medicatie gegeven. Na de daadwerkelijke toediening wordt deze direct geregistreerd op de medicatie-aftekenlijst. Er wordt nooit vooraf afgetekend. Wanneer iets niet klopt of onduidelijk is, wordt de medicatie niet gegeven totdat duidelijkheid is verkregen. De pedagogisch professional past nooit zelf een dosering aan.

9.4 Wanneer medicatie niet volgens afspraak kan worden gegeven

Een kind wordt niet gedwongen medicatie in te nemen. Wanneer een kind de medicatie weigert, uitspuugt of wanneer niet duidelijk is hoeveel daadwerkelijk is ingenomen, wordt niet automatisch nogmaals een dosis gegeven. Ook een vergeten dosis wordt niet zelfstandig ingehaald of verdubbeld.

De beschikbare schriftelijke instructie wordt gevolgd. Geeft deze geen duidelijk antwoord, dan wordt contact opgenomen met de ouder/verzorger en wordt zo nodig deskundig medisch advies gevraagd. De afwijking wordt geregistreerd. Wanneer blijkt dat een dosis door een fout in de werkwijze van Heavenly Angels is gemist, onderzoekt de houder waardoor dit is gebeurd en welke aanpassing nodig is om herhaling te voorkomen.

9.5 Allergieën worden vooraf vastgelegd

Bij de intake vraagt Heavenly Angels aan ouders/verzorgers of hun kind een bekende allergie of andere medische bijzonderheid heeft waarmee tijdens de opvang rekening moet worden gehouden. Wanneer een allergie bekend is, wordt niet alleen de naam van het allergeen genoteerd. De houder bespreekt met de ouder/verzorger wat de allergie voor de dagelijkse opvang betekent. Daarbij moet duidelijk zijn:

- Waarvoor het kind allergisch is;
- Wat het kind volgens de informatie van ouders en behandelaar wel en niet mag hebben;
- Of ook kruiscontact moet worden voorkomen;
- Welke verschijnselen bij een allergische reactie bij dit kind kunnen optreden;
- Welke maatregelen nodig zijn om blootstelling te voorkomen;
- Of noodmedicatie is voorgeschreven;
- Waar deze medicatie wordt bewaard;
- En wat bij een reactie moet gebeuren.

Heavenly Angels bepaalt niet zelf hoe ernstig een allergie is en probeert niet zelf uit hoeveel van een allergeen een kind mogelijk zou kunnen verdragen. De individuele medische informatie over het kind is hierin leidend. Wanneer ouders/verzorgers melden dat de allergie, behandeling of noodmedicatie verandert, beoordeelt de houder de afspraken direct opnieuw. Een medische wijziging wacht niet tot een volgend algemeen evaluatiemoment.

9.6 Pinda- en notenallergie

Pinda en noten worden binnen Heavenly Angels niet als één en dezelfde allergie beschouwd. Een kind kan allergisch zijn voor pinda, voor één of meerdere soorten noten of voor beide. Daarom wordt niet aangenomen dat een product veilig of onveilig is alleen omdat er bijvoorbeeld “geen pinda” in zit. Bij een kind met een bekende pinda- of notenallergie controleert de pedagogisch professional vóór het aanbieden van eten de ingrediënten- en allergeneninformatie van het product. Staat het betreffende allergeen in de ingrediëntenlijst, dan krijgt het kind het product niet. Staat op de verpakking een waarschuwing zoals “kan pinda bevatten”, “kan noten bevatten” of “niet geschikt voor mensen met een ...-allergie”, dan wordt gehandeld volgens de individuele medische afspraken die voor het betreffende kind zijn gemaakt. De pedagogisch professional beslist niet zelf dat een kleine hoeveelheid of een bepaald risico waarschijnlijk wel kan. Bij twijfel krijgt het kind het product niet totdat duidelijk is dat het binnen de afspraken van het kind past.

Een ouder brengt voor een verjaardag verpakte traktaties mee. Een kind in de groep heeft een bekende notenallergie. De pedagogisch professional deelt de traktatie niet eerst uit om daarna pas naar de verpakking te kijken. Zij controleert vóór het uitdelen de ingrediënten- en

allergeneninformatie. Wanneer niet kan worden vastgesteld of de traktatie voor het betreffende kind geschikt is, krijgt dit kind de traktatie niet op basis van een aanname. Er wordt gekozen voor een product waarvan wél duidelijk is dat het binnen de individuele afspraken van het kind past. Het voorkomen van een mogelijke allergische reactie gaat voor op het moment zelf toch iets willen aanbieden.

9.7 Kruiscontact met allergenen voorkomen

Alleen controleren welke ingrediënten in een product zitten is niet voldoende. Een allergeen kan ook onbedoeld van het ene voedingsmiddel op het andere terechtkomen. Binnen Heavenly Angels wordt daarom rekening gehouden met kruiscontact wanneer dit voor een kind met een allergie noodzakelijk is. De pedagogisch professional werkt met schone handen en een schoon werkoppervlak en voorkomt dat gebruikt bestek, servies of ander materiaal waarmee een allergeen is aangeraakt vervolgens voor het eten van het allergische kind wordt gebruikt zonder dat dit op passende wijze is gereinigd. Ook wordt voorkomen dat resten van eten met het betreffende allergeen via handen of de tafel bij het kind terechtkomen.

Tijdens een eetmoment wordt voor een kind voedsel klaargemaakt dat volgens de individuele afspraak vrij moet blijven van pinda. Een mes waarmee pindakaas is gesmeerd wordt niet gebruikt om daarna het eten van dit kind klaar te maken. Er wordt schoon materiaal gebruikt en het werkoppervlak en de handen zijn schoon voordat het eten voor het betreffende kind wordt behandeld. Hetzelfde geldt wanneer een ander kind pindakaas aan de handen heeft. Eerst worden de handen schoongemaakt voordat gezamenlijk materiaal of eten wordt aangeraakt wanneer dit volgens de individuele allergieafspraken noodzakelijk is.

Tijdens een kook- of bakactiviteit blijkt dat een ingrediënt noten bevat terwijl een deelnemend kind een ernstige notenallergie heeft. De pedagogisch professional gaat niet tijdens de activiteit proberen het allergeen alleen bij dat kind weg te houden wanneer daardoor onvoldoende controle over kruiscontact bestaat. De activiteit of het ingrediënt wordt aangepast voordat wordt begonnen. Kan de activiteit niet veilig binnen de individuele afspraken worden uitgevoerd, dan wordt deze in die vorm niet uitgevoerd.

9.8 Onverpakt eten en onduidelijke ingrediënten

Bij onverpakt eten kan het moeilijker zijn om vast te stellen welke allergenen aanwezig zijn. Daarom wordt aan een kind met een bekende voedselallergie geen product gegeven wanneer de pedagogisch professional niet betrouwbaar kan vaststellen of het binnen de individuele allergieafspraken van het kind past.

Iemand brengt zelfgebakken cake mee maar kan niet duidelijk aangeven welke ingrediënten zijn gebruikt. Een kind met een ernstige notenallergie krijgt niet “voor de zekerheid een klein stukje”. Ook wordt niet aangenomen dat de cake veilig is omdat er geen noten zichtbaar zijn. Wanneer betrouwbare informatie ontbreekt, wordt een veilig alternatief aangeboden waarvan de ingrediënten wel bekend zijn.

9.9 Noodmedicatie en adrenaline-auto-injector

Wanneer een kind vanwege een bekende medische aandoening of ernstige allergie noodmedicatie heeft, worden hierover vóór de opvang individuele afspraken gemaakt. Wanneer voor een kind een adrenaline-auto-injector, bijvoorbeeld een EpiPen, is

voorgeschreven, moet de pedagogisch professional die voor het kind verantwoordelijk is vóór de opvang weten: Waar de auto-injector zich bevindt, bij welke verschijnselen volgens het individuele noodplan moet worden gehandeld en hoe de auto-injector moet worden gebruikt. De houder zorgt ervoor dat de pedagogisch professional vooraf de noodzakelijke instructie heeft ontvangen.

Noodmedicatie wordt volgens de voorgeschreven bewaarinstructies bewaard. De plaats is niet vrij toegankelijk voor andere kinderen, maar de medicatie moet in een noodsituatie direct bereikbaar zijn voor de pedagogisch professional. Een adrenaline-auto-injector die zo goed is opgeborgen dat deze in een noodsituatie niet snel kan worden bereikt, is geen voldoende veiligheidsmaatregel. De houdbaarheid van aanwezige noodmedicatie wordt gecontroleerd. Ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk voor het tijdig aanleveren van vervangende medicatie; de houder bewaakt dat verlopen noodmedicatie niet als bruikbare noodvoorziening wordt beschouwd.

9.10 Buitenspelen en uitstapjes bij een kind met noodmedicatie

Wanneer een kind noodmedicatie nodig kan hebben, blijft deze medicatie niet in het pand liggen terwijl het kind met Heavenly Angels naar de primaire speelplek of op uitstapje gaat. Vóór vertrek controleert de pedagogisch professional of de noodzakelijke noodmedicatie aanwezig, houdbaar en direct bereikbaar is. De medicatie wordt veilig meegenomen en blijft onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professional.

De groep staat klaar om naar de primaire speelplek te vertrekken. Een kind heeft vanwege een ernstige allergie een adrenaline-auto-injector nodig. Bij de vertrekcontrole blijkt dat deze nog op de vaste plaats binnen ligt. De groep vertrekt dan niet alvast. De pedagogisch professional zorgt eerst dat de noodmedicatie wordt meegenomen en controleert of deze bruikbaar is. Pas daarna vertrekt de groep. Een noodplan heeft buiten de locatie alleen waarde wanneer de noodzakelijke medicatie daadwerkelijk bij het kind aanwezig is.

9.11 Handelen bij een mogelijke allergische reactie

Wanneer een kind met een bekende allergieklachten krijgt die volgens de individuele afspraken kunnen passen bij een allergische reactie, stopt de pedagogisch professional de betreffende activiteit of voedselinname en blijft zij bij het kind. De pedagogisch professional handelt volgens het individuele noodplan van het kind. Wanneer volgens dat plan de voorgeschreven noodmedicatie moet worden gebruikt, wordt deze toegediend zoals vooraf is afgesproken en aangeleerd. Bij verschijnselen van een ernstige allergische reactie of wanneer volgens het individuele noodplan sprake is van een medische noodsituatie wordt 112 gebeld. De ouders/verzorgers worden zo spoedig mogelijk geïnformeerd, maar het bellen van ouders mag noodzakelijke spoedhulp niet vertragen. Na gebruik van noodmedicatie blijft het kind onder toezicht en worden de instructies van de meldkamer en medische hulpverlening gevolgd. Wanneer één pedagogisch professional aanwezig is, zorgt zij er tegelijkertijd voor dat de overige kinderen bij elkaar en veilig blijven en wordt waar nodig de achterwacht ingeschakeld. De groep wordt niet zonder toezicht achtergelaten om met het betreffende kind elders heen te gaan.

9.12 Wanneer een allergische reactie voor het eerst tijdens de opvang ontstaat

Een allergische reactie kan ook optreden bij een kind bij wie nog geen allergie bekend is. Wanneer een kind na eten, drinken of een activiteit plotseling klachten krijgt, beoordeelt de pedagogisch professional de toestand van het kind en stopt zij het mogelijke contact met het betreffende product of materiaal. Er wordt geen diagnose gesteld door Heavenly Angels. Bij ernstige of snel toenemende klachten wordt direct medische hulp ingeschakeld en bij een levensbedreigende situatie wordt 112 gebeld. De ouders/verzorgers worden zo spoedig mogelijk geïnformeerd.

Een kind zonder bekende voedselallergie krijgt kort na een eetmoment plotseling zwelling en benauwdheidsklachten. De pedagogisch professional wacht niet eerst af tot een ouder op locatie is om te bepalen wat er moet gebeuren. Bij een dergelijke ernstige toestand wordt direct 112 ingeschakeld. De verpakking en informatie van wat het kind heeft gegeten worden beschikbaar gehouden voor de medische hulpverlening. Heavenly Angels stelt achteraf niet zelf vast waarvoor het kind allergisch is. De verdere medische beoordeling ligt bij artsen en ouders/verzorgers.

9.13 Informeren van ouders bij een allergische reactie

Wanneer een kind tijdens de opvang een allergische reactie heeft gehad, worden de ouders/verzorgers geïnformeerd over wat feitelijk is waargenomen en wat Heavenly Angels heeft gedaan. Er wordt bijvoorbeeld doorgegeven: Wat het kind had gegeten of waarmee het in contact was geweest voor zover dit bekend is, welke klachten zijn waargenomen, op welk tijdstip deze ontstonden, welke maatregel is genomen, of noodmedicatie is toegediend en of medische hulp is ingeschakeld. De pedagogisch professional doet geen uitspraken als “uw kind is allergisch voor...” wanneer dit niet medisch is vastgesteld. Bij een niet-acute reactie worden ouders geïnformeerd en wordt met hen besproken wat het kind op dat moment nodig heeft. Bij een ernstige reactie wordt eerst de noodzakelijke medische hulp georganiseerd. Ouders worden vervolgens zo snel mogelijk geïnformeerd. Het wachten op toestemming van een ouder mag het bellen van 112 in een levensbedreigende situatie niet vertragen.

9.14 Informeren van andere ouders en privacy

Wanneer een kind in de groep een ernstige voedselallergie heeft, kan het nodig zijn dat ook andere ouders praktische afspraken kennen, bijvoorbeeld over traktaties of producten die van huis worden meegenomen. De houder bepaalt welke informatie hiervoor noodzakelijk is. Andere ouders hoeven niet de medische geschiedenis of andere persoonlijke gezondheidsinformatie van het betreffende kind te krijgen. Wanneer bijvoorbeeld voor de groep een afspraak nodig is over het meenemen van bepaalde producten, wordt die praktische regel aan alle ouders gecommuniceerd zonder meer medische informatie over het kind te delen dan noodzakelijk is. Zo kan Heavenly Angels maatregelen nemen om een kind te beschermen zonder diens medische gegevens onnodig binnen de oudergroep te verspreiden.

9.15 Medicatiefout

Wanneer medicatie aan het verkeerde kind, in de verkeerde dosering, dubbel of op een andere onjuiste wijze is gegeven, wordt dit als een serieus incident behandeld. De pedagogisch professional blijft bij het betreffende kind en stelt zo precies mogelijk vast: Welk geneesmiddel is gegeven, hoeveel, wanneer en wat er anders is gegaan dan afgesproken. De

verpakking en medicatiegegevens worden beschikbaar gehouden. De houder wordt direct geïnformeerd. Er wordt afhankelijk van het middel en de situatie deskundig medisch advies gevraagd. Bij ernstige klachten of een mogelijk levensbedreigende situatie wordt 112 gebeld. De ouders/verzorgers worden zo spoedig mogelijk geïnformeerd. Daarna onderzoekt de houder waardoor de fout kon ontstaan. Een medicatiefout wordt niet afgedaan met alleen “voortaan beter opletten”. Er wordt gekeken naar de oorzaak, bijvoorbeeld onduidelijke opslag, onjuiste overdracht, onvoldoende controle of onduidelijke registratie. Wanneer een structurele verbetering nodig is, wordt deze volgens hoofdstuk 6 opgenomen in het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid.

9.16 Medische handelingen

Wanneer ouders/verzorgers vragen om tijdens de opvang een medische handeling uit te voeren, beoordeelt de houder vooraf of dit binnen Heavenly Angels verantwoord kan worden uitgevoerd. De houder kijkt naar de aard en risico's van de handeling, de benodigde kennis en instructie, mogelijke gevolgen wanneer de handeling verkeerd wordt uitgevoerd en wat bij een complicatie moet gebeuren. Een pedagogisch professional voert geen medische handeling uit waarvoor zij onvoldoende instructie of vaardigheid heeft. Wanneer een specifieke medische handeling binnen Heavenly Angels verantwoord kan worden uitgevoerd, worden de afspraken vooraf schriftelijk vastgelegd en krijgt de pedagogisch professional de noodzakelijke instructie voordat zij de handeling uitvoert.

9.17 Overdracht en verantwoordelijkheid

Medische afspraken hebben alleen waarde wanneer de pedagogisch professional die daadwerkelijk voor het kind zorgt ervan op de hoogte is. Daarom zorgt de houder ervoor dat noodzakelijke informatie over medicatie, allergieën en noodhandelingen beschikbaar is voor de pedagogisch professional die tijdens de opvang verantwoordelijk is voor het kind. Bij vervanging of overdracht wordt relevante informatie overgedragen vóórdat de verantwoordelijkheid voor het kind wordt overgenomen. De ouder/verzorger is verantwoordelijk voor het verstrekken van juiste en actuele informatie en voor het tijdig aanleveren van de juiste medicatie. De houder is verantwoordelijk voor het vastleggen en organiseren van de afspraken en voor het beoordelen of Heavenly Angels deze verantwoord kan uitvoeren. De pedagogisch professional is verantwoordelijk voor het volgen van de vastgelegde afspraken tijdens de opvang, het uitvoeren van de noodzakelijke controles en het direct handelen bij een afwijking of noodsituatie.

9.18 Controle en evaluatie

Wanneer medicatie of noodmedicatie structureel bij Heavenly Angels aanwezig is, wordt gecontroleerd of deze nog houdbaar is, volgens de juiste voorwaarden wordt bewaard en overeenkomt met de actuele afspraken voor het kind. De afspraken worden daarnaast meegenomen bij de vaste evaluatiemomenten van het veiligheids- en gezondheidsbeleid in januari, april, juli en oktober. Een wijziging in de gezondheidssituatie van een kind, een verandering van medicatie, een medicatiefout of een allergische reactie wordt echter direct beoordeeld. Daarmee wordt niet gewacht tot het volgende vaste evaluatiemoment. Na een ernstige allergische reactie, medicatiefout of gebruik van noodmedicatie beoordeelt de houder samen met de betrokken pedagogisch professional wat er is gebeurd.

Daarbij wordt concreet gekeken of: De blootstelling voorkomen had kunnen worden, de allergie-informatie voldoende duidelijk was, het product vooraf goed was gecontroleerd, kruiscontact een rol heeft gespeeld, de noodmedicatie direct bereikbaar was, de pedagogisch professional wist wat zij moest doen en de hulp tijdig is ingeschakeld. Wanneer uit deze beoordeling blijkt dat een maatregel niet voldoende werkte, wordt deze aangepast. Zo blijft het niet bij het registreren van een incident, maar wordt de werkwijze van Heavenly Angels daadwerkelijk verbeterd.

10. EHBO EN BHV

Ondanks de maatregelen om ongevallen te voorkomen, kan een kind tijdens de opvang gewond raken of plotseling ernstig onwel worden. Heavenly Angels moet dan direct en verantwoord kunnen handelen. Daarom is tijdens de opvang voldoende kennis van eerste hulp aanwezig, zijn EHBO-materialen bereikbaar en bruikbaar en gaat bij ieder buitenspeelmoment en ieder uitstapje de noodtas mee. Bij een ongeval staat de veiligheid van het getroffen kind voorop. Tegelijkertijd blijft de pedagogisch professional verantwoordelijk voor het toezicht en de veiligheid van de overige kinderen.

10.1 Kinder-EHBO en verantwoordelijkheid

Tijdens alle uren waarin kinderen bij Heavenly Angels worden opgevangen, is minimaal één volwassene aanwezig met een geldig kinder-EHBO-certificaat dat voldoet aan de geldende eisen voor de kinderopvang. De houder is verantwoordelijk voor de borging hiervan. Zij controleert bij de personeelsplanning of tijdens de volledige opvangtijd aan deze eis wordt voldaan en bewaakt de geldigheidsduur van de certificaten. Herhaling of verlenging wordt geregeld voordat een certificaat verloopt.

Wanneer door ziekte, uitval of een wijziging in de planning niemand met de vereiste geldige kinder-EHBO-kwalificatie aanwezig kan zijn, zorgt de houder eerst voor een passende oplossing. De opvang wordt niet uitgevoerd in een bezetting waarbij niet aan deze voorwaarde wordt voldaan. De pedagogisch professional die aanwezig is wanneer een ongeval of acute medische situatie ontstaat, handelt direct. Zij maakt de situatie zo veilig mogelijk, beoordeelt het kind en verleent eerste hulp volgens haar kinder-EHBO-kennis.

Wanneer professionele medische hulp nodig is, wordt deze ingeschakeld. Bij een levensbedreigende of mogelijk levensbedreigende situatie wordt direct 112 gebeld. Hiervoor hoeft de pedagogisch professional niet eerst toestemming van de houder of ouders/verzorgers te krijgen. Ouders/verzorgers worden zo spoedig mogelijk geïnformeerd, maar het bellen van ouders mag noodzakelijke eerste hulp of het inschakelen van 112 niet vertragen.

Kinder-EHBO en BHV hebben niet dezelfde functie. Kinder-EHBO richt zich op eerste hulp aan kinderen. BHV heeft daarnaast betrekking op het handelen bij andere noodsituaties binnen de organisatie. De houder zorgt ervoor dat de BHV-organisatie aansluit bij de bezetting en risico's van Heavenly Angels. De concrete werkwijze bij brand en ontruiming staat in hoofdstuk 11.

10.2 EHBO-koffer en noodtas

De vaste EHBO-koffer bevindt zich boven de brandslang tussen het toilet en de keuken. De koffer blijft vrij bereikbaar, zodat deze bij een ongeval direct kan worden gepakt. De houder is eindverantwoordelijk voor een complete en bruikbare EHBO-koffer. De EHBO-koffer wordt minimaal één keer per maand volledig gecontroleerd. Daarbij wordt nagegaan of de benodigde materialen aanwezig en bruikbaar zijn, verpakkingen intact zijn en materialen met een houdbaarheidsdatum niet zijn verlopen.

De maandelijkse controle wordt vastgelegd op de EHBO-controlelijst. Hierop wordt genoteerd wanneer de controle is uitgevoerd, wie deze heeft uitgevoerd, welke tekorten zijn geconstateerd en wat is gedaan om deze te herstellen. Tussentijds wordt niet gewacht op de maandelijkse controle wanneer materiaal wordt gebruikt of een tekort wordt ontdekt. De pedagogisch professional die materiaal gebruikt, controleert na de verzorging wat moet worden aangevuld. Beschadigd, vervuild of verlopen materiaal wordt niet gebruikt en wordt vervangen.

Voor opvang buiten de locatie gebruikt Heavenly Angels de noodtas. De noodtas gaat altijd mee wanneer de kinderen naar buiten gaan en bij ieder uitstapje. Dit geldt dus ook voor het buitenspelen op de primaire speelplek. Omdat de noodtas regelmatig wordt gebruikt, vindt naast de maandelijkse volledige controle bij ieder vertrek een praktische controle plaats. De pedagogisch professional die met de kinderen vertrekt, controleert vóór vertrek of de noodtas daadwerkelijk aanwezig is en of de benodigde materialen aanwezig en bruikbaar zijn. Wanneer voor een kind persoonlijke noodmedicatie moet worden meegenomen, controleert zij daarnaast of deze medicatie volgens de afspraken uit hoofdstuk 9 aanwezig is. Pas daarna vertrekt de groep. Bij terugkomst wordt de noodtas opnieuw gecontroleerd en direct aangevuld wanneer materiaal is gebruikt of ontbreekt. De tas wordt daarna weer gereedgemaakt voor het volgende gebruik.

Hierdoor wordt niet pas bij een volgend uitstapje ontdekt dat tijdens het vorige gebruik materiaal is opgebruikt. Daarnaast wordt ook de volledige inhoud van de noodtas minimaal één keer per maand gecontroleerd, waaronder de bruikbaarheid en houdbaarheid van de aanwezige materialen. Deze controle wordt vastgelegd.

10.3 Handelen bij een ongeval of acute medische situatie

Wanneer een kind gewond raakt of plotseling ernstig onwel wordt, kijkt de pedagogisch professional eerst of er nog direct gevaar bestaat. Wanneer bijvoorbeeld materiaal, een activiteit of de omgeving nog gevaar oplevert, wordt dit gevaar gestopt of wordt voorkomen dat andere kinderen ermee in aanraking komen. Vervolgens beoordeelt zij het kind en verleent zij de noodzakelijke eerste hulp volgens haar kinder-EHBO-kennis. Bij een kleine verwonding die verantwoord op de locatie kan worden behandeld, wordt passende eerste hulp verleend. Daarna wordt beoordeeld of het kind zich goed voelt en de activiteit veilig kan hervatten. Bij een ernstiger ongeval of wanneer twijfel bestaat over de toestand van het kind, wordt passende medische hulp ingeschakeld.

Niet alleen zichtbaar letsel bepaalt daarbij de ernst. Wanneer een kind bijvoorbeeld hard met het hoofd is gevallen, kijkt de pedagogisch professional ook naar de toestand en het gedrag van het kind. Zij trekt zelf geen medische conclusie, maar handelt volgens haar kinder-EHBO-kennis en schakelt bij twijfel passende medische hulp in. Bij een ernstige

luchtwegbelemmering, bewusteloosheid, ernstige benauwdheid of een andere mogelijk levensbedreigende situatie wordt onmiddellijk eerste hulp verleend en 112 gebeld. Bij het bellen van 112 wordt duidelijk doorgegeven wat er is gebeurd, hoe het met het kind gaat, welke eerste hulp al is verleend en waar het kind en de groep zich bevinden. De aanwijzingen van de meldkamer worden gevolgd. Bij wondverzorging werkt de pedagogisch professional hygiënisch. Bij een bloedende wond worden geschikte wegwerphandschoenen gebruikt. De handen worden vóór en na de wondverzorging gewassen. De verdere hygiëneafspraken staan in hoofdstuk 8.

Een kind dat eerste hulp heeft gekregen wordt niet automatisch teruggestuurd naar de activiteit. Eerst wordt beoordeeld of het kind veilig verder kan deelnemen. Zo kan een schaafwond na een gewone val voldoende zijn verzorgd, terwijl een harde val waarbij een kind zich daarna anders gedraagt aanleiding kan zijn om verdere medische hulp in te schakelen.

Ook bij verslikking wordt direct gehandeld. Wanneer sprake is van een ernstige luchtwegbelemmering verleent de pedagogisch professional onmiddellijk de aangeleerde eerste hulp en wordt zo nodig 112 ingeschakeld. Er wordt niet eerst naar ouders gebeld om toestemming te vragen.

10.4 Handelen wanneer één pedagogisch professional aanwezig is

Wanneer één pedagogisch professional aanwezig is en een kind ernstig gewond raakt of acuut medische hulp nodig heeft, heeft zij twee verantwoordelijkheden tegelijkertijd: het getroffen kind moet direct worden geholpen en de overige kinderen moeten veilig onder toezicht blijven. De pedagogisch professional brengt de overige kinderen daarom bij elkaar en houdt hen zo dicht mogelijk bij zich en binnen haar toezicht. Vervolgens verleent zij noodzakelijke eerste hulp en belt zij bij een acute of levensbedreigende situatie 112. Wanneer aanvullende ondersteuning nodig is, wordt de achterwacht ingeschakeld. De achterwacht is aanvullende ondersteuning en vervangt 112 niet wanneer professionele spoedhulp noodzakelijk is.

De pedagogisch professional laat de overige kinderen niet zonder toezicht achter om zelf met het gewonde kind naar een huisarts, huisartsenpost of ziekenhuis te gaan. Wanneer vervoer of verdere medische behandeling nodig is, wordt met de hulpverlening, ouders/verzorgers en zo nodig de achterwacht afgestemd hoe dit veilig wordt georganiseerd. Dezelfde werkwijze geldt buiten de locatie. Wanneer bijvoorbeeld op de primaire speelplek een kind ernstig valt, brengt de pedagogisch professional de andere kinderen bij elkaar, gebruikt zij de meegenomen noodtas en verleent zij eerste hulp. Wanneer nodig belt zij 112 en geeft zij duidelijk de locatie van de groep door. Aanvullende ondersteuning wordt via de achterwacht georganiseerd. De zorg voor één kind mag niet leiden tot een nieuwe onveilige situatie voor de overige kinderen.

10.5 Na een ongeval: informeren, controleren en verbeteren

Na een ongeval wordt niet alleen gekeken naar het letsel van het kind, maar ook naar wat de situatie betekent voor de veiligheid binnen Heavenly Angels. De pedagogisch professional informeert de ouders/verzorgers wanneer de aard van het ongeval of de toestand van het kind dit vraagt. Zij vertelt feitelijk wat er is gebeurd, wat bij het kind is waargenomen en welke eerste hulp of andere actie is uitgevoerd.

Bij een ernstige situatie worden de houder en ouders/verzorgers zo spoedig mogelijk geïnformeerd. Noodzakelijke eerste hulp en het inschakelen van professionele spoedhulp gaan voor. Een relevant ongeval, bijna-ongeval of ernstige medische situatie wordt volgens de afspraken van Heavenly Angels vastgelegd en bij de houder gemeld. De houder kijkt samen met de betrokken pedagogisch professional naar de oorzaak. Daarbij wordt niet volstaan met de conclusie dat een kind bijvoorbeeld “is gevallen”. Er wordt nagegaan waardoor het gebeurde en of het voorkomen had kunnen worden. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar de inrichting, het gebruikte materiaal, de activiteit, het toezicht en de afspraken die op dat moment golden.

Bij een ernstiger incident wordt ook beoordeeld of de noodorganisatie in de praktijk goed werkte: was de EHBO-koffer of noodtas direct bereikbaar en voldoende gevuld, kon de pedagogisch professional de noodzakelijke eerste hulp uitvoeren, kon professionele hulp snel worden bereikt en kon tegelijkertijd verantwoord toezicht op de overige kinderen worden gehouden? Wanneer blijkt dat iets niet goed werkte, wordt een concrete maatregel genomen. Een direct gevaar wordt onmiddellijk opgelost. Wanneer een structurele verbetering nodig is, wordt deze volgens hoofdstuk 6 opgenomen in het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid. De EHBO-koffer en noodtas worden na gebruik gecontroleerd en gebruikte materialen worden aangevuld.

10.6 Borging

De houder bewaakt dat de EHBO-organisatie van Heavenly Angels in de dagelijkse praktijk blijft werken. Daarbij gelden de volgende vaste afspraken:

EHBO-koffer: minimaal één keer per maand volledige controle en na gebruik direct controleren en aanvullen.

Noodtas: gaat altijd mee naar buiten en bij uitstapjes, wordt vóór ieder vertrek gecontroleerd, bij terugkomst gecontroleerd en waar nodig direct aangevuld en daarnaast minimaal één keer per maand volledig gecontroleerd.

Kinder-EHBO: gedurende alle opvanguren is minimaal één volwassene met de vereiste geldige kinder-EHBO-kwalificatie aanwezig.

Incidenten: bij een relevant ongeval of bijna-ongeval wordt niet alleen het gevolg behandeld, maar ook beoordeeld of een veiligheidsmaatregel, toezichtafpraak of noodprocedure moet worden aangepast. Tijdens de vaste evaluatiemomenten van het veiligheids- en gezondheidsbeleid in januari, april, juli en oktober beoordeelt de houder of uit incidenten en ervaringen met de EHBO-voorzieningen structurele verbeterpunten naar voren komen. Een tekort of direct veiligheidsrisico wordt altijd onmiddellijk aangepakt en wacht niet tot een maandelijkse of driemaandelijkse controle.

11. BRANDVEILIGHEID EN ONTRUIMING

Brand, rookontwikkeling of een andere situatie waardoor het pand snel moet worden verlaten, kan onverwacht ontstaan. Daarom moet voor iedereen die bij Heavenly Angels werkt duidelijk zijn hoe wordt gehandeld. Bij een ontruiming staat het veilig naar buiten brengen van de kinderen voorop. Het redden van spullen of het bestrijden van brand mag een veilige ontruiming nooit vertragen.

11.1 Brandveiligheid en voorzieningen

De houder is verantwoordelijk voor het bewaken van de brandveiligheid binnen Heavenly Angels. De pedagogisch professional let tijdens het dagelijks gebruik van de locatie op situaties die een veilige ontruiming kunnen belemmeren. De nooduitgang en de route ernaartoe blijven altijd vrij. Speelgoed, meubels, dozen, tassen of andere materialen mogen de doorgang niet blokkeren. Een blokkade wordt direct verwijderd. De nooduitgang is voorzien van LED-noodverlichting, zodat de vluchtroute ook bij uitval van de reguliere stroomvoorziening herkenbaar blijft. Tussen het toilet en de keuken bevindt zich de brandslang. In de keuken bevinden zich een brandblusser en een blusdeken. Deze voorzieningen blijven bereikbaar en mogen niet worden geblokkeerd. De houder bewaakt dat de aanwezige brandveiligheidsvoorzieningen tijdig worden gecontroleerd en onderhouden volgens de daarvoor geldende eisen. Een defect, beschadiging of andere tekortkoming wordt direct opgevolgd. De houder beoordeelt daarbij of een tijdelijke maatregel nodig is en of de opvang veilig kan doorgaan totdat het gebrek is hersteld.

11.2 Alarmeren en ontruimen

Degene die brand of rook ontdekt, waarschuwt de aanwezigen onmiddellijk door duidelijk en hard te roepen:

“BRAND, NAAR BUITEN.”

Wanneer een aanwezig brand- of ontruimingsalarm afgaat, wordt eveneens direct gehandeld. Er wordt niet eerst gewacht om te kijken of het alarm terecht is. De pedagogisch professional stopt de activiteiten, brengt de kinderen bij elkaar en verlaat met hen via een veilige vluchtroute het pand. Andere aanwezige volwassenen worden gewaarschuwd en verlaten eveneens het gebouw. Wanneer meerdere pedagogisch professionals aanwezig zijn, begeleiden zij gezamenlijk de kinderen naar buiten. Er wordt geen tijd verloren met een uitgebreide taakverdeling. Tijdens het verlaten van het pand kijkt de pedagogisch professional, voor zover dit direct en zonder vertraging mogelijk is, of de kinderen uit de gebruikte ruimtes met de groep meekomen. Zij gaat niet terug een onveilig gebouw in om ruimtes opnieuw te controleren of spullen te halen.

Bij brand of ernstige rookontwikkeling wordt 112 zo snel mogelijk gebeld, zonder dat dit de veilige ontruiming van de kinderen vertraagt. Aan de meldkamer wordt duidelijk doorgegeven wat er aan de hand is, dat het om een buitenschoolse opvang gaat, waar de locatie zich bevindt en of ervoor zover bekend nog iemand binnen is.

Een brandslang, brandblusser of blusdeken wordt alleen gebruikt bij een beginnende brand wanneer dit veilig kan, de aanwezige volwassene weet hoe het middel gebruikt moet worden

en het blussen de ontruiming niet vertraagt. Bij twijfel wordt niet geblust maar ontruimd. Wanneer vermoed wordt dat een kind of andere persoon nog binnen is, wordt dit direct aan de brandweer gemeld. De pedagogisch professional gaat niet zelf een brandend of met rook gevuld pand terug in.

Aanwezigheid tijdens een ontruiming

Heavenly Angels registreert de aanwezigheid van kinderen en pedagogisch professionals digitaal in Bitcare. Daarnaast wordt iedere opvang dag een papieren aanwezigheidslijst gemaakt als back-up voor calamiteiten. Op de lijst staan de datum, de namen van de kinderen die daadwerkelijk aanwezig zijn en de namen van de aanwezige pedagogisch professionals. De lijst wordt iedere opvang dag in de noodtas geplaatst. De pedagogisch professional zorgt dat de lijst overeenkomt met de werkelijke aanwezigheid. Wanneer een kind niet komt, later binnenkomt of eerder wordt opgehaald, wordt de lijst aangepast. De lijst is daarmee geen planning, maar een actuele weergave van wie daadwerkelijk aanwezig is.

De noodtas wordt bij een ontruiming meegenomen wanneer deze direct bereikbaar is en zonder vertraging of extra gevaar kan worden gepakt. De tablet wordt niet in de noodtas bewaard. Wanneer de tablet bij een ontruiming direct bereikbaar is, mag deze worden meegenomen zodat Bitcare aanvullend kan worden geraadpleegd. Niemand vertraagt de ontruiming of gaat terug het gebouw in om de tablet, noodtas of aanwezigheidslijst te halen. Wanneer door de omstandigheden geen van deze registratiemiddelen beschikbaar is, wordt de ontruiming gewoon voortgezet. Iedere onzekerheid over een mogelijk ontbrekend kind of andere aanwezige wordt aan de brandweer doorgegeven.

11.3 Verzamelplaats en warme uitwijklocatie

De eerste verzamelplaats bevindt zich aan de achterzijde van het pand, aan de zijde waar zich de voorzijde van de appartementen bevindt. Na aankomst houdt de pedagogisch professional de kinderen bij elkaar en voert zij direct een presentiecontrole uit. Hiervoor wordt in eerste instantie de actuele papieren aanwezigheidslijst uit de noodtas gebruikt. De kinderen worden op naam gecontroleerd; alleen het tellen van het aantal kinderen is niet voldoende. Wanneer de tablet veilig is meegenomen, kan Bitcare aanvullend worden geraadpleegd. Ook wordt gecontroleerd of de aanwezige pedagogisch professionals buiten zijn. Wanneer andere personen in het pand aanwezig waren, zoals de administratief medewerker, een ouder of bezoeker, wordt voor zover bekend eveneens nagegaan of zij het gebouw hebben verlaten.

Een kind verlaat de verzamelplaats niet zelfstandig. Wanneer een ouder tijdens de calamiteit arriveert, wordt een kind alleen bewust overgedragen. De pedagogisch professional houdt de aanwezigheidsregistratie daarbij actueel, zodat duidelijk blijft welke kinderen nog onder verantwoordelijkheid van Heavenly Angels vallen. Wanneer iemand volgens de beschikbare informatie ontbreekt en niet direct op de veilige verzamelplaats wordt aangetroffen, wordt dit onmiddellijk aan de brandweer gemeld. De pedagogisch professional gaat niet zelf terug naar binnen. Wanneer de kinderen langere tijd niet terug naar Heavenly Angels kunnen en buiten wachten door bijvoorbeeld kou, regen, harde wind of de duur van de calamiteit niet verantwoord is, wordt gebruikgemaakt van een vooraf afgesproken warme uitwijklocatie.

Warme uitwijklocatie: Jumbo, Dusselaar, Jol 37-01, 8243 HP Lelystad, 0320289040

Vanaf de eerste verzamelplaats moet hiervoor vanaf de achterzijde worden omgelopen naar de ingang aan de voorzijde. De looptijd bedraagt ongeveer twee minuten. De pedagogisch professional verplaatst de groep pas nadat de eerste presentiecontrole is uitgevoerd en zij heeft vastgesteld dat de route veilig gebruikt kan worden. De kinderen blijven tijdens het lopen als één groep bij elkaar. Bij aankomst op de warme uitwijklocatie wordt opnieuw op naam gecontroleerd of iedereen aanwezig is.

Wanneer de route door brand, rook, hulpverleningsvoertuigen of een andere gevaarlijke situatie niet veilig gebruikt kan worden, wordt niet naar de uitwijklocatie gelopen. De pedagogisch professional blijft met de kinderen op een veilige plaats en volgt de aanwijzingen van de hulpdiensten. Na een daadwerkelijke brand of ernstige rookontwikkeling wordt niet op eigen initiatief teruggekeerd naar het pand. Wanneer hulpdiensten aanwezig zijn, wordt pas teruggegaan wanneer duidelijk is dat dit veilig en toegestaan is.

11.4 Toezicht op de kinderen tijdens een ontruiming

De pedagogisch professional blijft tijdens de gehele ontruiming verantwoordelijk voor het begeleiden en bij elkaar houden van de kinderen. Dit geldt ook wanneer één pedagogisch professional aanwezig is. Haar eerste taak is dan de kinderen gezamenlijk veilig naar buiten te brengen. Eenmaal buiten blijft zij bij de groep en gaat zij niet terug het gebouw in.

De kinderen leren hiervoor één eenvoudige vaste regel: Bij brand of een ontruiming luisteren we direct, gaan we samen naar buiten, blijven we bij de groep en gaan we nooit zelf terug naar binnen. Tijdens een ontruiming worden geen jassen, schoenen, tassen, telefoons, speelgoed of andere eigendommen opgehaald. De ontruiming wordt niet vertraagd om kinderen eerst aan te kleden. De uitleg hierover wordt afgestemd op leeftijd en ontwikkeling. Jongere kinderen leren vooral direct mee te komen en bij de pedagogisch professional te blijven. Oudere kinderen krijgen daarnaast uitgelegd waarom zij niet zelfstandig mogen teruglopen of zelf een brand moeten proberen te bestrijden. Kinderen krijgen geen verantwoordelijkheid voor het ontruimen van andere kinderen.

11.5 Oefenen, controleren en verbeteren

Heavenly Angels voert twee keer per jaar een ontruimingsoefening uit. Tijdens de oefening wordt niet alleen geoefend met het verlaten van het pand. Er wordt gecontroleerd of de volledige werkwijze in de praktijk uitvoerbaar is: het waarschuwen van aanwezigen, het gebruiken van de vluchtroute, het bij elkaar houden van de kinderen, het bereiken van de eerste verzamelplaats en het uitvoeren van de presentiecontrole. Ook wordt gecontroleerd of de actuele dagelijkse aanwezigheidslijst daadwerkelijk in de nooddas zit en buiten snel kan worden gebruikt.

Wanneer de tablet tijdens een oefening veilig kan worden meegenomen, kan eveneens worden nagegaan of Bitcare buiten bruikbaar is. De procedure blijft echter uitvoerbaar zonder tablet. Na iedere oefening legt de houder kort vast op welke datum is geoefend, wat goed ging en welke verbeterpunten naar voren kwamen. Wanneer bijvoorbeeld blijkt dat de mondelinge waarschuwing niet overal goed hoorbaar is, de vluchtroute niet praktisch werkt, de dagelijkse aanwezigheidslijst niet actueel is of de presentiecontrole onduidelijk verloopt, wordt niet alleen genoteerd dat dit fout ging. De houder bepaalt welke concrete aanpassing nodig is en zorgt dat deze wordt uitgevoerd. Een daadwerkelijke brand, rookontwikkeling of ontruiming wordt op dezelfde manier achteraf beoordeeld. Een gebrek dat direct gevolgen heeft voor een

veilige ontruiming wordt onmiddellijk aangepakt. Tijdens de vaste evaluatiemomenten van het veiligheids- en gezondheidsbeleid in januari, april, juli en oktober wordt beoordeeld of ervaringen uit oefeningen, controles of daadwerkelijke calamiteiten aanleiding geven om de brand- en ontruimingsafspraken structureel aan te passen.

12. CALAMITEITEN

Een calamiteit is een onverwachte ernstige situatie waardoor de veiligheid of gezondheid van kinderen direct in gevaar kan komen of waardoor de normale opvang mogelijk niet verantwoord kan worden voortgezet. Dit kan bijvoorbeeld ontstaan door een ernstige storing, lekkage, bouwkundige schade, uitval van noodzakelijke voorzieningen of een gevaarlijke situatie in de directe omgeving. Niet iedere storing betekent dat de opvang moet stoppen. Heavenly Angels beoordeelt wat er daadwerkelijk aan de hand is, welk risico dit voor de kinderen oplevert en of dit risico direct en voldoende kan worden weggenomen. De vaste volgorde is: kinderen veiligstellen, noodzakelijke hulp inschakelen, beoordelen of de opvang verantwoord kan doorgaan en ouders informeren wanneer de situatie gevolgen heeft voor de opvang.

12.1 Direct handelen bij een calamiteit

De pedagogisch professional die een calamiteit constateert, handelt eerst naar het directe gevaar. Kinderen worden uit de gevarenczone gehouden en zo nodig gezamenlijk naar een andere veilige plaats gebracht. Bij direct of mogelijk levensgevaar wordt 112 ingeschakeld. Er wordt niet gewacht op toestemming van de houder of ouders wanneer dit noodzakelijke hulp zou vertragen. Wanneer geen directe spoedhulp nodig is maar de situatie wel gevolgen heeft voor de veiligheid of voortgang van de opvang, wordt de houder direct geïnformeerd. De houder beoordeelt welke vervolgstappen nodig zijn.

Is de houder op dat moment niet bereikbaar, dan wacht de pedagogisch professional niet wanneer handelen noodzakelijk is. Zij neemt de maatregelen die direct nodig zijn om de kinderen veilig te houden en schakelt professionele hulp in wanneer de situatie dit vraagt. De houder wordt vervolgens zo snel mogelijk geïnformeerd.

Ontstaat bijvoorbeeld een lekkage waarbij water uit het plafond komt, dan worden de kinderen onmiddellijk uit dat gedeelte van het pand gehouden. De pedagogisch professional wacht niet eerst op een monteur of op toestemming om de ruimte af te zetten. Zeker wanneer water in de buurt van elektriciteit komt, plafondmateriaal beschadigd raakt of niet duidelijk is waar het water vandaan komt, wordt de betreffende ruimte niet meer gebruikt totdat duidelijk is dat dit veilig kan.

Kinderen blijven gedurende een calamiteit onder toezicht. Zij krijgen korte en duidelijke instructies en worden niet naar de gevaarlijke situatie gestuurd om spullen te halen of te kijken wat er aan de hand is.

12.2 Uitval, storing of beschadiging van voorzieningen

Bij uitval van elektriciteit, water, verwarming, verlichting, ventilatie of sanitaire voorzieningen beoordeelt de houder welke gevolgen dit heeft voor de opvang. Een technische

storing is niet automatisch een reden om de opvang te beëindigen, maar de opvang wordt ook niet voortgezet alleen omdat het gebouw nog toegankelijk is.

Er wordt concreet gekeken of:

- Veilig toezicht op de kinderen mogelijk blijft;
- De ruimtes veilig gebruikt kunnen worden;
- Noodzakelijke hygiëne en toiletgebruik mogelijk blijven;
- Voldoende veilig drinkwater beschikbaar is;
- Temperatuur, ventilatie en luchtkwaliteit verantwoord blijven;
- Voedsel veilig bewaard en aangeboden kan worden;
- Voldoende verlichting en veilige doorgangen aanwezig zijn.

Wanneer één van deze voorwaarden onvoldoende kan worden gewaarborgd, wordt eerst gekeken of een directe en veilige tijdelijke oplossing mogelijk is. Is die er niet, dan wordt de betreffende ruimte buiten gebruik gesteld of wordt de opvang beëindigd.

Bij stroomuitval wordt nagegaan welke voorzieningen hierdoor zijn uitgevallen. De pedagogisch professional probeert elektrische installaties niet zelf te repareren. Bij brandlucht, rook, vonken, beschadigde elektrische onderdelen of een andere aanwijzing voor direct elektrisch gevaar worden kinderen onmiddellijk uit de buurt gehouden en wordt professionele hulp ingeschakeld. Bij uitval van de verwarming wordt de temperatuur in de groepsruimte gevolgd. Wanneer de ruimte door de temperatuur niet meer verantwoord gebruikt kan worden en dit niet snel en veilig kan worden opgelost, worden ouders geïnformeerd en wordt de opvang beëindigd.

Bij uitval van water wordt beoordeeld of toiletgebruik, handen wassen, drinkwater, voedselbereiding en noodzakelijke schoonmaak nog verantwoord mogelijk zijn. Wanneer basishygiëne niet kan worden gewaarborgd en geen veilige tijdelijke voorziening beschikbaar is, kan de opvang niet doorgaan. Een ruimte die door lekkage, glasbreuk, bouwkundige schade of een andere storing onveilig is geworden, wordt direct afgesloten voor kinderen. De ruimte wordt pas opnieuw gebruikt wanneer het gevaar is weggenomen.

Gaslucht of vermoeden van een gaslek

Wanneer een gaslucht wordt waargenomen of een gaslek wordt vermoed, worden de kinderen direct uit de mogelijke gevarezone gebracht. Er worden geen elektrische schakelaars, stekkers of apparaten bediend om te onderzoeken waar de lucht vandaan komt. Ook wordt geen vuur gebruikt. De pedagogisch professional gaat niet zelf zoeken naar de oorzaak wanneer dit haar of de kinderen in gevaar kan brengen.

Wanneer de situatie een direct gevaar kan opleveren, wordt het pand met de kinderen verlaten en wordt vanuit een veilige plaats professionele hulp ingeschakeld. De kinderen gaan niet terug naar binnen totdat duidelijk is dat dit veilig is.

12.3 Wanneer buiten juist het gevaar ligt

Een calamiteit betekent niet automatisch dat het pand moet worden ontruimd. Er kunnen situaties ontstaan waarbij binnen blijven veiliger is, bijvoorbeeld bij ernstige rookontwikkeling in de omgeving, een incident buiten het pand of wanneer politie, brandweer

of een andere bevoegde hulpdienst adviseert om binnen te blijven. De pedagogisch professional houdt de kinderen dan binnen en zorgt dat zij niet zelfstandig naar buiten gaan om te kijken wat er gebeurt. Wanneer de aard van de calamiteit dit noodzakelijk maakt, worden ramen en deuren gesloten en wordt de ventilatie aangepast overeenkomstig de aanwijzingen van de hulpdiensten. De kinderen worden bij elkaar gehouden op een veilige plaats binnen de locatie. De pedagogisch professional legt rustig en in voor kinderen begrijpelijke taal uit wat zij op dat moment moeten doen.

Wanneer buiten bijvoorbeeld rook zichtbaar is, wordt niet automatisch de normale ontruimingsroute gevolgd. Eerst wordt gekeken waar het gevaar zich bevindt en welke aanwijzingen worden gegeven. Als de officiële instructie is om binnen te blijven, blijven de kinderen binnen. Geeft de brandweer of politie vervolgens opdracht om het gebouw of gebied te verlaten, dan wordt die aanwijzing gevolgd. Besluiten over binnen blijven of vertrekken worden bij een externe calamiteit zoveel mogelijk gebaseerd op informatie en aanwijzingen van bevoegde hulpdiensten of andere officiële informatie. Geruchten of onbevestigde berichten zijn geen basis om kinderen onnodig te verplaatsen.

12.4 Doorgaan of beëindigen van de opvang

De houder beoordeelt of de opvang na een calamiteit verantwoord kan doorgaan. Daarbij wordt niet alleen gekeken of het directe incident voorbij is, maar ook of de omstandigheden daarna nog geschikt zijn voor opvang. De beslisregel is duidelijk: wanneer veilig toezicht, noodzakelijke hygiëne of een veilige en gezonde verblijfsomgeving niet voldoende kan worden gewaarborgd en hiervoor geen verantwoorde tijdelijke oplossing beschikbaar is, wordt de opvang niet voortgezet. Een storing in een gedeelte van het gebouw dat veilig kan worden afgesloten en niet noodzakelijk is voor de opvang hoeft daarom niet hetzelfde gevolg te hebben als volledige uitval van water, ernstige bouwkundige schade of een situatie waardoor de groepsruimte niet veilig gebruikt kan worden.

Wanneer de opvang moet worden beëindigd, worden ouders/verzorgers geïnformeerd en gevraagd hun kind op te halen. Totdat het kind daadwerkelijk is overgedragen aan een bevoegde ouder/verzorgers of andere afgesproken persoon, blijft Heavenly Angels verantwoordelijk voor het toezicht. Kinderen worden niet zelfstandig naar huis gestuurd omdat de opvang onverwacht moet sluiten.

Wanneer het eigen pand tijdelijk niet bruikbaar is, worden kinderen niet zonder voorafgaande beoordeling naar een willekeurige andere ruimte gebracht. Een eventuele tijdelijke opvang- of uitwijkmogelijkheid wordt alleen gebruikt wanneer deze veilig en geschikt is en verantwoord toezicht daar mogelijk is. De normale opvang wordt pas hervat wanneer het gevaar is weggenomen en de houder heeft vastgesteld dat de ruimtes en noodzakelijke voorzieningen weer verantwoord gebruikt kunnen worden.

12.5 Communicatie en opvolging

Tijdens een calamiteit richt de pedagogisch professional zich eerst op de veiligheid en het toezicht op de kinderen. De houder coördineert, zodra de situatie dit toelaat, de verdere organisatorische afhandeling en communicatie. Ouders krijgen feitelijke informatie over de gevolgen voor hun kind en de opvang. Wanneer kinderen moeten worden opgehaald, wordt duidelijk aangegeven waar zij zich bevinden en wat van ouders wordt verwacht. Na een relevante calamiteit wordt nagegaan wat er is gebeurd en of de getroffen maatregelen in de

praktijk voldoende werkten. Daarbij wordt alleen gekeken naar onderdelen die voor die situatie relevant waren, zoals het veiligstellen van de kinderen, bereikbaarheid van hulp, communicatie, toezicht of het functioneren van noodzakelijke voorzieningen.

Wanneer bijvoorbeeld tijdens een stroomstoring blijkt dat een bepaalde ruimte veel sneller donker wordt dan verwacht en daardoor niet veilig bruikbaar is, wordt dit meegenomen als concreet verbeterpunt. Wanneer bij een lekkage blijkt dat een ruimte niet snel genoeg kon worden afgesloten voor kinderen, wordt bekeken welke aanpassing nodig is. Het doel is dat een geconstateerd probleem niet bij een volgende calamiteit opnieuw ontstaat.

Een direct veiligheidsgebrek wordt onmiddellijk aangepakt. Wanneer een structurele maatregel nodig is, wordt deze opgenomen in het Actieoverzicht Veiligheid & Gezondheid en volgens hoofdstuk 6 opgevolgd. De opvang wordt na een calamiteit alleen hervat wanneer dit verantwoord is.

13. ACHTERWACHT

Heavenly Angels kan op momenten met één pedagogisch professional op het kindercentrum werken, wanneer dit volgens de geldende beroepskracht-kindratio of de regels voor het afwijken daarvan is toegestaan. Voor deze momenten is een achterwachting vastgesteld. De achterwacht is een volwassene die in een noodsituatie ondersteuning kan bieden en binnen 15 minuten bij Heavenly Angels aanwezig kan zijn. De achterwacht vervangt geen pedagogisch professional in de normale personeelsbezetting en is geen vervanging voor professionele hulpverlening. Wanneer directe noodhulp noodzakelijk is, wordt daarom direct 112 gebeld. Er wordt niet eerst gewacht op de komst van de achterwacht.

13.1 Vaste achterwachten en aanwijzing per opvangmoment

Heavenly Angels heeft drie vaste personen die als achterwacht kunnen worden ingezet:

- Raoel Landveld;
- Gerold Sheppard;
- Danielle Macnack.

De actuele contactgegevens van deze personen zijn op de locatie beschikbaar voor de pedagogisch professional. Wanneer er, met inachtneming van de beroepskracht-kindratio of tijdens een toegestane afwijking daarvan, slechts één pedagogisch professional op het kindercentrum aanwezig is, wordt voorafgaand aan dat opvangmoment één van de vaste achterwachten aangewezen.

De houder controleert vooraf of deze persoon daadwerkelijk beschikbaar en telefonisch bereikbaar is en in geval van nood binnen 15 minuten bij Heavenly Angels aanwezig kan zijn. De aangewezen achterwacht weet dat hij of zij voor dat opvangmoment achterwacht is. De naam van de aangewezen achterwacht en de bevestiging van de beschikbaarheid worden vastgelegd in de achterwachtingregistratie. Hierdoor is voor de aanwezige pedagogisch professional direct duidelijk wie die dag moet worden benaderd. Wanneer de aangewezen achterwacht vóór of tijdens de opvang onverwacht niet meer beschikbaar is, wordt direct één van de andere vaste achterwachten benaderd. De vervanging is pas geregeld nadat deze persoon heeft bevestigd bereikbaar te zijn en binnen 15 minuten aanwezig te kunnen zijn. De

achterwachtingregistratie wordt daarop aangepast. Wanneer geen achterwacht beschikbaar is die aan deze voorwaarden voldoet, wordt niet met slechts één pedagogisch professional op het kindercentrum gewerkt. De houder regelt dan eerst een andere verantwoorde personele oplossing.

13.2 Wanneer wordt de achterwacht ingeschakeld?

De achterwacht wordt ingeschakeld wanneer de enige aanwezige pedagogisch professional door een onverwachte situatie ondersteuning op de locatie nodig heeft en tegelijkertijd verantwoordelijk blijft voor het toezicht op de kinderen.

Wanneer bijvoorbeeld één kind ernstig gewond raakt en veel directe aandacht nodig heeft, worden de overige kinderen bij elkaar en in de directe nabijheid gehouden. De pedagogisch professional verleent noodzakelijke eerste hulp en belt bij een acute of mogelijk levensbedreigende situatie direct 112. Wanneer daarnaast ondersteuning op de locatie nodig is om het toezicht op de overige kinderen veilig te houden, wordt de achterwacht gevraagd direct te komen. De pedagogisch professional verlaat in zo'n situatie niet de overige groep om zelf met het gewonde kind naar een arts of ziekenhuis te gaan. De kinderen blijven onder verantwoord toezicht en de achterwacht kan ondersteuning bieden totdat de situatie verder is georganiseerd.

Ook wanneer de pedagogisch professional tijdens de opvang plotseling ziek of onwel wordt en merkt dat zij de verantwoordelijkheid voor de groep mogelijk niet meer veilig alleen kan dragen, wordt de achterwacht direct ingeschakeld. Zij wacht niet totdat zij helemaal niet meer in staat is om te handelen. Een andere situatie kan ontstaan wanneer een onverwachte gebeurtenis zoveel aandacht vraagt dat de pedagogisch professional niet tegelijkertijd voldoende toezicht op de gehele groep kan houden. De vraag is dan niet alleen hoe ernstig de gebeurtenis op zichzelf is, maar vooral of de veiligheid en het toezicht op alle aanwezige kinderen nog verantwoord kunnen worden gewaarborgd. Is dat niet het geval, dan wordt de achterwacht ingeschakeld.

13.3 Wanneer de enige pedagogisch professional zelf niet meer kan handelen

Er kan een uitzonderlijke situatie ontstaan waarin de enige aanwezige pedagogisch professional plotseling buiten bewustzijn raakt of om een andere reden niet meer in staat is zelf hulp in te schakelen. Heavenly Angels gebruikt hiervoor, zodra deze voorziening volledig is ingesteld en getest, een mobiele SOS-voorziening die tijdens het alleen werken direct bereikbaar is voor de pedagogisch professional. De voorziening wordt op een veilige manier bij zich gedragen, zodat deze snel gebruikt kan worden zonder tijdens het werken en bewegen met kinderen een extra risico te veroorzaken.

Voordat de SOS-voorziening als vaste veiligheidsmaatregel wordt ingezet, controleert de houder of deze correct is ingesteld, voldoende verbinding heeft en de bedoelde contactpersoon daadwerkelijk kan bereiken. Ook wordt gecontroleerd of de voorziening bruikbaar is op de BSO en bij de primaire buitenspeelplek. Een voorziening die niet functioneert, onvoldoende is opgeladen of geen verbinding kan maken, wordt niet beschouwd als werkende noodvoorziening. De kinderen krijgen daarnaast een eenvoudige noodinstructie voor de uitzonderlijke situatie waarin de pedagogisch professional niet meer reageert:

“Reageert de pedagogisch professional niet? Blijf bij elkaar. Ga niet naar buiten. Activeer de SOS-knop en wacht op hulp.”

Van kinderen wordt niet verwacht dat zij beoordelen waarom de pedagogisch professional niet reageert of dat zij medische hulpverleners. Bij de jongste kinderen ligt de nadruk op bij elkaar blijven en hulp activeren. Oudere kinderen leren dat één kind de SOS-knop activeert terwijl de anderen binnen en bij elkaar blijven. De oudste kinderen kunnen daarnaast leren rustig aan de bereikte volwassene te vertellen dat de pedagogisch professional niet reageert en vervolgens naar de gegeven aanwijzingen te luisteren. Kinderen worden hiermee geen achterwacht en krijgen geen verantwoordelijkheid voor de opvang van andere kinderen. De instructie is uitsluitend een extra veiligheidsmaatregel voor een uitzonderlijke noodsituatie waarin de aanwezige volwassene zelf niet meer kan handelen. Wanneer een achterwacht een dergelijke noodmelding ontvangt, handelt deze direct. De achterwacht komt naar Heavenly Angels en schakelt bij een mogelijke acute medische noodsituatie professionele hulp in wanneer dat nog niet is gebeurd.

13.4 Controle, oefenen en bijstellen

Een achterwachtingregeling moet tijdens de opvang daadwerkelijk uitvoerbaar zijn. Daarom wordt niet alleen vastgelegd wie als achterwacht kan optreden, maar wordt vóór ieder relevant opvangmoment gecontroleerd wie daadwerkelijk beschikbaar is.

De houder bewaakt dat de contactgegevens van Raoel Landveld, Gerold Sheppard en Danielle Macnack actueel zijn en dat de dagelijkse aanwijzing wordt vastgelegd wanneer slechts één pedagogisch professional aanwezig is en de achterwachtingregeling van toepassing is. Zodra de SOS-voorziening in gebruik is genomen, wordt deze regelmatig praktisch gecontroleerd. Daarbij wordt nagegaan of de voorziening voldoende is opgeladen, verbinding maakt en de ingestelde contactpersoon daadwerkelijk bereikt. Een storing of mislukte test wordt direct opgevolgd.

De noodinstructie voor kinderen wordt rustig en leeftijdsgericht geoefend. De pedagogisch professional legt bijvoorbeeld uit dat zij tijdens de oefening doet alsof zij niet reageert. Vervolgens wordt gekeken of de kinderen weten dat zij binnen en bij elkaar moeten blijven en hoe hulp wordt geactiveerd. Er wordt niet van kinderen verwacht dat zij een medische situatie herkennen of beoordelen. Bij nieuwe kinderen wordt de noodinstructie uitgelegd zodra zij voldoende vertrouwd zijn met de dagelijkse gang van zaken om de instructie te kunnen begrijpen. Een pedagogisch professional die voor het eerst alleen op de groep werkt, moet vooraf weten hoe de achterwachtingregeling en de SOS-procedure binnen Heavenly Angels worden uitgevoerd.

In januari, april, juli en oktober wordt binnen de vaste evaluatie van het veiligheids- en gezondheidsbeleid nagegaan of de achterwachtingregeling nog uitvoerbaar is. Daarbij wordt gekeken of de contactgegevens nog actueel zijn, of de vaste achterwachten nog aan de voorwaarden kunnen voldoen, of de aanwijzing per opvangmoment daadwerkelijk wordt uitgevoerd en, zodra deze in gebruik is, of de SOS-voorziening betrouwbaar functioneert.

Wanneer uit een opvangsituatie, test of oefening blijkt dat een achterwacht niet bereikbaar was, niet binnen 15 minuten aanwezig kon zijn of een andere afgesproken veiligheidsmaatregel niet werkte, wordt dit niet uitgesteld tot het volgende evaluatiemoment. De oorzaak wordt direct beoordeeld en de regeling wordt aangepast. Zolang geen betrouwbare

achterwacht beschikbaar is terwijl slechts één pedagogisch professional aanwezig zou zijn, wordt eerst een andere verantwoorde personele oplossing geregeld.

14. TOEZICHT EN VEILIGE OPVANG

Bij Heavenly Angels wordt toezicht georganiseerd vanuit de daadwerkelijke indeling van de locatie, de leeftijden van de kinderen en de momenten waarop kinderen van school worden opgehaald, binnenkomen, spelen en weer aan ouders/verzorgers worden overgedragen. De pedagogisch professional moet gedurende de opvang weten welke kinderen aanwezig zijn en waar zij zich bevinden. De leeftijdsgroepen Geel (4–6 jaar), Blauw (7–9 jaar) en Groen (10–12 jaar) helpen bij het bieden van structuur. De leeftijd van een kind bepaalt echter niet automatisch hoeveel zelfstandigheid het krijgt. De pedagogisch professional kijkt ook naar ontwikkeling, gedrag, het nakomen van afspraken en het vermogen van het kind om risico's te herkennen.

14.1 Toezicht in de groepsruimte en aangrenzende ruimtes

De centrale groepsruimte is het belangrijkste verblijfsgebied van de kinderen. De pedagogisch professional kiest tijdens de opvang een positie vanwaar zij voldoende overzicht heeft op de kinderen en past haar positie aan wanneer de activiteit of samenstelling van de groep verandert. Bij rustig spel aan tafel kunnen kinderen zelfstandiger bezig zijn. Wanneer kinderen gaan rennen, bewegen of een druk groepsspel ontstaat, is meer nabijheid nodig. De pedagogisch professional verplaatst zich dan naar de plaats waar het risico en de activiteit zich bevinden.

Wanneer oudere en jongere kinderen samen spelen, wordt rekening gehouden met verschil in kracht, snelheid en inzicht. Als kinderen van Groen bijvoorbeeld een actief spel beginnen en kinderen van Geel aansluiten, beoordeelt de pedagogisch professional of de spelvorm voor de jongere kinderen veilig blijft. Wanneer dat niet zo is, wordt het spel aangepast, naar een geschiktere plek verplaatst of gestopt.

Wanneer één kind individuele aandacht nodig heeft, wordt eerst gekeken hoe het overzicht op de andere kinderen behouden blijft. Ontstaat bijvoorbeeld een conflict dat niet met een korte aanwijzing kan worden opgelost, dan wordt een drukke activiteit van de andere kinderen zo nodig eerst stilgelegd. De pedagogisch professional voorkomt daarmee dat zij tijdens het begeleiden van het conflict geen zicht meer heeft op wat elders in de groep gebeurt.

Een telefoongesprek, administratieve taak of huishoudelijke handeling wordt uitgesteld wanneer de situatie op de groep actieve aanwezigheid vraagt. Kinderen mogen zelfstandig naar het toilet. De pedagogisch professional weet dat het kind naar het toilet is en respecteert daarbij de privacy. Wanneer een kind opvallend lang wegblijft, om hulp roept of er geluiden zijn die aanleiding geven tot controle, gaat de pedagogisch professional kijken.

Een kind kan gebruikmaken van de rustige ruimte naast het kantoor om tot rust te komen of zich tijdelijk terug te trekken. De pedagogisch professional weet wanneer een kind daar is, houdt contact en controleert tussentijds hoe het gaat. De rustige ruimte wordt niet gebruikt om een kind buiten het toezicht te plaatsen. De keuken/personeelsruimte is geen vrije speelruimte voor kinderen. Wanneer een kind daar zonder begeleiding naartoe gaat, wordt het teruggeleid. Wanneer kinderen zich over zoveel verschillende plekken verdelen dat de pedagogisch professional niet meer verantwoord kan volgen waar iedereen is, wordt de situatie direct

aangepast. Er wordt dan bijvoorbeeld een ruimte tijdelijk niet gebruikt of kinderen worden dichter bij elkaar gebracht.

14.2 Ophalen van school en aankomst bij Heavenly Angels

De kinderen worden vanuit school naar Heavenly Angels begeleid. De houder/pedagogisch professional haalt de kinderen in beginsel zelf op. Wanneer een tweede gekwalificeerde pedagogisch professional aanwezig is, kan het ophalen gezamenlijk worden uitgevoerd of tussen hen worden verdeeld.

Op woensdag is het voornemen dat Danielle Macnack ondersteunt bij het ophalen van kinderen van school en het begeleiden van deze kinderen naar Heavenly Angels. Zij wordt daarbij niet ingezet als pedagogisch professional en telt niet mee als pedagogisch professional voor de beroepskracht-kindratio. Danielle wordt pas voor deze taak ingezet nadat vóór haar eerste inzet is gecontroleerd en geregeld dat zij voldoet aan de voor haar werkzaamheden geldende voorwaarden, waaronder de vereiste inschrijving en koppeling in het Personenregister Kinderopvang. Zolang dit niet is geregeld, haalt zij geen kinderen in opdracht van Heavenly Angels op. Wanneer Danielle wordt ingezet, wordt vooraf afgesproken welke kinderen zij ophaalt. De houder zorgt ervoor dat zijzelf of een andere gekwalificeerde pedagogisch professional op de locatie van Heavenly Angels aanwezig is voordat Danielle met de kinderen bij de BSO aankomt. Danielle neemt na aankomst niet zelfstandig de verantwoordelijkheid voor de BSO-groep over.

Wanneer bijvoorbeeld onderweg vertraging ontstaat, blijft de pedagogisch professional op de BSO aanwezig totdat Danielle met de kinderen aankomt. Wanneer juist vooraf blijkt dat geen gekwalificeerde pedagogisch professional op tijd op de locatie aanwezig kan zijn, wordt de ophaalverdeling aangepast. Danielle wordt niet met de kinderen naar een situatie gestuurd waarin zij na aankomst zelfstandig de BSO-groep zou moeten opvangen. Bij school wordt gecontroleerd of de kinderen die volgens de afspraak worden opgehaald daadwerkelijk aanwezig zijn. Wanneer een verwacht kind niet op de afgesproken plaats staat, wordt niet aangenomen dat het waarschijnlijk al door iemand anders is meegenomen. Er wordt eerst nagegaan waar het kind is en welke afspraak met school en/of de ouder geldt.

Tijdens de route blijven de kinderen bij degene die hen begeleidt. Bij aankomst bij Heavenly Angels wordt gecontroleerd of alle opgehaalde kinderen daadwerkelijk zijn aangekomen. De aanwezigheid wordt vervolgens in Bitcare verwerkt.

14.3 Toegang tot de BSO en overdracht aan ouders

Tijdens de intake geven ouders/verzorgers aan welke personen hun kind mogen ophalen. Heavenly Angels gebruikt deze informatie bij de overdracht van het kind. Een ouder, ophaler of andere bezoeker kan vanaf buiten niet rechtstreeks de groepsruimte binnenkomen. Wanneer iemand een kind komt ophalen, belt deze aan. Vanuit de groepsruimte kan de pedagogisch professional door het grote raam bij de garderobe zien wie er voor de deur staat.

De eerste toegangsdeur wordt door de pedagogisch professional op afstand geopend via de daarvoor bestemde knop bij het kantoor. De persoon komt vervolgens in de garderobe. Tussen de garderobe en de groepsruimte bevindt zich een tweede beveiligde deur die vanaf de buitenzijde niet zelfstandig kan worden geopend. Ouders en andere ophalers komen tijdens het normale ophaalmoment niet de groepsruimte binnen. De pedagogisch professional opent

de beveiligde deur en de overdracht vindt bij deze deur plaats. Deze werkwijze is met name belangrijk wanneer één pedagogisch professional aanwezig is: zij hoeft de groep niet achter te laten om naar de buitendeur te lopen en kan tijdens de overdracht overzicht op de kinderen in de groepsruimte houden.

Een kind wordt alleen meegegeven aan iemand die volgens de bij Heavenly Angels bekende afspraken bevoegd is om het kind op te halen. Wanneer een ouder/verzorger iemand anders wil sturen dan bij de intake is opgegeven, moet de ouder/verzorger dit vooraf telefonisch of via Bitcare aan Heavenly Angels doorgeven. Daarbij geeft de ouder de naam van de persoon door en wie deze persoon voor het kind is. De mededeling van het kind zelf dat het met iemand mee mag, is niet voldoende. Ook wanneer een onbekende persoon aan de deur zegt dat de ouder toestemming heeft gegeven, wordt het kind niet op basis daarvan meegegeven. Staat bijvoorbeeld een oom, buurvrouw of familielvriend voor de deur die niet als bevoegde ophaler bekend is en heeft Heavenly Angels vooraf geen bericht van de ouder ontvangen, dan blijft het kind binnen. De pedagogisch professional neemt zelf contact op met de ouder/verzorger.

Het kind wordt pas meegegeven nadat Heavenly Angels de ouder/verzorger daadwerkelijk heeft gesproken en deze heeft bevestigd dat het kind met de betreffende persoon mee mag. Kan de ouder/verzorger niet worden bereikt, dan blijft het kind bij Heavenly Angels. Dat het kind de persoon kent of zelf aangeeft mee te willen, verandert deze werkwijze niet.

Wanneer een ouder vooraf via Bitcare heeft gemeld dat een voor Heavenly Angels onbekende persoon komt ophalen, vergelijkt de pedagogisch professional de persoon die verschijnt met de informatie die de ouder heeft doorgegeven. Ontstaat twijfel of dit daadwerkelijk de bedoelde persoon is, dan vindt geen overdracht plaats totdat opnieuw contact met de ouder/verzorger is geweest en voldoende duidelijkheid bestaat.

Wanneer meerdere ouders kort na elkaar aanbellen, wordt de beveiligde deur niet opgehouden zodat mensen zelfstandig kunnen doorlopen. De pedagogisch professional houdt controle over de toegang en ieder kind wordt bewust overgedragen. Na de overdracht wordt het vertrek van het kind in Bitcare verwerkt.

14.4 Zelfstandigheid en grenzen van het toezicht

Kinderen krijgen binnen Heavenly Angels ruimte om dingen zelfstandig te doen, maar een ouder kind wordt nooit verantwoordelijk gemaakt voor het toezicht op een jonger kind. Een kind dat afspraken goed begrijpt en naleeft kan meer zelfstandigheid krijgen dan een kind dat regelmatig impulsief handelt of veiligheidsafspraken negeert. Wanneer blijkt dat een kind de geboden vrijheid op dat moment niet veilig aankan, wordt de nabijheid van de pedagogisch professional tijdelijk vergroot. Dezelfde afweging geldt voor activiteiten. Wanneer meerdere kinderen rustig met verschillende activiteiten bezig zijn en de pedagogisch professional voldoende overzicht heeft, hoeft de groep niet onnodig bij elkaar gehouden te worden. Zodra de verdeling ertoe leidt dat niet meer duidelijk is waar kinderen zijn of wat zij doen, wordt de vrijheid beperkt en de groep opnieuw overzichtelijk georganiseerd. Kinderen worden niet zelfstandig naar buiten gestuurd om iets te halen, iemand te zoeken of te kijken wat erbuiten gebeurt. Buiten spelen en verplaatsingen buiten de locatie vinden plaats volgens de afspraken die daarvoor in hoofdstuk 4 zijn vastgelegd.

14.5 Wanneer toezicht onvoldoende dreigt te worden

De pedagogisch professional grijpt in zodra zij merkt dat haar overzicht op de groep onvoldoende dreigt te worden. Zij wacht niet totdat daadwerkelijk een kind gewond raakt of uit beeld raakt.

Wanneer bijvoorbeeld twee kinderen een conflict hebben terwijl elders kinderen wild door de ruimte bewegen, wordt eerst gezorgd dat de overige groep veilig en overzichtelijk is. Het actieve spel wordt stilgelegd of de kinderen worden op een overzichtelijke plaats bij elkaar gebracht. Daarna kan het conflict worden begeleid.

Wanneer één kind gedurende langere tijd zoveel individuele begeleiding nodig heeft dat daardoor onvoldoende toezicht op de andere kinderen mogelijk is, wordt bekeken welke aanpassing nodig is. Het uitgangspunt is niet dat de rest van de groep minder toezicht krijgt omdat één kind veel aandacht vraagt. Wanneer meerdere activiteiten tegelijkertijd niet verantwoord te overzien zijn, wordt het aantal activiteiten verminderd of worden activiteiten dichter bij elkaar georganiseerd.

Als een onverwachte situatie ontstaat waarbij de enige aanwezige pedagogisch professional ondersteuning nodig heeft om het toezicht op de groep veilig te houden, wordt gehandeld volgens de achterwachtregeling uit hoofdstuk 13. Wanneer een situatie laat zien dat de inrichting, groepsverdeling, een overgangsmoment of een bestaande werkwijze structureel onvoldoende overzicht geeft, wordt de oorzaak beoordeeld en wordt de werkwijze aangepast. Er wordt dan niet volstaan met alleen een nieuwe afspraak met de kinderen.

15. MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Heavenly Angels werkt met de voor de kinderopvang geldende Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het daarbij behorende afwegingskader. De volledige actuele meldcode is beschikbaar op de locatie. De meldcode wordt gebruikt bij signalen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling in de thuissituatie van een kind. Een pedagogisch professional hoeft niet eerst zeker te weten dat sprake is van mishandeling voordat zij handelt. Zij hoeft dit ook niet zelf te bewijzen. Zij signaleert, legt feitelijk vast wat zij waarneemt en volgt de stappen van de meldcode.

Binnen Heavenly Angels worden de volgende vijf stappen gehanteerd:

Stap 1 – Signalen in kaart brengen

Stap 2 – Overleggen met een collega en zo nodig Veilig Thuis of een deskundige op het gebied van letselduiding raadplegen

Stap 3 – Gesprek met de ouders/verzorgers en, indien mogelijk, het kind

Stap 4 – De aard en ernst van de situatie wegen met het afwegingskader

Stap 5 – Beslissen over melden bij Veilig Thuis en over het inzetten of organiseren van noodzakelijke hulp

Deze stappen worden niet gebruikt als een lijst die uit het hoofd moet worden afgewerkt zonder naar de situatie te kijken. De actuele meldcode en het afwegingskader worden er daadwerkelijk bij gepakt wanneer een vermoeden of zorg ontstaat. Wanneer het vermoeden

betrekking heeft op mogelijk seksueel misbruik of mishandeling van een opgevangen kind door iemand die voor Heavenly Angels werkzaam is, wordt de daarvoor geldende meld-, overleg- en aangifteplicht gevolgd. Deze werkwijze staat in hoofdstuk 16.

15.1 Van een eerste signaal naar handelen

Een pedagogisch professional die iets ziet, hoort of opmerkt waardoor zorgen ontstaan over de veiligheid van een kind, legt dit zo snel mogelijk feitelijk vast. Daarbij wordt beschreven wat daadwerkelijk is gezien, gehoord of door het kind is gezegd, met datum en relevante omstandigheden. Een conclusie wordt niet als feit genoteerd.

Wanneer een kind bijvoorbeeld bij het ophalen plotseling zegt: *“Ik wil niet naar huis, want dan wordt papa weer boos en slaat hij mij”*, wordt zo letterlijk mogelijk vastgelegd wat het kind heeft gezegd en wat op dat moment is waargenomen. Er wordt niet in het dossier geschreven dat vader het kind mishandelt wanneer dit nog niet is vastgesteld. De pedagogisch professional blijft rustig en luistert wanneer een kind uit zichzelf iets vertelt. Zij probeert het verhaal niet door uitgebreid doorvragen zelf te onderzoeken en stelt geen vragen waarmee een antwoord wordt gesuggereerd. Ook wordt geen geheimhouding beloofd. Wanneer een kind vraagt niets te vertellen, kan worden uitgelegd dat sommige dingen met een volwassene moeten worden besproken wanneer dit nodig is om het kind veilig te houden.

Een zichtbaar letsel wordt eveneens feitelijk beschreven. De pedagogisch professional gaat niet zelf bepalen waardoor het letsel is ontstaan wanneer dit niet duidelijk is.

Een zorg blijft niet alleen bij de pedagogisch professional die het signaal heeft gezien. Zij informeert de houder en samen wordt de actuele meldcode erbij genomen om te bepalen welke vervolgstap nodig is. Bij twijfel kan Veilig Thuis om advies worden gevraagd. Het vragen van advies betekent niet automatisch dat er een melding wordt gedaan.

15.2 Gesprek, afweging en beslissing

De houder en de betrokken pedagogisch professional bekijken de vastgelegde signalen en bepalen volgens de meldcode welke informatie nodig is om de situatie zorgvuldig te beoordelen. Wanneer een gesprek met de ouder/verzorger volgens de meldcode passend en veilig is, worden concrete waarnemingen besproken zonder de ouder vooraf te beschuldigen.

Er wordt bijvoorbeeld niet gezegd:

“Wij denken dat u uw kind mishandelt.”

Wel kan worden gezegd:

“Uw kind is deze week meerdere keren erg overstuur geweest rond het ophaalmoment en heeft gisteren iets verteld waarover wij ons zorgen maken. Wij willen graag met u bespreken wat er aan de hand is.”

Wanneer het voeren van een gesprek met een ouder de veiligheid van het kind of een andere betrokkene mogelijk kan vergroten, wordt niet automatisch eerst dat gesprek gevoerd. Er wordt dan vooraf advies gevraagd over de veilige vervolgstap. Na het verzamelen van de relevante informatie wordt het afwegingskader uit de meldcode daadwerkelijk gebruikt. De

beslissing wordt dus niet genomen op alleen gevoel, persoonlijke overtuiging of de wens om de relatie met ouders goed te houden. Bij stap 5 worden afzonderlijk twee beslissingen genomen:

Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?

Is het zelf bieden of organiseren van noodzakelijke hulp mogelijk en verantwoord?

Bij acute of structurele onveiligheid wordt overeenkomstig het afwegingskader gemeld bij Veilig Thuis. Wanneer hulp wordt ingezet of georganiseerd zonder dat op dat moment een melding noodzakelijk is, wordt gevolgd of de hulp daadwerkelijk tot voldoende en blijvende veiligheid leidt. Wanneer hulp niet tot stand komt, betrokkenen niet meewerken, de veiligheid onvoldoende verbetert of nieuwe signalen ontstaan, wordt de situatie opnieuw volgens de meldcode beoordeeld. De houder is binnen Heavenly Angels eindverantwoordelijk voor de beslissing over het al dan niet doen van een melding bij Veilig Thuis. De pedagogisch professional die de signalen heeft waargenomen blijft betrokken bij het zorgvuldig aanleveren en vastleggen van de relevante informatie.

Bij onmiddellijk gevaar wordt niet gewacht op een regulier overlegmoment of de maandelijkse vergadering. Noodzakelijke bescherming of spoedhulp wordt direct georganiseerd.

15.3 Vastleggen en vertrouwelijk omgaan met informatie

Bij iedere meldcodesituatie worden de relevante stappen vastgelegd. Dit betreft de feitelijke signalen en waarnemingen, overleg dat heeft plaatsgevonden, eventueel ingewonnen advies, gesprekken met ouders en/of het kind, de gemaakte afweging en de genomen beslissing en vervolgstappen.

Feiten, uitspraken en professionele afwegingen worden daarbij van elkaar onderscheiden. Informatie over een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt niet tijdens de normale overdracht besproken waar andere ouders of kinderen kunnen meeluisteren en wordt niet gedeeld in een algemeen groeps gesprek of via informele berichten tussen pedagogisch professionals. Alleen personen die de informatie voor hun taak nodig hebben, worden betrokken. Wanneer overleg of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is, wordt volgens de meldcode beoordeeld welke informatie noodzakelijk is om te delen. Het ontbreken van toestemming van een ouder betekent niet automatisch dat noodzakelijke informatie nooit mag worden gedeeld wanneer de veiligheid van een kind in het geding is. Bij twijfel wordt hierover deskundig advies gevraagd.

15.4 De meldcode levend houden binnen Heavenly Angels

De houder zorgt ervoor dat de meldcode niet alleen als document aanwezig is, maar dat iedere pedagogisch professional weet wanneer zij deze moet gebruiken, waar zij de actuele meldcode kan vinden en wat haar eerste handeling moet zijn wanneer zij zich zorgen maakt over een kind.

De meldcode is daarom een vast onderdeel van de maandelijkse teamvergadering van Heavenly Angels. Deze vergadering vindt plaats op de eerste woensdag van iedere maand van 09.00 tot 13.00 uur. Tijdens iedere maandelijkse vergadering wordt een onderdeel van de

meldcode kort en praktisch behandeld. De onderwerpen wisselen, zodat gedurende het jaar verschillende onderdelen terugkomen. Er wordt bijvoorbeeld gewerkt met een situatie waarin een kind een zorgwekkende uitspraak doet, een terugkerend lichamelijk signaal zichtbaar is, het gedrag van een kind plotseling sterk verandert of een gesprek met een ouder moeilijk lijkt.

De pedagogisch professionals bespreken vervolgens welke stap van de meldcode aan de orde is, wat feitelijk moet worden vastgelegd, wat zij wel en niet aan het kind zouden vragen, wanneer de houder wordt betrokken en wanneer advies van Veilig Thuis nodig kan zijn. Op andere momenten wordt juist het afwegingskader erbij genomen en wordt geoefend met het verschil tussen signaleren, wegen, hulp organiseren en melden. Het doel hiervan is niet dat pedagogisch professionals de volledige meldcode woordelijk uit hun hoofd kennen. Zij moeten de vijf stappen kunnen herkennen, weten dat zij bij een signaal direct moeten handelen en weten waar zij de actuele meldcode en het afwegingskader kunnen raadplegen.

Een pedagogisch professional moet bijvoorbeeld kunnen uitleggen:

“Als ik mij zorgen maak, leg ik eerst feitelijk vast wat ik heb gezien of gehoord. Ik bespreek dit met de houder en we pakken de meldcode erbij. Daarna volgen we de stappen en gebruiken we het afwegingskader. Bij twijfel kunnen we Veilig Thuis om advies vragen.”

De bespreking van de meldcode wordt opgenomen in de notulen van de teamvergadering. Daarbij wordt kort vastgelegd welk onderdeel is behandeld. Hierdoor kan de houder volgen welke onderwerpen aan bod zijn gekomen en welke onderdelen opnieuw aandacht nodig hebben.

Een nieuwe pedagogisch professional krijgt vóór of bij de start uitleg over de meldcode van Heavenly Angels. De houder laat zien waar de actuele meldcode en het afwegingskader beschikbaar zijn en bespreekt wat van de pedagogisch professional wordt verwacht wanneer zij een signaal waarneemt. De nieuwe pedagogisch professional sluit daarna aan bij de maandelijkse bespreking. Wanneer uit een daadwerkelijke situatie, een bespreking of een oefening blijkt dat een pedagogisch professional een stap niet goed kent of bijvoorbeeld niet weet waar zij iets moet vastleggen, wordt dit niet alleen genoteerd. Het betreffende onderdeel wordt opnieuw besproken totdat duidelijk is hoe binnen Heavenly Angels moet worden gehandeld.

15.5 Controle door de houder

De houder bewaakt dat de volledige meldcode en het voor de kinderopvang geldende afwegingskader actueel en toegankelijk blijven. Wanneer wetgeving, het protocol voor de kinderopvang of het afwegingskader wijzigt, controleert de houder wat dit betekent voor de werkwijze van Heavenly Angels. Een relevante wijziging wordt niet alleen in het document aangepast maar tijdens de eerstvolgende teamvergadering met de pedagogisch professionals besproken. De houder controleert via de maandelijkse besprekingen of pedagogisch professionals de meldcode daadwerkelijk kunnen toepassen. Wanneer daar aanleiding voor is, wordt een onderdeel vaker behandeld of wordt aanvullende scholing of deskundigheid ingezet.

De meldcode wordt daarnaast meegenomen in de vaste evaluatiemomenten van het veiligheids- en gezondheidsbeleid in januari, april, juli en oktober voor zover wijzigingen, ervaringen of geconstateerde verbeterpunten daar aanleiding toe geven. Hiermee borgt

Heavenly Angels dat de meldcode beschikbaar is, bekend is bij de pedagogisch professionals en in de praktijk wordt gebruikt wanneer signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling ontstaan.

15.6 Informatie aan ouders

Heavenly Angels informeert ouders/verzorgers bij de start van de opvang dat de organisatie werkt volgens de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Tijdens de intake wordt kort uitgelegd dat pedagogisch professionals verplicht zijn signalen van mogelijke huiselijke onveiligheid serieus te nemen en volgens de meldcode te handelen. Ouders worden erop gewezen waar zij de informatie over de meldcode kunnen vinden.

Ouders hoeven de meldcode niet zelf te kennen of uit te voeren. Wel vindt Heavenly Angels het belangrijk dat zij vooraf weten dat zorgen over de veiligheid van een kind niet worden genegeerd en dat, afhankelijk van de situatie, gesprekken kunnen plaatsvinden, advies aan Veilig Thuis kan worden gevraagd of een melding bij Veilig Thuis kan worden gedaan. Wanneer in een concrete situatie de meldcode wordt toegepast, wordt volgens de meldcode beoordeeld wanneer en hoe de ouder/verzorger bij de zorgen wordt betrokken. Het informeren van ouders gebeurt niet automatisch vooraf wanneer dit de veiligheid van het kind of een ander kan vergroten of een noodzakelijke vervolgstap kan belemmeren.

16. MELD-, OVERLEG- EN AANGIFTEPLICHT (MOA)

Binnen Heavenly Angels geldt naast de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling de wettelijke meld-, overleg- en aangifteplicht (MOA).

De MOA is bedoeld voor situaties waarin een vermoeden bestaat van een seksueel misdrijf of mishandeling van een opgevangen kind door een met taken belast persoon. Hieronder kan bijvoorbeeld een pedagogisch professional, stagiair, vrijwilliger of een andere persoon vallen die in opdracht van Heavenly Angels taken uitvoert en daarbij betrokken is bij de opvang van kinderen. Ook een chauffeur kan onder deze groep vallen.

De MOA moet duidelijk worden onderscheiden van de meldcode uit hoofdstuk 15. Zorgen of vermoedens over huiselijk geweld of kindermishandeling in de thuissituatie → hoofdstuk 15, Meldcode. Vermoeden van een seksueel misdrijf of mishandeling door een met taken belast persoon binnen de kinderopvang → hoofdstuk 16, MOA. Een pedagogisch professional hoeft niet zelf vast te stellen of daadwerkelijk een strafbaar feit heeft plaatsgevonden. Heavenly Angels doet geen eigen waarheidsvinding. De wettelijke route wordt gevolgd zodra de daarvoor relevante informatie of het vermoeden bekend wordt. Onder onverwijld verstaat Heavenly Angels: direct handelen en niet wachten op een volgend overlegmoment, vergadering of het verzamelen van aanvullend bewijs.

16.1 Vermoeden over een andere met taken belaste persoon

Wanneer een pedagogisch professional bekend wordt met informatie waardoor het vermoeden ontstaat dat een andere met taken belaste persoon zich mogelijk schuldig maakt of heeft gemaakt aan een seksueel misdrijf of mishandeling van een opgevangen kind, stelt zij de houder hiervan onverwijld in kennis. Deze meldplicht is onderdeel van de wettelijke MOA.

Dit vermoeden kan bijvoorbeeld ontstaan doordat:

- De pedagogisch professional zelf iets ziet of hoort;
- Een kind uit zichzelf iets vertelt;
- Een ouder/verzorger iets meldt;
- Een andere persoon informatie geeft die aanleiding geeft tot een vermoeden.

Er wordt niet gewacht tot het einde van de werkdag of tot de maandelijkse teamvergadering. Ook hoeft de pedagogisch professional niet eerst zekerheid te hebben. Wanneer een kind bijvoorbeeld vertelt dat een persoon die voor Heavenly Angels werkzaamheden uitvoert het kind heeft geslagen, gaat de pedagogisch professional niet eerst bij andere kinderen navragen of zij hetzelfde hebben gezien. Zij meldt de informatie onverwijld bij de houder.

De pedagogisch professional confronteert of ondervraagt de vermoedelijk betrokken persoon niet zelf en probeert geen bewijs te verzamelen. Wanneer een kind uit zichzelf iets vertelt, luistert de pedagogisch professional rustig. Zij stelt geen sturende vragen en probeert het verhaal niet zelf volledig te reconstrueren. De relevante woorden van het kind worden zo feitelijk mogelijk vastgelegd.

Ook eigen waarnemingen worden feitelijk vastgelegd: wat is gezien of gehoord, op welke datum, in welke situatie en welke personen daarbij aanwezig waren. Interpretaties worden niet als feiten genoteerd. Bij direct gevaar wordt eerst gehandeld om het kind en zo nodig de overige kinderen veilig te stellen. Bij een acute medische of levensbedreigende situatie wordt direct 112 ingeschakeld. De MOA-procedure blijft daarnaast van toepassing.

16.2 Handelen van de houder: overleg en aangifte

Wanneer de houder kennis krijgt van informatie waaruit een vermoeden ontstaat van een seksueel misdrijf of mishandeling van een opgevangen kind door een met taken belast persoon, neemt de houder onverwijld contact op met de vertrouwensinspecteur kinderopvang van de Inspectie van het Onderwijs. De houder gaat niet eerst zelf onderzoeken of het verhaal waar is en wacht niet totdat er meer bewijs beschikbaar is.

Ook wordt niet eerst met het team gestemd of overleg met de vertrouwensinspecteur nodig is. Tijdens het overleg deelt de houder de relevante feiten die op dat moment bekend zijn. De houder en de vertrouwensinspecteur bespreken de situatie en beoordelen of sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit. Wanneer na dit overleg moet worden geconcludeerd dat sprake is van een redelijk vermoeden, doet de houder onverwijld aangifte bij de politie. De houder stelt de vertrouwensinspecteur vervolgens onverwijld in kennis van het doen van de aangifte. Toestemming van de ouder/verzorger of van de vermoedelijk betrokken persoon is geen voorwaarde voor het uitvoeren van deze wettelijke aangifteplicht. Tegelijkertijd bewaakt de houder de veiligheid van de kinderen. Wanneer maatregelen rond de vermoedelijk betrokken persoon nodig zijn, wordt beoordeeld welke onmiddellijke maatregel noodzakelijk is zonder een mogelijk politieonderzoek of andere waarheidsvinding te verstoren. Bij twijfel wordt hierover afgestemd met de vertrouwensinspecteur en waar nodig met de politie.

De vertrouwensinspecteur doet zelf geen onderzoek naar schuld of onschuld. De vertrouwensinspecteur adviseert over de te volgen route; eventuele strafrechtelijke waarheidsvinding ligt bij politie en justitie.

16.3 Wanneer het vermoeden de houder betreft

Wanneer een pedagogisch professional informatie krijgt waardoor een vermoeden ontstaat dat de houder zelf zich mogelijk schuldig maakt of heeft gemaakt aan een seksueel misdrijf of mishandeling van een opgevangen kind, geldt een andere route.

De pedagogisch professional meldt dit vermoeden niet eerst bij de houder zelf. De pedagogisch professional kan rechtstreeks contact opnemen met de vertrouwensinspecteur kinderopvang om over de situatie te overleggen. Wanneer sprake is van een redelijk vermoeden dat de houder zich schuldig heeft gemaakt aan een seksueel misdrijf of mishandeling van een opgevangen kind, doet de pedagogisch professional zelf onverwijld aangifte bij de politie. Daarvoor is geen toestemming van de houder nodig. Deze route wordt bij Heavenly Angels nadrukkelijk met pedagogisch professionals besproken. Een pedagogisch professional moet weten dat zij ook moet kunnen handelen wanneer degene die normaal haar aanspreekpunt en eindverantwoordelijke is, zelf onderwerp van het vermoeden is.

16.4 Bescherming van het kind, vastlegging en vertrouwelijkheid

De veiligheid van het kind staat tijdens een MOA-situatie voorop. Wanneer onmiddellijke bescherming noodzakelijk is, wordt daarvoor direct gehandeld. De wettelijke meld-, overleg- en aangifteplicht wordt tegelijkertijd zo spoedig mogelijk uitgevoerd. Een kind wordt niet belast met de verantwoordelijkheid om te bewijzen wat er is gebeurd. Het kind wordt ook niet door verschillende personen herhaaldelijk gevraagd hetzelfde verhaal te vertellen. Heavenly Angels organiseert geen eigen onderzoek naar schuld of onschuld van de vermoedelijk betrokken persoon.

Bij een MOA-situatie wordt feitelijk vastgelegd:

- Welke informatie of welk signaal bekend is geworden;
- Wanneer dit gebeurde;
- Wat daadwerkelijk is gezien of gehoord;
- Relevante uitspraken van het kind;
- Wanneer de houder is geïnformeerd;
- Wanneer overleg met de vertrouwensinspecteur heeft plaatsgevonden;
- Welk advies of welke vervolgstap daaruit is voortgekomen;
- Welke maatregelen voor de veiligheid van het kind zijn genomen;
- En, wanneer van toepassing, dat aangifte is gedaan.

Feiten, uitspraken van betrokkenen en professionele afwegingen worden duidelijk van elkaar onderscheiden. Informatie over een vermoeden wordt niet tijdens een gewone overdracht besproken waar andere ouders of kinderen kunnen meeluisteren. Ook wordt deze informatie niet via informele groepsgesprekken gedeeld met personen die deze voor hun taak niet nodig hebben. Het informeren van ouders/verzorgers gebeurt zorgvuldig. Wanneer het informeren van een ouder of andere betrokkene mogelijk gevolgen heeft voor de veiligheid van het kind of een onderzoek, wordt eerst afgestemd met de vertrouwensinspecteur en/of politie over een verantwoord moment en een verantwoorde wijze van informeren.

16.5 Kennis en gebruik van de MOA binnen Heavenly Angels

De houder zorgt ervoor dat de MOA niet alleen in het beleid staat, maar dat iedere pedagogisch professional weet wanneer en hoe zij deze moet gebruiken. De Rijksoverheid legt deze verantwoordelijkheid expliciet bij de houder: de houder moet de kennis en het gebruik van de verplichte MOA bevorderen. Bij de start van iedere nieuwe pedagogisch professional worden daarom minimaal de volgende punten besproken:

Thuisituatie → meldcode uit hoofdstuk 15;

Seksueel misdrijf of mishandeling door een met taken belast persoon → MOA uit hoofdstuk 16;

Vermoeden over een andere met taken belaste persoon → onverwijld melden bij de houder;

Houder ontvangt een vermoeden → onverwijld overleg met de vertrouwensinspecteur;

Redelijk vermoeden na overleg → houder doet onverwijld aangifte;

Redelijk vermoeden tegen de houder zelf → pedagogisch professional doet zelf onverwijld aangifte.

Een pedagogisch professional hoeft deze wetgeving niet woordelijk uit het hoofd te kunnen opzeggen, maar moet wel onmiddellijk kunnen herkennen welke route van toepassing is en weten waar de volledige procedure en contactgegevens te vinden zijn. De praktische stappenposter van Heavenly Angels wordt daarom op een vaste, voor pedagogisch professionals direct toegankelijke plaats bewaard/opgehangen. De volledige procedure blijft daarnaast beschikbaar in het veiligheids- en gezondheidsbeleid. De actuele contactgegevens van de vertrouwensinspecteur zijn bij deze informatie opgenomen. De houder controleert of deze gegevens actueel blijven.

De vertrouwensinspecteurs kinderopvang zijn bereikbaar via 0900 111 3 111, op werkdagen van 08.00 tot 17.00 uur.

Maandelijks borging

De meldcode en MOA zijn onderdeel van de maandelijks teamvergadering van Heavenly Angels op de eerste woensdag van iedere maand van 09.00 tot 13.00 uur. Niet iedere maand wordt de volledige procedure opnieuw voorgelezen. De onderwerpen worden afgewisseld en praktisch behandeld. De ene keer kan bijvoorbeeld een situatie worden besproken waarin een kind vertelt thuis te worden geslagen. De pedagogisch professional moet dan herkennen dat de meldcode uit hoofdstuk 15 van toepassing is.

Een andere keer kan de situatie worden besproken waarin een kind vertelt door een stagiair, vrijwilliger of pedagogisch professional van Heavenly Angels te zijn mishandeld. De pedagogisch professional moet dan herkennen dat de MOA van toepassing is en dat het vermoeden onverwijld bij de houder moet worden gemeld.

Ook wordt periodiek de moeilijker situatie besproken waarin het vermoeden juist de houder betreft. De pedagogisch professional moet dan weten dat zij niet eerst toestemming of actie

van de houder nodig heeft. Bij de bespreking wordt de stappenposter gebruikt. Pedagogisch professionals worden gevraagd zelf uit te leggen welke route zij in de voorgelegde situatie zouden volgen. Hierdoor kan de houder controleren of de procedure daadwerkelijk wordt begrepen en niet alleen bekend is omdat deze in een map staat. In de notulen van de teamvergadering wordt kort vastgelegd welk onderdeel van de meldcode of MOA is behandeld. Wanneer blijkt dat een stap niet goed bekend is, wordt deze opnieuw besproken en zo nodig extra toegelicht. Wanneer de wettelijke procedure, officiële instructies of contactgegevens wijzigen, past de houder de beschikbare informatie aan en wordt de wijziging bij de eerstvolgende teamvergadering met de pedagogisch professionals besproken.

De werking en borging van deze procedure worden daarnaast meegenomen bij de vaste evaluatiemomenten van het veiligheids- en gezondheidsbeleid in januari, april, juli en oktober, wanneer ervaringen, wijzigingen of verbeterpunten daar aanleiding toe geven.

16.6 Informatie aan ouders over de MOA

Tijdens de intake worden ouders/verzorgers er kort over geïnformeerd dat binnen de kinderopvang naast de meldcode ook de wettelijke meld-, overleg- en aangifteplicht geldt. Daarbij wordt uitgelegd dat deze procedure geldt bij een vermoeden van een seksueel misdrijf of mishandeling van een opgevangen kind door een persoon die binnen of voor de kinderopvang taken uitvoert. Ouders worden erop gewezen dat ook zij bij een vermoeden van seksueel misbruik of mishandeling binnen de kinderopvang voor advies rechtstreeks contact kunnen opnemen met de vertrouwensinspecteur kinderopvang van de Inspectie van het Onderwijs. De informatie over de meldcode en MOA is voor ouders toegankelijk op de locatie van Heavenly Angels. De houder zorgt ervoor dat de informatie die aan ouders wordt verstrekt overeenkomt met de actuele wettelijke procedure.

17. SOCIALE VEILIGHEID EN GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Binnen Heavenly Angels wordt actief voorkomen dat kinderen te maken krijgen met pesten, intimidatie, vernedering, lichamelijk geweld, ongewenst lichamelijk contact, seksueel grensoverschrijdend gedrag of ander gedrag waardoor hun sociale of emotionele veiligheid wordt aangetast. Door de leeftijdsopbouw van 4 tot en met 12 jaar kunnen verschillen bestaan in lichamelijke kracht, taalvaardigheid, zelfstandigheid en sociaal inzicht. De pedagogisch professional houdt hier rekening mee bij het toezicht en grijpt in wanneer verschil in leeftijd, positie of groepsdynamiek ertoe leidt dat een kind onder druk wordt gezet of onvoldoende voor zijn eigen grens kan opkomen.

Bernice is binnen Heavenly Angels de aandachtsfunctionaris. Zij bewaakt de toepassing van de geldende procedures rond kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag en ondersteunt pedagogisch professionals wanneer signalen of situaties beoordeeld moeten worden. Danielle is binnen Heavenly Angels de vertrouwenspersoon. Kinderen, ouders en pedagogisch professionals kunnen bij haar terecht wanneer zij behoefte hebben aan een vertrouwelijk aanspreekpunt. Haar rol vervangt niet de wettelijke meldcode of de meld-, overleg- en aangifteplicht. Wanneer een wettelijke route van toepassing is, wordt die route gevolgd.

17.1 Grenzen tussen kinderen

Een pedagogisch professional grijpt in wanneer een kind een ander kind slaat, schopt, bedreigt, doelbewust buitensluit, vernederend behandelt of onder druk zet. Niet ieder conflict wordt als pesten geregistreerd. De pedagogisch professional kijkt naar herhaling, machtsverschil, de reactie van het betrokken kind en de gevolgen van het gedrag. Wanneer twee kinderen bijvoorbeeld eenmalig ruzie krijgen over een spel, wordt het conflict begeleid. Wanneer één kind daarentegen herhaaldelijk wordt buitengesloten, uitgelachen of bang gemaakt door dezelfde kinderen, wordt dit als een patroon behandeld. De pedagogisch professional stopt het gedrag, bespreekt afzonderlijk wat er gebeurt en houdt daarna gericht toezicht op de betrokken kinderen.

Bij gemengd spel wordt extra gelet op het leeftijdsverschil. Wanneer kinderen uit Groen (10–12 jaar) bijvoorbeeld bepalen dat een kind uit Geel (4–6 jaar) iets moet doen om mee te mogen spelen, beoordeelt de pedagogisch professional of sprake is van gewone spelafspraken of van druk, uitsluiting of misbruik van het leeftijdsverschil. Kinderen leren dat zij nee en stop mogen zeggen en dat een ander daarmee moet stoppen. Een ouder kind wordt nooit verantwoordelijk gemaakt voor het bewaken van de veiligheid of grenzen van een jonger kind.

Telefoons en sociale media tijdens de opvang

Kinderen gebruiken tijdens de opvang geen eigen mobiele telefoon. Bij binnenkomst blijft de telefoon opgeborgen in de tas van het kind. Wanneer dit in de praktijk niet goed gaat of wanneer een kind de telefoon toch gebruikt, kan de telefoon worden ingeleverd bij de pedagogisch professional die die dag verantwoordelijk is voor de groep. De telefoon wordt bij vertrek aan het kind teruggegeven.

Hiermee voorkomt Heavenly Angels dat tijdens de opvang zonder toezicht foto's, filmpjes of berichten van andere kinderen worden gemaakt of gedeeld en dat digitaal contact leidt tot pesten, uitsluiting, groepsdruk of ander grensoverschrijdend gedrag. Wanneer een kind ondanks deze afspraak toch een andere persoon fotografeert of filmt, berichten over een ander kind verspreidt of sociale media gebruikt op een manier die een ander kind raakt, stopt de pedagogisch professional dit direct. De telefoon wordt opgeborgen of ingenomen voor de rest van het opvangmoment en Bernice wordt bij ernstig of herhaald gedrag geïnformeerd. Indien nodig worden de ouders van het betreffende kind geïnformeerd. Wanneer het digitale gedrag wijst op seksueel grensoverschrijdend gedrag, mishandeling of een andere ernstige onveilige situatie, wordt beoordeeld welke procedure uit hoofdstuk 15, 16 of 17 van toepassing is.

17.2 Lichamelijke en seksuele grenzen

Een kind wordt niet verplicht een ander kind of een volwassene te knuffelen, kussen of ander lichamelijk contact te geven. Wanneer een kind aangeeft geen lichamelijk contact te willen, wordt dit gerespecteerd. Bij stoeien of ander lichamelijk spel let de pedagogisch professional erop dat deelname vrijwillig blijft. Wanneer één kind wil stoppen, moet het spel stoppen.

Bij seksueel getint gedrag tussen kinderen wordt niet automatisch aangenomen dat sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag. De pedagogisch professional kijkt onder andere naar leeftijd en ontwikkeling, vrijwilligheid, gelijkwaardigheid, verschil in macht of leeftijd, eventuele druk of dwang, herhaling en de reactie van het andere kind. Wanneer een kind een

ander bijvoorbeeld onder druk zet om lichaamsdelen te laten zien, onder kleding probeert te kijken, ongewenst seksuele aanrakingen verricht of deelname afdwingt door dreiging of uitsluiting, wordt het gedrag direct gestopt.

De betrokken kinderen worden op dat moment van elkaar gescheiden voor zover dat nodig is om de veiligheid te herstellen. Dit gebeurt rustig en zonder een kind voor de groep te vernederen. Bernice wordt als aandacht functionaris direct betrokken. Feitelijk wordt vastgelegd wat is gezien of gehoord en wat kinderen uit zichzelf hebben verteld. Er vindt geen eigen verhoor of onderzoek plaats en kinderen worden niet gezamenlijk ondervraagd om vast te stellen wie de waarheid spreekt. Bij seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen wordt de daarvoor geldende route uit het Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang gevolgd. Het protocol kent hiervoor een afzonderlijke route naast de meldcode en de MOA. Wanneer daarbij tevens signalen ontstaan van mogelijke kindermishandeling in de thuissituatie, wordt hoofdstuk 15 toegepast. Ontstaat een vermoeden van mishandeling of een seksueel misdrijf door een met taken belast persoon, dan geldt hoofdstuk 16.

17.3 Grenzen voor volwassenen binnen Heavenly Angels

Binnen Heavenly Angels wordt grensoverschrijdend gedrag van een pedagogisch professional, stagiair, vrijwilliger of andere persoon die werkzaamheden voor Heavenly Angels uitvoert richting een kind niet geaccepteerd. Daaronder valt binnen Heavenly Angels onder andere het uitschelden, vernederen, bedreigen, intimideren of bewust bang maken van een kind, lichamelijk straffen, onnodig hardhandig vastpakken, ongewenst lichamelijk contact, seksuele opmerkingen of aanrakingen, het onder druk zetten van een kind voor lichamelijk contact en het bewust afzonderen of buitensluiten van een kind als straf.

Een pedagogisch professional mag duidelijk begrenzen en ingrijpen wanneer gedrag van een kind onveilig is. Lichamelijk ingrijpen gebeurt alleen wanneer dit noodzakelijk is om direct gevaar voor het kind of een ander te stoppen en blijft beperkt tot wat op dat moment noodzakelijk is. Een kind wordt daarbij niet uit boosheid hardhandig behandeld.

Ook bij troosten en ander lichamelijk contact wordt de grens van het kind gerespecteerd. Wanneer een kind geen knuffel of ander lichamelijk contact wil, wordt dit niet afgedwongen. Individuele begeleiding van een kind wordt professioneel georganiseerd. De rustige ruimte naast het kantoor wordt niet gebruikt om zonder noodzaak een aan het toezicht onttrokken één-op-één-situatie tussen een volwassene en een kind te creëren.

Wanneer een pedagogisch professional ziet of hoort dat een collega, stagiair, vrijwilliger of andere aanwezige volwassene grensoverschrijdend met een kind omgaat, wordt dit **niet** genegeerd uit collegialiteit. Wanneer het gedrag op dat moment plaatsvindt, wordt voor zover dit veilig mogelijk is direct ingegrepen zodat het gedrag stopt en het kind veilig is. De situatie wordt dezelfde dag bij Bernice als houder en aandacht functionaris gemeld en feitelijk vastgelegd. Daarbij wordt beschreven wat daadwerkelijk is gezien of gehoord, wanneer dit gebeurde, wie aanwezig waren en hoe op dat moment is gehandeld. Er wordt niet eerst onderling afgesproken om “het nog even aan te kijken” wanneer de veiligheid of het welzijn van een kind in het geding is.

Bernice beoordeelt vervolgens welke route van toepassing is en welke onmiddellijke maatregel nodig is om herhaling te voorkomen. Wanneer sprake is van onprofessioneel of

grensoverschrijdend gedrag dat niet leidt tot een vermoeden van mishandeling of een seksueel misdrijf, wordt het gedrag direct opgevolgd. Afhankelijk van de ernst en omstandigheden kan de betreffende persoon worden aangesproken en kunnen de werkzaamheden of het contact met kinderen onmiddellijk worden aangepast. Wanneer dat voor de veiligheid noodzakelijk is, wordt de persoon niet alleen met kinderen ingezet totdat duidelijk is welke vervolgstap verantwoord is. Bij herhaald grensoverschrijdend gedrag wordt niet volstaan met opnieuw aanspreken. Bernice beoordeelt welke verdere maatregel noodzakelijk is om te voorkomen dat kinderen opnieuw aan het gedrag worden blootgesteld.

Zodra de informatie aanleiding geeft tot een vermoeden van mishandeling of een seksueel misdrijf van een opgevangen kind door een met taken belast persoon, wordt deze interne opvolging niet eerst afgewacht. De MOA uit hoofdstuk 16 wordt dan onverwijld gevolgd. De pedagogisch professional meldt het vermoeden direct bij de houder en er wordt niet eerst intern onderzocht of het vermoeden bewezen kan worden. De officiële informatie van de Inspectie bevestigt dat de houder bij mogelijke mishandeling door een met taken belast persoon verplicht contact opneemt met de vertrouwensinspecteur. Wanneer het vermoeden juist Bernice als houder betreft, wordt niet de interne route gevolgd waarbij eerst aan Bernice wordt gemeld. Dan geldt rechtstreeks de wettelijke route die in hoofdstuk 16 is beschreven.

Danielle kan als vertrouwenspersoon een luisterend en vertrouwelijk aanspreekpunt zijn voor een kind, ouder of pedagogisch professional. Haar rol als vertrouwenspersoon vervangt echter nooit de wettelijke meldplicht, overlegplicht of aangifteplicht. Een pedagogisch professional mag een MOA-situatie dus niet uitsluitend bij Danielle neerleggen en ervan uitgaan dat daarmee aan de wettelijke verplichting is voldaan. Na een situatie wordt ook gekeken naar de veiligheid van het betrokken kind. Het kind wordt niet verantwoordelijk gemaakt voor de gevolgen voor de betreffende volwassene en wordt niet herhaaldelijk gevraagd het verhaal opnieuw te vertellen. Wanneer aanvullende bescherming of begeleiding nodig is, wordt dit georganiseerd volgens de procedure die op de situatie van toepassing is.

17.4 Handelen na grensoverschrijdend gedrag

De eerste handeling is het stoppen van het gedrag en herstellen van de veiligheid. Daarna wordt feitelijk vastgelegd wat is gebeurd en wordt beoordeeld of sprake is van een eenmalige situatie, herhaald gedrag of een situatie waarvoor de meldcode, MOA of de route voor seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen moet worden gevolgd.

Bij een ernstig incident of terugkerend grensoverschrijdend gedrag worden ouders van het betrokken kind geïnformeerd, voor zover dit past binnen de procedure die op de situatie van toepassing is. Ouders ontvangen informatie over hun eigen kind; vertrouwelijke informatie over een ander kind wordt niet zonder noodzaak gedeeld. Een kind wordt na een incident niet blijvend aangeduid als *pester*, *slachtoffer* of *dader*. Er wordt bepaald welke concrete verandering nodig is om herhaling te voorkomen. Wanneer problemen bijvoorbeeld steeds ontstaan tijdens een bepaalde activiteit of op een plaats waar onvoldoende overzicht bestaat, wordt niet alleen met de kinderen gesproken. Het toezicht, de activiteit of het gebruik van de ruimte wordt aangepast.

Wanneer twee specifieke kinderen elkaar herhaaldelijk opzoeken en daarbij grenzen blijven overschrijden, kan tijdelijk worden besloten dat zij een bepaalde activiteit niet samen uitvoeren en wordt het toezicht op hun contact verhoogd. Daarna wordt gecontroleerd of de

maatregel effect heeft. Ernstige incidenten, herhaling en structurele verbetermaatregelen worden volgens hoofdstuk 6 opgevolgd.

17.5 Borging binnen Heavenly Angels

Bernice bewaakt als aandacht functionaris dat de procedures rond sociale veiligheid en grensoverschrijdend gedrag actueel en bekend zijn. Bij de start van een nieuwe pedagogisch professional wordt besproken hoe binnen Heavenly Angels wordt gehandeld bij pesten, lichamelijk grensoverschrijdend gedrag en seksueel grensoverschrijdend gedrag en wanneer moet worden overgeschakeld naar hoofdstuk 15 of 16. Tijdens de maandelijkse teamvergadering op de eerste woensdag van de maand van 09.00 tot 13.00 uur wordt sociale veiligheid regelmatig praktisch behandeld. Dit wordt gecombineerd met de borging van de meldcode en MOA, zodat niet voor ieder onderwerp een afzonderlijk theoretisch overleg ontstaat. Aan de hand van een korte situatie wordt bijvoorbeeld gevraagd: gaat dit om een gewoon conflict dat pedagogisch begeleid kan worden, is sprake van structureel pesten, gaat het om seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen, of moet de meldcode of MOA worden gestart?

In de notulen wordt kort vastgelegd welk onderwerp of welke casus is behandeld. Wanneer blijkt dat een pedagogisch professional een route niet goed herkent, wordt dit opnieuw besproken.

Bij de vaste evaluatiemomenten van het veiligheids- en gezondheidsbeleid in januari, april, juli en oktober wordt alleen wanneer daar aanleiding voor bestaat beoordeeld of incidenten, signalen of ervaringen aanpassing van de maatregelen in dit hoofdstuk noodzakelijk maken.

18. PRIVACY EN OMGAAN MET PERSOONSgegevens

Binnen Heavenly Angels worden persoonsgegevens van kinderen en ouders alleen gebruikt wanneer deze nodig zijn voor de opvang, veiligheid, gezondheid, begeleiding of administratie. Persoonlijke informatie wordt niet toegankelijk gemaakt voor kinderen, andere ouders, bezoekers of andere personen die deze informatie niet nodig hebben. Bij informatie over bijvoorbeeld allergieën, medicatie of medische bijzonderheden wordt privacy niet zo toegepast dat dit de veiligheid van een kind belemmert. Een pedagogisch professional die verantwoordelijk is voor de opvang moet de informatie kennen die nodig is om veilig te kunnen handelen.

18.1 Digitale en papieren kindgegevens

De dagelijkse aanwezigheid van kinderen en pedagogisch professionals wordt geregistreerd in Bitcare. Bij aankomst en vertrek wordt de registratie bijgewerkt, zodat duidelijk is wie daadwerkelijk aanwezig is. Een account voor Bitcare wordt alleen gebruikt door de persoon voor wie het account bestemd is. Inloggegevens worden niet met anderen gedeeld. Wanneer op een telefoon, tablet of computer persoonsgegevens van kinderen zichtbaar zijn, wordt het apparaat niet onbeheerd achtergelaten op een plaats waar kinderen, ouders of bezoekers deze informatie kunnen bekijken.

Papieren documenten met persoonlijke of vertrouwelijke informatie worden bewaard in de afsluitbare kast in het kantoor. Hieronder vallen bijvoorbeeld intakegegevens, toestemmingsformulieren, medische informatie en andere vertrouwelijke documenten. Na gebruik worden deze documenten direct teruggelegd in de kast en wordt de kast afgesloten. Vertrouwelijke documenten blijven niet onbeheerd op het bureau, in de groepsruimte of op een andere voor onbevoegden bereikbare plaats liggen.

Bernice is als houder verantwoordelijk voor het beheer van de papieren dossiers. Een pedagogisch professional raadpleegt alleen informatie die zij voor haar werkzaamheden nodig heeft. Wanneer een pedagogisch professional bijvoorbeeld moet weten dat een kind een ernstige allergie heeft, welke noodmedicatie voor dat kind aanwezig is en hoe volgens het individuele noodplan moet worden gehandeld, moet deze informatie voor haar beschikbaar zijn. Zij hoeft daarvoor niet automatisch toegang te hebben tot andere privégegevens van het gezin. Persoonlijke informatie over een kind wordt ook niet besproken waar andere ouders of kinderen kunnen meeluisteren. Wanneer bij het ophalen een uitgebreider gesprek nodig is over bijvoorbeeld gedrag, een medisch voorval of een incident, wordt dit niet uitgebreid bij de beveiligde deur besproken terwijl andere ouders staan te wachten. Er wordt dan een geschikt moment gekozen om het gesprek afzonderlijk te voeren.

18.2 Aanwezigheidslijst in de noodtas

Naast Bitcare maakt Heavenly Angels voor iedere opvang dag een papieren aanwezigheidslijst voor de noodtas. Deze lijst is bedoeld als directe back-up tijdens een calamiteit, ontruiming, buiten spelen of uitstapje. Op de lijst staan alleen de gegevens die daarvoor nodig zijn: de datum, de namen van de kinderen die daadwerkelijk aanwezig zijn en de namen van de aanwezige pedagogisch professionals.

Wanneer een kind niet komt, later aankomt of eerder wordt opgehaald, wordt de lijst aangepast. De pedagogisch professional die op dat moment verantwoordelijk is voor de groep zorgt ervoor dat de lijst overeenkomt met de daadwerkelijke aanwezigheid. De lijst blijft in de noodtas en wordt tijdens buiten spelen of een uitstapje niet los of zichtbaar neergelegd. Zo kan tijdens een calamiteit direct worden gecontroleerd of alle kinderen aanwezig zijn, zonder dat namen van kinderen onnodig zichtbaar zijn voor anderen. Aan het einde van iedere opvang dag wordt de gebruikte aanwezigheidslijst uit de noodtas verwijderd. Voor de volgende opvang dag wordt een nieuwe actuele lijst gemaakt. Een gebruikte lijst met leesbare persoonsgegevens wordt niet zomaar bij het gewone afval gegooid. De lijst wordt zodanig vernietigd dat de persoonsgegevens niet meer leesbaar zijn. Raakt de noodtas of de aanwezigheidslijst kwijt, dan wordt dit direct aan Bernice gemeld en wordt gehandeld volgens 18.4.

18.3 Foto's, communicatie en informatie aan ouders

Voordat Heavenly Angels een herkenbare foto of video van een kind deelt of gebruikt, wordt gecontroleerd welke toestemming voor het betreffende kind is vastgelegd. De pedagogisch professional die een foto wil delen controleert dit vóór het delen. Bij twijfel wordt de foto niet gedeeld totdat Bernice heeft gecontroleerd wat voor het betreffende kind is afgesproken. Bij een groepsfoto wordt gekeken naar ieder herkenbaar kind op de foto. Het feit dat de meeste ouders toestemming hebben gegeven, betekent niet dat een foto waarop ook een kind zonder passende toestemming herkenbaar staat alsnog mag worden gedeeld. Een voorbeeld hiervan is een groepsfoto na een gezamenlijke activiteit. Wanneer blijkt dat voor één herkenbaar kind

geen toestemming bestaat voor het beoogde gebruik, wordt een andere foto gekozen of wordt de foto niet in die vorm gedeeld.

Ook schriftelijke of digitale informatie wordt alleen met de juiste ouder gedeeld. Voordat individuele informatie wordt verzonden, wordt gecontroleerd of de juiste ouder of verzorger als ontvanger is geselecteerd. Bij een incident tussen twee kinderen krijgen ouders informatie over wat er met hun eigen kind is gebeurd en hoe Heavenly Angels daarop heeft gehandeld. Namen, medische informatie, gezinssituaties of andere persoonlijke gegevens van het andere kind worden niet zonder noodzaak verstrekt. Hetzelfde geldt wanneer een ouder vraagt: *“Welk kind heeft mijn kind geslagen?”* Heavenly Angels bespreekt wat er met het eigen kind is gebeurd, welke actie is ondernomen en hoe herhaling wordt voorkomen, maar verstrekt niet automatisch persoonsgegevens van het andere kind. Informatie die is vastgelegd vanwege de meldcode, MOA, een medische situatie of een andere vertrouwelijke aangelegenheid wordt niet in een algemeen groepsbericht of gewone groepscommunicatie gedeeld.

18.4 Verlies, verkeerde verzending of andere inbreuk op persoonsgegevens

Wanneer persoonsgegevens bij een verkeerde persoon terechtkomen, verloren raken of toegankelijk zijn geweest voor iemand die daar geen toegang toe mocht hebben, wordt dit direct bij Bernice als houder gemeld. Dit geldt bijvoorbeeld wanneer de papieren aanwezigheidslijst zoekraakt, een bericht over een kind per ongeluk naar de verkeerde ouder wordt gestuurd, vertrouwelijke documenten onbeheerd zijn achtergebleven of onbevoegde toegang tot digitale kindgegevens wordt ontdekt.

Eerst wordt geprobeerd verdere verspreiding of toegang te stoppen. Bij een verkeerd verzonden document of bericht wordt bijvoorbeeld nagegaan of verwijdering nog mogelijk is en wordt de onbedoelde ontvanger gevraagd de informatie te verwijderen. Bij een zoekgeraakte aanwezigheidslijst wordt direct nagegaan waar de noodtas en lijst voor het laatst zijn gebruikt. Bernice legt vervolgens vast wat er is gebeurd, wanneer het is ontdekt, welke persoonsgegevens betrokken zijn, van wie deze gegevens zijn, wie mogelijk toegang heeft gehad en welke maatregelen direct zijn genomen.

Het incident wordt opgenomen in het datalekregister van Heavenly Angels. Daarna beoordeelt Bernice of sprake is van een datalek dat bij de Autoriteit Persoonsgegevens moet worden gemeld en of de betrokken ouder(s) of andere betrokkenen moeten worden geïnformeerd. Een meldplichtig datalek moet in beginsel binnen 72 uur na kennisneming worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Na ieder privacy-incident wordt ook gekeken naar de oorzaak. Alleen het oplossen van het incident is niet voldoende wanneer dezelfde situatie opnieuw kan ontstaan. Wanneer bijvoorbeeld een aanwezigheidslijst tijdens buiten spelen uit de noodtas is geraakt, wordt niet alleen een nieuwe lijst gemaakt. Bernice controleert ook hoe de lijst was opgeborgen en past de manier van opbergen aan wanneer dat nodig is om herhaling te voorkomen. Wanneer blijkt dat persoonsgegevens verkeerd zijn verzonden doordat vóór verzending onvoldoende werd gecontroleerd wie de ontvanger was, wordt de werkwijze voor het versturen van individuele informatie aangescherpt.

19. INFORMATIE, TOEGANKELIJKHEID EN KENNIS VAN HET BELEID

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid heeft alleen waarde wanneer de personen die binnen Heavenly Angels verantwoordelijk zijn voor kinderen weten welke afspraken gelden en het actuele beleid kunnen raadplegen. Daarom zorgt Bernice ervoor dat steeds de actuele versie beschikbaar is en dat wijzigingen die gevolgen hebben voor de dagelijkse opvang daadwerkelijk worden besproken. Ouders hoeven het beleid niet uit hun hoofd te kennen, maar moeten wel weten waar zij het kunnen vinden en moeten het kunnen inzien.

19.1 Beschikbaarheid van het actuele beleid

De actuele versie van het veiligheids- en gezondheidsbeleid is op de locatie van Heavenly Angels beschikbaar voor pedagogisch professionals, beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers die binnen Heavenly Angels werkzaamheden verrichten. Op de locatie is een papieren exemplaar aanwezig. Bernice is als houder verantwoordelijk voor het beheer en actualiseren van het beleid. Op het beleid staat een versiedatum, zodat duidelijk is welke versie actueel is. Wanneer het beleid wordt aangepast, vervangt Bernice het oude papieren exemplaar op de locatie door de nieuwe versie. Zo wordt voorkomen dat met verschillende versies wordt gewerkt.

Documenten waarnaar in het V&G wordt verwezen en die nodig zijn om in een situatie daadwerkelijk te kunnen handelen, zijn eveneens op de locatie beschikbaar. Dit geldt bijvoorbeeld voor de volledige meldcode en MOA-procedure en de formulieren en registraties die bij de uitvoering van het beleid worden gebruikt. Een pedagogisch professional hoeft daardoor tijdens een incident niet eerst zelf op internet te zoeken naar de procedure die Heavenly Angels hanteert.

Voor ouders is de actuele versie van het veiligheids- en gezondheidsbeleid beschikbaar via de website van Heavenly Angels. Daarnaast kunnen ouders het papieren exemplaar op de locatie inzien. Ouders worden bij de start van de opvang geïnformeerd waar zij het beleid kunnen vinden. Zij kunnen het daardoor ook op een later moment zelf raadplegen. Wanneer het veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt gewijzigd, zorgt Bernice ervoor dat zowel de versie op de website als het papieren exemplaar op de locatie wordt bijgewerkt. De versiedatum maakt zichtbaar welke versie actueel is.

19.2 Nieuwe pedagogisch professionals, beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers

Voordat een nieuwe pedagogisch professional zelfstandig verantwoordelijkheid krijgt binnen de opvang, zorgt Bernice ervoor dat deze persoon kennis heeft genomen van de onderdelen van het V&G die noodzakelijk zijn om veilig te kunnen werken. Daarbij wordt niet alleen gevraagd om het beleid zelfstandig door te lezen. Bernice bespreekt de praktische veiligheidsafspraken die vanaf de eerste opvangdag bekend moeten zijn.

Een nieuwe pedagogisch professional moet bijvoorbeeld vóór het zelfstandig werken weten waar de EHBO-koffer, nooduitgang en brandveiligheidsvoorzieningen zich bevinden, hoe de aanwezigheid van kinderen wordt bijgehouden, wat zij moet doen bij een vermissing of

ernstig ongeval, hoe de achterwachtingregeling werkt en welke route moet worden gevolgd wanneer de meldcode of MOA van toepassing is.

Ook worden de locatiegebonden afspraken besproken, zoals het toezicht in de verschillende ruimten, de vaste route naar de primaire speelplaats en de wijze waarop kinderen bij het ophalen veilig worden overgedragen. Voor een beroepskracht in opleiding, stagiair of vrijwilliger wordt bekeken welke onderdelen van het beleid voor de eigen werkzaamheden relevant zijn. Het feit dat iemand niet zelfstandig als pedagogisch professional wordt ingezet, betekent niet dat noodzakelijke veiligheidsafspraken achterwege kunnen blijven. Wanneer iemand een afspraak niet begrijpt of niet weet hoe deze in de praktijk moet worden uitgevoerd, geeft Bernice aanvullende uitleg. Wanneer een handeling geoefend moet worden om deze veilig te kunnen uitvoeren, gebeurt dit voordat van de betreffende persoon wordt verwacht dat zij de afspraak zelfstandig toepast.

19.3 Wijzigingen bespreken en toepassing controleren

Een wijziging in het V&G wordt niet alleen in het document verwerkt. Wanneer een aanpassing direct gevolgen heeft voor de veiligheid, gezondheid of dagelijkse werkwijze, informeert Bernice de betrokken pedagogisch professionals direct. Er wordt dan niet gewacht tot het volgende teamoverleg of het volgende vaste evaluatiemoment. Wanneer bijvoorbeeld na een incident blijkt dat het toezicht tijdens een bepaalde activiteit anders moet worden georganiseerd, legt Bernice de gewijzigde afspraak uit voordat de activiteit opnieuw op dezelfde manier wordt uitgevoerd.

Een wijziging die geen onmiddellijke aanpassing van de opvang vraagt, kan tijdens het eerstvolgende teamoverleg worden besproken. In de notulen wordt kort vastgelegd welk onderdeel of welke wijziging is behandeld. Tijdens de vaste evaluatiemomenten in **januari**, april, juli en oktober controleert Bernice ook of relevante wijzigingen uit eerdere evaluaties daadwerkelijk in het actuele beleid zijn verwerkt en in de praktijk worden uitgevoerd. Wanneer Bernice constateert dat een afspraak anders wordt uitgevoerd dan in het V&G staat, wordt nagegaan waarom dit gebeurt.

Wanneer de afspraak niet duidelijk is, wordt deze opnieuw uitgelegd. Wanneer blijkt dat een vastgelegde werkwijze in de praktijk niet veilig of niet uitvoerbaar is, wordt beoordeeld welke aanpassing nodig is en wordt het beleid overeenkomstig bijgewerkt. Wanneer de afspraak wel duidelijk, veilig en uitvoerbaar is, wordt van de pedagogisch professional verwacht dat zij volgens de vastgestelde werkwijze handelt. Op deze manier blijft het V&G niet alleen een document op papier, maar sluit het aan bij de daadwerkelijke werkwijze binnen Heavenly Angels

20. VERANTWOORDELIJKHEDEN EN BORGING

Binnen Heavenly Angels is duidelijk wie verantwoordelijk is voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid en wie tijdens de dagelijkse opvang moet handelen wanneer een risico of onveilige situatie ontstaat. De eindverantwoordelijkheid ligt bij Bernice als houder. Dit betekent niet dat een pedagogisch professional bij direct gevaar eerst toestemming aan Bernice moet vragen. Degene die op dat moment verantwoordelijk is voor de kinderen handelt direct wanneer de veiligheid of gezondheid van een kind daarom vraagt.

20.1 Verantwoordelijkheid van de houder

Bernice is als houder eindverantwoordelijk voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid van Heavenly Angels en voor de uitvoering daarvan. Zij zorgt ervoor dat het beleid aansluit bij de daadwerkelijke opvanglocatie en werkwijze, dat noodzakelijke maatregelen worden uitgevoerd en dat wijzigingen worden verwerkt in de actuele versie.

Wanneer een pedagogisch professional een risico, incident, bijna-incident of niet-uitvoerbare afspraak meldt, beoordeelt Bernice welke vervolgstap nodig is. Een gevaar dat direct kan worden weggenomen, wordt niet doorgeschoven naar een volgend evaluatiemoment. Wanneer een structurele maatregel nodig is, wordt deze volgens het plan van aanpak uit hoofdstuk 6 vastgelegd, uitgevoerd en gecontroleerd. Bernice controleert daarnaast of de voorzieningen en registraties waarvoor zij volgens dit beleid verantwoordelijk is worden bijgehouden en of pedagogisch professionals volgens de afgesproken werkwijze handelen. Als aandacht functionaris bewaakt Bernice daarnaast de toepassing van de meldcode en de relevante routes rond kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag. De concrete werkwijze daarvoor staat in hoofdstukken 15 tot en met 17 en wordt hier niet herhaald.

20.2 Verantwoordelijkheid tijdens de opvang

De pedagogisch professional die verantwoordelijk is voor de groep voert de veiligheids- en gezondheidsafspraken uit tijdens de dagelijkse opvang. Zij houdt actief toezicht, voert de controles uit die voor het betreffende opvangmoment zijn afgesproken en grijpt direct in wanneer een situatie onveilig wordt.

Wanneer bijvoorbeeld tijdens het spelen blijkt dat een meubel beschadigd is en een kind zich daaraan kan verwonden, wacht de pedagogisch professional niet totdat Bernice aanwezig is om te beslissen wat er moet gebeuren. Zij zorgt eerst dat kinderen er niet meer bij kunnen of haalt het voorwerp uit gebruik. Daarna meldt zij de situatie aan Bernice, zodat kan worden bepaald wat nodig is voordat het opnieuw wordt gebruikt. Hetzelfde geldt bij een ongeval of acute medische situatie. De pedagogisch professional verleent de noodzakelijke eerste hulp en belt bij een ernstige of levensbedreigende situatie direct 112. Toestemming van Bernice of een ouder wordt niet afgewacht wanneer onmiddellijk handelen noodzakelijk is.

Een pedagogisch professional meldt ook een bijna-incident. Wanneer een kind bijvoorbeeld bijna ten val komt doordat materiaal op een looproute is blijven liggen, wordt niet gewacht totdat daadwerkelijk iemand gewond raakt. De situatie wordt direct hersteld en wanneer daaruit een structureel risico blijkt, wordt dit aan Bernice doorgegeven.

Van een beroepskracht in opleiding, stagiair of vrijwilliger wordt verwacht dat deze de voor de eigen werkzaamheden geldende veiligheidsafspraken volgt en een onveilige situatie direct meldt aan de verantwoordelijke pedagogisch professional of Bernice. Zij krijgen geen verantwoordelijkheid die niet past bij hun functie, bevoegdheid of inzet.

20.3 Overige rollen en controle op uitvoering

De achterwacht heeft uitsluitend de ondersteunende noodfunctie zoals vastgelegd in hoofdstuk 13. De aangewezen achterwacht neemt niet de dagelijkse verantwoordelijkheid voor de groep over en vervangt geen professionele hulpdienst. Wanneer 112 nodig is, wordt niet eerst de achterwacht gebeld in plaats van 112.

Danielle is vertrouwenspersoon binnen Heavenly Angels. Zij kan een vertrouwelijk aanspreekpunt zijn voor kinderen, ouders en pedagogisch professionals. Haar functie verandert niets aan de wettelijke verantwoordelijkheden van Bernice als houder en aandachtsfunctionaris en vervangt de meldcode of MOA niet. Bernice controleert niet alleen of afspraken op papier bestaan, maar ook of zij in de praktijk worden uitgevoerd. Signalen uit de dagelijkse opvang, incidenten, bijna-incidenten, controles en ervaringen van pedagogisch professionals worden gebruikt om te bepalen of een maatregel nog werkt.

Wanneer een afspraak niet wordt uitgevoerd, wordt vastgesteld waarom. Een onduidelijke afspraak wordt verduidelijkt. Een maatregel die in de praktijk niet veilig of niet uitvoerbaar blijkt, wordt aangepast. Wanneer de afspraak wel duidelijk en uitvoerbaar is, wordt verwacht dat deze wordt nageleefd. De vaste evaluatiemomenten in januari, april, juli en oktober blijven hiervoor gelden. Omdat Heavenly Angels een nieuwe BSO is, vindt daarnaast de wettelijk vereiste eerste evaluatie van het veiligheids- en gezondheidsbeleid binnen drie maanden na opening plaats. Wanneer die termijn niet samenvalt met één van de vier vaste evaluatiemomenten, wordt deze eerste evaluatie eerder uitgevoerd. Indien nodig wordt het beleid direct geactualiseerd. Daarna blijft het beleid onderdeel van het continue proces zoals beschreven in hoofdstuk 2. De verplichting tot evaluatie binnen drie maanden na opening en het daarna actueel houden van het V&G volgt rechtstreeks uit het Besluit kwaliteit kinderopvang.